

De Delftse methode voor docenten

De Delftse methode in een notendop

 1	Alle lessen zijn conversatielessen, in het Nederlands.
 2	De gespreksstof wordt aangeboden in teksten. De teksten stellen belangrijke onderwerpen aan de orde over het leven in Nederland.
 3	De meest frequente woorden van het Nederlands zijn in de teksten verwerkt. Vertalingen van alle nieuwe woorden in 26 talen maken de teksten begrijpelijk. Integrale geluidsopnames van de teksten maken de uitspraak hoorbaar.
 4	De cursisten leren de teksten met behulp van het tekstboek, de geluidsopnames op de cd en de leerstappen op de cd-rom. Zij oefenen hiermee ook het praten. Dit is hun voorbereiding op de les.
 5	De conversatie gaat uitsluitend over onderwerpen die besproken kunnen worden met woorden en zinnen die de cursisten uit de teksten kennen. Zo kunnen zij verstaan wat tegen hen gezegd wordt, en daarop reageren.
 6	De docent treedt gedurende de les als gespreksleider op, maar stelt tegelijkertijd de tekstbeheersing van de cursisten op de proef. Een goede sfeer is daarbij heel belangrijk: de beste les is er een waarbij de cursisten vergeten dat het een les is.
 7	Betekenis en uitspraak van woorden en hun grammaticale verbanden worden geleerd via de teksten. De docent geeft alleen uitleg als daar expliciet om wordt gevraagd, uitsluitend met voorbeelden uit de teksten, zonder grammaticale terminologie.
 8	Bij elke les hoort een moment van individuele toetsing: heeft de cursist de tekst echt goed geleerd? Dit kan met een luistertoets op de pc of een papieren gatentoets of dictee. Is de score onvoldoende, dan moet de tekst opnieuw geleerd worden en een nieuwe toets gemaakt.

**Delftse
methode**

De Delftse methode voor docenten

Didactiek, gebruik en implementatie

Boom, Amsterdam

© 2012, Uitgeverij Boom, Amsterdam

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

Vormgeving en opmaak: Impressie grafische vormgeving, Anja Verhart, Gouda

ISBN 9789085069942

NUR 110

- Woordvertalingen Engels, Frans, Spaans, Duits, Turks, Arabisch (bij tekstboek); vertalingen in nog 20 talen: zie www.delftsemethode.nl/vertalingen;
- 2 audio-cd's waarop alle lessen zijn ingesproken (bij tekstboek);
- Cd-rom met de teksten + woordvertalingen in 26 talen, afspeel- en naspreek-module, luistertoetsen, oefeningen met feedback (bij tekstboek);
- Oefenboek (vierde druk) (optioneel) met extra vragen, oefeningen en schrijfopdrachten, en met een cd-rom met dialoogoefeningen.

Dit is een complete leergang, extra materiaal is niet nodig! Uw cursisten hebben geen woordenboek of tolk nodig: alle nieuwe woorden zijn vertaald. Een aparte grammatica is niet nodig: grammaticablokjes bij elke les stellen de grammatica systematisch aan de orde, en achter in het tekstboek is een overzicht van de grammatica opgenomen. Extra oefeningen maken is overbodig: er is meer dan genoeg oefenstof aanwezig in tekst- en oefenboek. Inhaken op de actualiteit met extra tekst-, video- of audiomateriaal heeft een hoge prijs: de tijd die u nodig hebt om de nieuwe woorden uit te leggen die daar onvermijdelijk in voorkomen, gaat af van de tijd die u zoveel productiever kunt besteden aan het tekstmateriaal zelf, waarin alle woorden bekend zijn.

Wat is een les?

Een les volgens de Delftse methode bestaat vooral uit gesprekjes op basis van de tekst die de cursisten geleerd hebben. De docent praat met hen, met gebruikmaking van het woordmateriaal in die tekst of de voorafgaande teksten. Dit vergt de nodige voorbereiding: alles wat de docent zegt moet binnen het woordmateriaal blijven van de tekst(en) die de cursisten hebben voorbereid, alleen dan verstaan zij wat er gezegd wordt. Maar deze opzet eist ook de nodige inspanning van de cursisten. Zij moeten de tekst zo goed kennen dat ze alles wat de docent zegt direct herkennen en ook begrijpen. En dat is niet alles: ze moeten ook terugpraten! Een hoge eis? Ja. Te hoog? Nee, veeleer een teken dat zij serieus genomen worden: de kennis die zij met zoveel moeite hebben vergaard, komt volledig tot zijn recht in een voor alle partijen interessante en dus motiverende conversatie. In het Nederlands, vanaf het begin!

Nederlands praten vanaf het begin: 3 scenario's

Maar hoe gaat zo'n conversatie in zijn werk? Kunnen we echt Nederlands praten vanaf het allereerste begin? Hieronder de beginregels van les 1 uit *Nederlands voor buitenlanders* 'Hallo, ik ben Sofie van Delft', gevolgd door drie mogelijke scenario's van het begin van een gesprekje daarover. Niet omdat u dat altijd precies zo moet doen, maar om u een idee te geven van wat de bedoeling is.

Les 1

Hallo, ik ben Sofie van Delft

- ¹ > *Hallo, ik ben Sofie van Delft. Mijn naam is Sofie van Delft. Ik ben de docent.*
En wie ben jij? Hoe heet je? Wat is je naam?
 < *Ik heet Maria. Mijn naam is Maria.*
 > *Dag Maria.*
⁵ < *Dag mevrouw.*
 > *Uit welk land kom je?*
 < *Ik kom uit Spanje.*

Scenario 1: Hoe heet jij?

docent	Hallo, ik ben Mieke Kramer. Hoe heet jij?
cursist	Mij naam ben ... Ik ben ... ehm ... heet Sarah Brown.
docent	Oké! Uit welk land kom je, Sarah?
cursist	Ik oo! ehm (from which country ... wait ... England ...) Ik ben van England ... ok?
docent	Ja, oké! Je komt uit Engeland. En waar woon je nu?
cursist	Three weeks (... no ... eh, oh! yes ... where do you ... Delft!) Ik woon in Delft nu!

- De docent spreekt Nederlands en gebruikt daarbij alleen woorden uit de tekst.
- Sarah Brown heeft tekst 1 grondig bestudeerd en de cd beluisterd: zij verstaat de docent.
- Sarah heeft ook het praten geoefend, en kan in het Nederlands antwoorden.
- De docent stimuleert de cursist (*Oké!*), en ziet, als het antwoord verstaanbaar is, voorsnag af van correcties: eerst moet de spreekangst weggenomen worden!

Scenario 2: Huiswerk niet gemaakt

docent Dag! Ik ben Mieke Kramer. Hoe heet jij?

cursist Me ... ? ... I beg your pardon??

docent Hoe heet je? Wat is je naam? Mary?

cursist Oh, you want to know my name? I'm Ginny. Ginny Parker.

docent Hallo Ginny. Uit welk land kom je?

cursist What??? Ehhrmm ... ? (which page ... how am I supposed to ...)

docent Uit welk land kom je? Uit Engeland?

cursist (O, I think she means ...) I'm from the US!

docent Oké, je komt uit de VS. En waar woon je nu?

cursist I'm sorry, I don't understand at all. Can you please speak English?

This is my first lesson in Dutch!!

- Ginny Parker raakt in opperste verwarring doordat ze in het Nederlands toesproken wordt. Met twee hints (*Mary? Uit Engeland?*) helpt de docent Ginny op weg.
- Maar als dat niet lukt, moet de conclusie zijn dat Ginny de vragen voor het eerst hoort, en tekst 1 niet bestudeerd heeft, althans niet met de cd en cd-rom.
- Is haar wel duidelijk wat ze met het lesmateriaal moet doen? Heeft ze de introductieles misschien gemist? De docent zal haar alsnog duidelijk moeten maken hoe ze zich moet voorbereiden op de les! Zie Handleiding III.

Scenario 3: Foutje van de docent

docent Hallo, ik ben Mieke Kramer. Hoe heet jij?

cursist Hallo, mij naam ... ik ben ... heet Brant.

docent Is Brant je voornaam?

cursist Erm, naam, name, forname? What's forname?

Excuse me, what does 'forname' mean?

docent Sorry, you are right. *Voornaam* means *first name*. Is Brant je voornaam?

cursist O I see! Brant is my first name, mij fornaam, yes.

- De docent spreekt Nederlands, en gebruikt aanvankelijk alleen woorden uit tekst 1.

- Brant heeft die tekst grondig bestudeerd, beluisterd en nagesproken: hij verstaat de docent, en kan ook in het Nederlands antwoorden, totdat de docent het woord *voornaam* gebruikt, dat niet in tekst 1 voorkomt. De communicatie stagneert onmiddellijk en beiden gaan op het Engels over.
- De docent corrigeert zich snel, maar nu moet ze Brant weer op het Nederlands zien te krijgen: zo nauw luistert het woordgebruik van de docent, zeker in het begin. De docent had zich van tevoren goed in moeten prenten welke woorden de cursisten op dat moment kennen, en welke niet. Zie Handleiding IV.

Checklist: wat hebt u nodig om te kunnen beginnen?

- 1 Tekstboek met cd's en cd-afspeelapparatuur voor iedere cursist, en zo mogelijk ook een pc, zodat zij de cd-rom kunnen gebruiken, of, als u de online-versie gebruikt, voldoende accounts voor uw cursisten: zie Handleiding V17, V68;
- 2 Een groep van 12 tot 15 cursisten, allen beginners, bij twijfel hebt u een niveautoets afgenomen: zie Handleiding V20;
- 3 Een lesrooster en een huiswerkrooster: zie Handleiding II V26-28, app. 3-4;
- 4 Woordvertalingen voor alle cursisten in een hun bekende taal: zie Handleiding V6, V68;
- 5 Een introductiebijeenkomst om uw cursisten uit te leggen wat er van hen verwacht wordt: zie Handleiding III;
- 6 Tekstbeheersing, zodat u zich kunt uitdrukken met uitsluitend het in de teksten gebruikte woordmateriaal: zie Handleiding V44;
- 7 Een arsenaal aan vragen om de conversatie op te starten: zie Handleiding V43, V51, V55;
- 8 Alternatieve werkvormen om achter de hand te houden: zie Handleiding V45;
- 9 Een goede voorbereiding op vragen die uw cursisten kunnen stellen over details van de tekst: zie Handleiding V47, V59;
- 10 Een lokaal met een voor de conversatie geschikte tafelschikking (zie V31);
- 11 Toetsmateriaal om de tekstbeheersing van uw cursisten voor of na elke les individueel op de proef te stellen: zie Handleiding V16, V29.

Let op

In de rechtermarge van de lesuitwerkingen vindt u verwijzingen naar de handleiding achterin: **V30** = zie vraag 30 + het antwoord aldaar.

Les 1

Hallo, ik ben Sofie van Delft

Een les volgens de Delftse methode bestaat vooral uit gesprekjes op basis van de tekst die behandeld wordt. In het Nederlands. U vraagt zich misschien af hoe dat kan, vanaf les 1 Nederlands praten. Moeten de cursisten niet eerst het alfabet leren? Nee, want praten doe je niet met losse klanken, maar met zinnnetjes, in een zinvolle context. Maar waarover valt er dan te praten, op basis van deze eerste les?

 V14

De inhoud van de tekst

Les 1 bestaat uit zinnnetjes die bij een eerste kennismaking of eventueel bij een registratie, gebruikt worden: *Hoe heet je? - Ik heet ... , Waar woon je? - Ik woon ... , Uit welk land komt u? - Ik kom uit ... , Wat is uw telefoonnummer? - Mijn telefoonnummer is* En met die zinnnetjes gaat u aan de slag met uw cursisten. U vertelt ze uw naam, vraagt ze naar hun naam, laat ze elkaars namen vragen, en hetzelfde voor land van herkomst, adres en woonplaats. In totaal tweeënvijftig woorden, veel variatie is er niet, zegt u? Des te beter! Alleen als uw cursisten deze zinnnetjes met steeds weer diezelfde woorden in schier eindeloze variaties horen en gebruiken, maken ze zich die werkelijk eigen, gaan hun oren echt naar de Nederlandse klanken staan, en krijgen ze die zinnnetjes ook over hun lippen. Zeer tot hun genoegen, zult u merken. Want wat is er leuker dan direct communiceren in de taal die je aan het leren bent! Bovendien leren ze zo hun medecursisten een beetje kennen.

Voorbereidingen

Direct communiceren kan natuurlijk alleen, als uw cursisten hun huiswerk gedaan hebben. Anders zullen ze niet begrijpen wat u zegt, en u dus niet kunnen antwoorden. Zij hebben dus de tekst grondig bestudeerd en alle woorden opgezocht. Daarna hebben ze de tekst beluisterd, met tekst en daarna zonder, net zo lang tot dat zij alles direct kunnen verstaan en reproduceren. De cd is geschikt voor onder de afwas en in de tram, maar de cd-rom is geschikt voor het serieuzere leerwerk: stap 1-4. Met diezelfde cd-rom hebben zij vervolgens de luisteroefeningen

 V23

gemaakt: stap 5. Met de gatentekst in het boek hebben zij gecontroleerd of ze de tekst werkelijk kennen. Als ze tijd hadden, hebben ze de invuloefeningen met feedback gemaakt: cd-rom stap 6, en hebben zij alleen, met een huisgenoot of met een medecursist antwoorden geformuleerd op de vragen in het tekstboek: p.16. Dan zijn ze klaar voor de les!

V39

V39

Maar is uw eigen voorbereiding ook in orde? Hebt u voldoende onderwerpjes paraat, en hebt u genoeg geschikte vragen daarbij bedacht waarmee u uw cursisten aan de praat kunt krijgen en houden? Want zo'n conversatie gaat niet vanzelf, zoals dat in het dagelijks leven (vaak) het geval is. U *ensceneert* het gesprek, u vraagt, houdt zich van den domme, veinst verbazing, lokt de cursisten uit hun tent, en, heel belangrijk, u bent de spelverdeler. Dat is toch geen authentieke conversatie, denkt u? Maar waarom niet? Waarom zou de meest basale informatie: land van herkomst, woonplaats, waarom zou dat niet interessant zijn binnen een grotere groep? Daarnaast is het natuurlijk een 'leergesprek', waarin uw cursisten die zinnen waar ze zo op gezwoegd hebben, in telkens ander verband weer horen en gebruiken.

V43

Ook hebt u er bij uw voorbereidingen scherp op gelet dat u alleen woorden gebruikt die in de tekst aangeboden zijn. Onderschat u dit niet, dit valt in het begin niet mee! Zo bevat een bij een eerste kennismaking voor de hand liggend zinnetje als *Mag ik me even voorstellen?* maar liefst vier woorden die niet in de tekst staan – dat kunt u dus niet gebruiken! Het woordje *ook* wordt pas in tekst 5 aangeboden, dus een vraag als *Kom jij ook uit China?* kunt uw cursisten niet stellen. U hebt dus vragen voorbereid die uitsluitend woorden bevatten die in de tekst staan, en *die ook met die woorden beantwoord kunnen worden* door uw cursisten. Dit vergt enig denkwerk (vooraf: de index is een onmisbaar hulpmiddel hierbij!) en de nodige zelfbeheersing (gedurende de les), maar dan hebt u ook wat: u kunt u deze les helemaal in het Nederlands afwerken.

V44

Scenario's

Hoe gaat zo'n eerste gesprekje in z'n werk? Wilt u beginnen met een voorstelrondje? Kiest u maar: *Ik heet ...*, *Ik ben ...*, *Mijn naam is ...*, *Hoe heet jij?*, *Wat is je naam?*, *Wat is uw naam?*, het staat allemaal in de tekst. Ongetwijfeld vindt u in de praktijk uw favoriete aanpak, maar hieronder vast wat mogelijke beginnetjes van zo'n rondje.

Scenario 1 – Voorstellen: docent schakelt van de ene cursist naar de andere

docent Hallo, ik heet Mieke, hoe heet jij?
 cursist 1 Ehh ... I ... ik naam Mehdi.
 docent Ehm ... Ik heet Mieke, hij heet Ivan. Nu jij: ..
 cursist 1 Eh ... ja ... Ik heet Mehdi.
 docent Oké! En jij? Heet jij Sofie? [*kijkt nu plotseling naar cursist 2*]
 cursist 2 Oh?? Me? Sofie? No, ehm ... no, ik Carmen!
 docent Ik heet Mieke, hij heet Mehdi. En jij?
 cursist 2 Ja, o ja, ik heet Carmen.
 docent Hallo Carmen! Waar woon je nu?
 cursist 2 Espanje ... no ... Delft!
 docent En jij, woon jij in Den Haag? [*kijkt nu cursist 3 aan*]
 cursist 3 what ... me? Yes ... no Nee, ik in Delft!
 docent Oké! En hoe heet je? Wat is je naam?
 cursist 3 Mij name ben Sarah.
 docent Mijn naam IS
 cursist 3 Mij naam is Sarah
 docent Oké, Sarah! En wat is je telefoonnummer?
 cursist 3 pfff! ... drie ehm six

- De docent bevraagt een cursist, schakelt **na** (!) een volgende vraag onverwachts door naar een ander, **niet op de rij af** - zo blijft iedereen bij de les; V55
- geeft veel positieve reacties ('oké!', 'ja!') en laat daarbij de meeste fouten gewoon zitten, om de communicatie niet te onderbreken en spreekangst tegen te gaan;
- correcties alleen bij fouten die echt storend zijn, en die, gegeven een goede tekstkennis, niet nodig zijn – in deze les bijvoorbeeld de vormen van de werkwoorden *heten* en *zijn*; soms laat zij de correctie nazeggen ('Nu jij: ...'); V57

- hoewel in de tekst alle cijfers aan de orde geweest zijn, is de vraag naar het telefoonnummer natuurlijk een lastige – de docent brengt deze vraag dan ook als plagerijtje, om de stemming er een beetje in te houden.

Scenario 2 – Voorstellen: doorgeefrondje

docent Hallo, ik heet Mieke, hoe heet jij?

cursist 1 Ik ... naam Mehdi.

docent Ik heet Mieke, jij heet Mehdi. Nu jij:

cursist 1 Jij ... ik heet Mehdi

docent Oké! En uit welk land kom je, Mehdi?

cursist 1 Ik out van Iran

docent Ik kom uit Nederland. En jij?

cursist 1 Ik kom out Iran.

docent Ja! En waar woon je nu?

cursist 1 Ik nu Delft, woon nu Delft.

docent Hoe heet zij? [*wijst op cursist nummer 2*].

cursist 1 ??? O! ... ehm Hoe ... wat je naam?

cursist 2 Mij naam Carmen

docent Mijn naam IS Mieke, zijn naam IS Mehdi. Kijk hier! [*wijst op grammaticablokje op p. 16*].

cursist 2 Mij naam IS Carmen.

docent Oké! [*fluisterend tot cursist 1:*] Uit welk land komt Carmen?

cursist 1 Welke land ... out welke land komt je?

cursist 2 Oet Spanje.

docent [*tot cursist 2*] Hallo Carmen! Hoe heet hij? [*wijst op cursist 3*]

cursist 2 Ehm hallo, mij naam is Carmen, hoe heet hij ... oh, jij ... Hoe heet jij?

- De docent vraagt naam, land van herkomst en woonplaats aan één cursist, laat deze vervolgens diezelfde vragen aan een andere cursist stellen, en zo verder totdat iedereen zich voorgesteld heeft;
- fouten die tot onbegrip kunnen leiden, corrigeert de docent: bij een opeenhoping van verkeerde woorden ('out van Iran') grijpt zij in, en ook bij vormen van de werkwoorden *heten* en *zijn*, omdat het grammaticablokje op p 16 hierover gaat, zodat zij de cursisten daarop kan wijzen; verder laat de docent veel fouten

🗨️ V57

passeren, om het gesprek gaande te houden, en spreekangst bij de cursisten weg te nemen;

- soms laat zij, maar zeker niet meer dan één keer per cursist, deze correcties nazeggen ('Nu jij ...', 'En jij? ...').
- Voor de vele onbekende plaatsnamen kan de kaart voorin het boek behulpzaam zijn.

Scenario 3 – Voorstellen: huiswerk niet gemaakt

docent Hallo, ik heet Mieke, hoe heet jij?

cursist 1 Who? Me ... ? What ... beg you pardon???

docent Wat is je naam? Hoe heet jij? Mary? Rose?

cursist 1 How am I supposed to ... can't you

docent Oké, luister! [*maakt luister-gebaar, kijkt cursist 2 aan*] Hallo, ik heet Mieke, hoe heet jij?

cursist 2 Ik naam Mehdi.

docent Ehm Ik heet Mieke, hij heet Ivan. En jij?

cursist 2 Ik heet Mehdi.

docent [*kijkt nu cursist 1 weer aan*] Oké! Nu jij! Ik heet Mieke. Hij heet Mehdi. Hoe heet jij?

cursist 1 I errrm ... ich hiet Ginny.

docent Oké!

- De docent spreekt Nederlands, gebruikt alleen woorden uit de tekst, maar de aangesproken cursiste, Ginny, raakt in opperste verwarring;
- docent probeert haar op haar gemak te stellen, herformuleert de vraag ('*Wat is je naam?*') en suggereert een paar mogelijke antwoorden ('*Mary? Rose?*'),
- maar moet dan concluderen dat Ginny niet goed voorbereid is, schakelt over naar een andere cursist, om vervolgens Ginny een herkansing te geven; V53
- maakt zo duidelijk wat de bedoeling is, licht dat eventueel na de les individueel nog even toe: heeft Ginny de cd's, heeft ze die wel lang genoeg beluisterd, heeft ze de cd-rom, en heeft ze die ook gebruikt ? V8-V9-V37

Andere onderwerpen

Dit was het voorstelrondje. Handig, u hebt de presentielijst meteen bijgewerkt. Maar hoe nu verder? Hoe aan de hand van een inhoudelijk zo beperkt tekstje een conversatie van de grond te krijgen? Precies zoals u bent begonnen: u stelt vragen aan uw cursisten, en zij geven antwoord. Let op: u bent geen quizmaster die losse voorgebakken vragen stelt waar de kandidaten om de beurt het juiste antwoord op proberen te geven. U gebruikt de vragen als een voorzetje, waarop de cursist een reactie geeft, waarop u op uw beurt weer reageert met een vraag om nadere informatie of verduidelijking, en waarna u vervolgens doorschakelt naar een andere cursist met dezelfde of een andere vraag, enzovoort, enzovoort. U vuurt de vragen dus niet één voor één op uw cursisten af, maar u speelt met de vragen om de bal zo lang mogelijk in het spel te houden en zodoende de situatie van een normaal, niet-schools gesprek zo dicht mogelijk te benaderen.

In scenario's 4 en 5 vindt u twee mogelijke beginnetjes. Omdat u deze gesprekjes ook direct uit het voorstelrondje had kunnen laten volgen – idealiter bestaat een (Delftse) les uit één doorlopende conversatie – beginnen de scenario's telkens weer met een vraag naar naam of herkomstland.

Scenario 4 – Converseren op basis van de vragen op p. 16: Komt Sofie uit China?

- docent Dag, ik heet Mieke. Hoe heet jij?
- cursist 1 Ik naam ... ik heet Boris.
- docent Hallo Boris. En mevrouw van Delft? Heet ze Maria?
- cursist 1 Docent niet Maria.
- docent Nee? Ze heet niet Maria? Hoe heet mevrouw van Delft?
- cursist 1 Zij naam Sofie.
- docent De naam is Sofie: ze **HEET** Sofie.
- cursist 2 Ze **heet** Sofie.
- docent Oké! En komt Sofie uit China? *[kijkt nu plotseling naar cursist 2]*
- cursist 2 Huh? Moi? Non ... de ... eh ... oet Kameroen.
- docent Ja, jij komt uit **Kameroen**. Maar komt **SOFIE** uit **CHINA**?
- cursist 2 Ah, non! Nee, Sofie nee out Chine, Sofie out Nederland.
- docent Sofie **KOMT** uit Nederland.
- cursist 2 Sofie kom out Nederland.
- cursist 3 *[neemt ongevraagd het woord]* Sofie docent! Dus zij uit Nederland!

docent Ja, Sofie **IS** de docent, zij **KOMT** uit Nederland.
 cursist 3 Ach ja sorry! Sofie **KOMT** uit Nederland. Ja, want moet de taal spreken goed! Anders
 docent Je hebt gelijk, maar niemand begrijpt je!
 cursist 3 Sorry hoor!
 docent Kun jij dat aan hém [*wijst naar cursist 4*] vragen? Komt hij uit China?
 cursist 3 Hallo goedemorgen! ... jij uit China?
 docent **KOM JIJ** uit China?
 cursist 3 O ja ja ... **Jij** uit China, eh ... **Kom jij** uit China?
 cursist 4 Nee, ik uit ... ik komt uit Rassia.
 docent Waar komt ze vandaan, weet je het? Rusland, denk ik!

- De docent stelt vragen over naam en land van herkomst, haakt in op antwoorden, switcht na een paar beurten naar een ander;
- laat veel fouten passeren, om het gesprek niet te onderbreken,
- maar ook omdat de correcte vorm nog niet geleerd is: zo zou *zij naam* verbeterd moeten worden met *haar naam*, maar de vorm *haar* is nog niet aangeboden;
- als zij denkt dat de uiting onbegrijpelijk is, corrigeert de docent wel, vooral de werkwoordsvormen ('heet', 'komt') en laat de correctie soms herhalen;
- honoreert initiatieven van cursisten, maar houdt het heft in handen: iedereen moet het gesprek kunnen volgen!
- Cursist 3 kan, na wat stevige correcties ('is', 'kom'), de extra taak op zich nemen van het ondervragen van een volgende cursist,
- of ... zit cursist 3 niet in de juiste groep? Bij twijfel na de les apart nemen voor een (mondelinge) niveautoets.

V20

Scenario 5 – Cursisten vragen elkaar: land van herkomst, naam, woonplaats, ...

docent Hallo Sarah, waar kom je vandaan?
 cursist 1 Ik kom van ... kom uit England.
 docent Oké! En Sarah, hoe heet hij? [*wijst op cursist 2*] Heet hij Li?
 cursist 1 Ehhm ... ik ... how ... nee?
 docent Hoe heet hij? [*gebaren van 1 naar 2, op fluisterton: hoe heet je?*]
 cursist 1 Oh wait ... I see ... Hoe heet jij?
 cursist 2 Ik George

docent Ik **HEET** Mieke, zij **HEET** Sarah, en jij, hoe heet jij?

cursist 2 Ik heet George.

docent Oké! En Sarah, is George de docent?

cursist 1 Nee docent ... jij docent?

cursist 2 Nee, ik niet docent

cursist 1 Hij niet docent.

docent Hij IS niet de docent. ... Sarah?

cursist 1 Hij is niet de docent

docent Nee! En Sarah, waar komt hij vandaan? Uit China?

cursist 1 niet ... waarvandaan komt je?

cursist 2 Ik komt van Australia.

docent [*Kijkt cursist 2 aan, wijst op cursist 3*] George, waar woont hij?

cursist 2 Eh, hallo ... waar woont hij ... , waar woont jij?

- De docent bereidt de onderlinge communicatie tussen cursisten voor door de ene cursist vragen te laten stellen aan de andere;
- maakt eventueel met gebaren duidelijk wat er moet gebeuren;
- corrigeert selectief, weer vooral werkwoordsvormen;
- stelt vaak vragen naar de bekende weg ('*Is George de docent?*'), het gaat er bij de conversatie immers vooral om, de cursisten het woordmateriaal te laten gebruiken, ook al is de informatieve lading hierbij, vooral in het begin, niet altijd even groot.

Andere werkvorm: rollenspel

U wilt tussendoor eens wat anders? Dan kunt u een rollenspel laten spelen. Eén cursiste is Sofie, de anderen stellen vragen aan deze 'Sofie', die conform de tekst moet antwoorden. Maar dat moet u wel even organiseren!

Scenario 6 – Rollenspel: Dag mevrouw van Delft, waar woont u?

docent Jij bent mevrouw van Delft. Dag Mevrouw van Delft! Waar woont u, mevrouw van Delft?

cursist 1 I ... who ... ehm ... me ... ??? ah yes ... ! Rotterdam?

- docent Ah, u woont in Rotterdam? [*kijkt nu cursist 2 aan, fluistert*] Nu jij: Mevrouw van Delft, in welke straat woont u? [*verduidelijkt zo nodig met gebaren*]
- cursist 2 Dag vrouw ... mevrouw Delft, in welke straat? Welke straat woon u?
- cursist 1 Let's see ... wait ... I ... ik woon in Steenstraat.
- docent Ja, in de Steenstraat. [*kijkt rond: Wie nu? fluistert*] Mevrouw van Delft, op welk nummer woont u?
- cursist 3 Mevrouw van Delft, welk nummer wonen ... woon u?

- De docent spreekt één cursiste aan als 'mevrouw van Delft', stelt haar een vraag die zij op basis van de tekst moet beantwoorden;
- en zet de anderen aan om ook vragen te stellen aan deze 'mevrouw van Delft';
- na een paar vragen kan de docent eventueel een andere 'mevrouw van Delft' aanwijzen, of ook een 'meneer Li';
- eventueel kunnen die arme mevrouw van Delft en meneer Li de gekste vragen op zich af krijgen: 'Woont u in Spanje?', 'Bent u een meneer?'. Maar zolang het woordmateriaal bekend is, laat u dit natuurlijk gewoon gebeuren!

Onderwerpen in de oefeningen in het tekstboek

Na de tekst en de vragen in het tekstboek volgt de oefenpagina, een pagina met een grammaticablokje en twee oefeningen. Dit zijn geen schrijfoefeningen, ze moeten opgelezen worden: '*Lees hardop*' staat er niet voor niets boven. Als zij er de tijd voor hadden, hebben uw cursisten dit thuis geoefend, en met behulp van de cd-rom stap 6 feedback gekregen op foute invullingen. Als u die oefeningen klassikaal laat invullen in de les, dan doet u dus wat de machine beter kan. Wat u wel moet doen met die oefeningen, is de extra gesprekstof die erin besloten ligt gebruiken voor een gesprek. Het zijn coherente stukjes tekst, die voortborduren op iets wat in de tekst aan de orde is, waarover u met uw cursisten in gesprek kunt gaan. Hieronder twee beginnetjes van gesprekjes op basis van de oefeningen in het tekstboek.

Scenario 7 – Converseren op basis van oefening A: Hoe heet John?

docent Heet John Van Delft?

cursist 1 Van Delft? nein, nicht Er heit nicht Van Delft.

docent Nee, **HIJ HEET NIET** Van Delft.

cursist 1 **Hij heit niet** Van Delft.

docent Hoe **HEET HIJ**?

cursist 1 John ... Brown, er ... **hij heet** Brown!

docent Ja! En jij, hoe heet jij? Wat is je naam?

cursist 1 Mijn naam ist Kurt.

docent Mijn naam **IS** Mieke. En jij, hoe heet jij? Wat is je naam?

cursist 1 Ach ja ... **is** Kurt, mijn naam **is** Kurt.

docent Enne ... komt John uit Spanje? [*kijkt nu cursist 2 aan*]

cursist 2 Ehm ... nee, ... o ja! Hij kom out van England.

docent **UIT EngE**land. En jij, kom jij uit Engeland?

cursist 2 Ja, ik kom out Engeland.

- De docent begint met een vraag over John die in oefening A ten tonele wordt gevoerd;
- zit deze Duitssprekende cursist wat dichterbij de huid: omdat het voor hen allemaal heel makkelijk te begrijpen is, verliezen ze de details wel eens uit het oog: *er* (Dui) = *hij* (Ned), *er* (Ned) ≠ *hij* (Ned), die *t* achter *is* moet weg, en ook de *ch* in *nicht*;
- die moeilijke ui-klank mag de cursist even proberen ... maar als 't niet lukt laat de docent die nog even zitten.

Scenario 8 – Rollenspel op basis van oefening B in het tekstboek: Hallo Thomas!

docent Jij bent Thomas. Hallo Thomas! Kom jij uit China?

cursist 1 let's see ... no Nee uit China ... not ... niet uit China.

docent Uit welk land kom je, Thomas?

cursist 1 Oet England ... no, Thomas ... o yes Ik kom oet ... Toitsland?

docent Ja! Je komt **UIT DUITSLAND** ... Thomas ... ?

cursist 1 Ehm ... oet Doutsland.

docent Oké. [*kijkt nu naar cursist 2*] Jij bent Jan. Hallo Jan! Waar woon jij nu, Jan? In Duitsland?

cursist 2 Ja, uit ... o! eh nee ... hij woont Ik woont in Nederland!

- De docent wijst een cursist aan als Thomas, en stelt vragen die deze conform de tekst van de oefening moet beantwoorden;
- neemt geen genoegen met het super korte antwoord *Niet uit China*;
- stelt de cursist zo in staat kennis te maken met het nieuwe woord *Duitsland*;
- maar als het niet meteen lukt met de *ui*, laat de docent het nog even zitten: er komen nog genoeg gelegenheden om hieraan te werken.

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Bij het tekstboek hoort ook het oefenboek, met extra vragen, oefeningen, en spreek- en schrijf oefeningen bij elke tekst. Extra stof, die u in de gesprekjes met uw cursisten kunt invlechten, met name als uw cursisten het oefenboek zelf ook gebruiken. 'Maar dat zijn weer diezelfde onderwerpen!', zegt u misschien. Ja, *juist* diezelfde onderwerpen! Hoe vaker de cursisten de zinnnetjes horen en ook zelf gebruiken, des te beter onthouden ze alles, en des te gemakkelijker gaan de gesprekjes hun op den duur af. Vergeet u niet uw cursisten te wijzen op de speciale dialoogoefeningen op de cd-rom bij het oefenboek, waarmee ze het vraag-en-antwoordspel nog beter kunnen voorbereiden? Bij de vragen in het oefenboek is een onderscheid gemaakt tussen vragen over de tekst (vragen A) en vragen naar aanleiding van de tekst (vragen B), maar die kunt u heel goed door elkaar gebruiken. Twee voorbeelden om u een idee te geven.

→V25

Scenario 9 – Converseren met vragen oefenboek: Is de docent een meneer?

docent Is de docent Van Delft een meneer?

cursist 1 Nee, docent mevrouw. Mevrouw van Delft.

docent Ja! De docent **IS** een mevrouw. En woont ze in de Marktstraat?

cursist 1 Docent is een mevrouw. Ze woon nee in Marktstraat.

docent Ze **WOONT** niet in de Marktstraat.

cursist 1 Ze **woont** nee in de Marktstraat.

docent Nee! Waar woont de docent? [*kijkt nu naar cursist nummer 2*]

cursist 2 Huh?? Ooh, yes, wait ... Stienstraat?
 docent Ja, in de Steenstraat. Waar is de Steenstraat? In welke stad? [*kijkt nu naar cursist 3*]
 cursist 3 I don't know ... Stienstraat?? O I see ... Ruttadam!
 docent Ja, in Rotterdam
 cursist 3 In Rottadam!
 docent En wat is het telefoonnummer van mevrouw Van Delft? [*kijkt nu naar cursist nummer 4*]
 cursist 4 o! ... ehm ... zero, uno, no ... een, zero, due, twee ... pffft!

- De docent speelt de vragen in het oefenboek van de een naar de ander door,
- corrigeert de werkwoordsvormen (**IS, WOONT**);
- maar laat fouten met *niet-nee* nog even zitten;
- doet meteen de uitspraak van *Steenstraat* en *Rotterdam* voor,
- en plaagt cursist 4 weer even met een telefoonnummer.

Scenario 10 – Converseren op basis van oefening B oefenboek: Carmen

docent Uit welk land komt Carmen?
 cursist 1 Carmen uut Spanje.
 docent Eh hh Ik kom uit Nederland. En Carmen? [*luistergebaar*]
 cursist 1 Carmen kom uut Espanje.
 docent Carmen **KOMT** uit Spanje.
 cursist 1 Carmen **komt** uut Spanje.
 docent Ja! Uit welke stad komt Carmen?
 cursist 1 Komt uut eh h ... Madrid!

- De docent vraagt een cursist naar gegevens over Carmen,
- en probeert hardnekkig het antwoord tot een mooie Nederlandse zin te maken;
- laat echter de moeilijke ui-klank nog even passeren.

Andere werkvormen

Onderlinge gesprekken

Dit zijn tien voorbeelden van het begin van een gesprekje naar aanleiding van de vragen in de tekst, bij de tekst, en in de oefeningen. Op den duur zult u er zeker handigheid in krijgen om het woordmateriaal van de tekst in allerlei variaties te *recyclen*. Als u even wat anders wilt dan de door u gestuurde conversatie, kunt u uw cursisten onderlinge gesprekken laten voeren. U wijst twee, drie- of meertallen aan, en laat ze, eventueel aan de hand van de vragen onder het kopje **Sprekken**, elkaar hun gegevens opvragen. Maar dat weten ze toch allang, denkt u? Nou, u misschien, omdat u de presentielijst bijhield, maar uw cursisten zijn al die namen allang weer vergeten. Dus u zet ze gewoon met dezelfde vragen aan het werk. Zij kunnen elkaar helpen, en u loopt rond om assistentie te verlenen, om te corrigeren waar nuttig en nodig, en ... om te controleren welke taal er gesproken wordt! Vergeet u niet terug te koppelen? Dit doet u door na afloop uw cursisten te vragen om te vertellen wat ze zojuist gehoord hebben.

- De docent loopt rond terwijl cursisten elkaars gegevens opvragen,
- en na een minuut of wat stelt iedereen de gesprekspartner voor aan de anderen.

Schrijven

Als u uw cursisten ook wilt laten schrijven, kunt u hun de antwoorden die ze hebben gegeven bij **Sprekken** op laten schrijven (dus hun eigen gegevens), of u kunt het formulier op p. 15 in het oefenboek in laten vullen. Als u een pauze inlast, kunt u de schrijfpdracht ook in de pauze laten maken, of u kunt ze gedurende het onderdeel **Toets** (zie hieronder) aan het schrijven zetten. Als het even kan, corrigeert u schrijffouten direct: men moet het ijzer smeden wanneer het heet is! U corrigeert selectief: bijvoorbeeld alleen spelfouten.

👉 V58

Samenvatting: cursisten aan de praat

We hebben nu enkele interactiepatronen de revue laten passeren:

- a de docent als initiator van dialoogjes met cursisten,
- b de docent als spil in gesprekjes tussen cursisten onderling,
- c de cursisten gaan zelf in gesprek met elkaar.

Dit alles kan in verschillende werkvormen tot stand komen:

- a klassikaal gesprek,
- b onderling gesprek,
- c rollenspel.

Er zijn verschillende bronnen waar u gespreksstof uit kunt halen:

- a de tekst,
- b de vragen bij de tekst in het tekstboek,
- c de vragen bij de tekst in het oefenboek,
- d de oefeningen in het tekstboek,
- e de oefeningen in het oefenboek,

Ziet u door de bomen het bos niet meer? Misschien beschouwt u dit alles als een programma dat punt voor punt afgewerkt moet worden. Maar dan wordt uw les een uitputtende hordenloop waar u en uw cursisten weinig plezier aan zullen beleven. Uw les is pas interessant en tegelijkertijd leerzaam als u, links en rechts puttend uit deze verzameling mogelijkheden, uw cursisten zodanig aan de praat brengt dat ze bijna vergeten dat ze een les aan het volgen zijn. Maar zo'n les moet u zelf ontwerpen. U moet een keuze maken uit de vele mogelijke onderwerpen die hier gepresenteerd zijn, en zo een lijn uitzetten van inhoudelijk samenhangende onderwerpen, en daar vragen en vervolgvragen bij bedenken die gesteld en beantwoord kunnen worden binnen de beperkingen van de woordenschat van dat moment. Hoe meer ervaring u hebt met deze manier van lesgeven, des te makkelijker zult u uitstijgen boven starre indelingen en alles kunnen integreren in een vloeiende conversatie. U zult dan merken dat u toe kunt met steeds minder onderwerpen met bijbehorende vragen.

De tekst onder de loep

In de conversatie ligt de nadruk op de inhoud. Maar het is zinvol om, juist na de conversatie, nog wat details door te spreken met uw cursisten, en wellicht hebben zij ook nog vragen over details van de tekst. Hiertoe last u aan het eind van de les een minuut of tien in om de tekst of een deel daarvan nog eens door te lopen op woordkeus, woordvorm, woordbetekenis, volgorde en andere detailkwesties. Maar ook nu moet u binnen de woordenschat van de cursisten zien te blijven! Grammatica uitleggen is er dus niet bij, het daarvoor benodigde vocabulaire ont-

V47-
App5

breekt. U kunt dus weinig anders doen dan voorbeelden geven, bij voorkeur uit de tekst. Hieronder twee scenario's.

Scenario 11 – Vragen van cursisten

- vraag 1 Is it **ben** with the second person, or **bent**?
- antwoord [*wijst op het grammaticablokje*] **ben jij** – **jij bent:**
Ben jij Sarah? **Jij bent** Sarah.
- vraag 2 What's the difference between *de* and *het*?
- antwoord *stad, straat: de stad, de straat*
land, nummer: het land. het nummer.
- vraag 3 Wann sagt man *welke*, und wann *welk*?
- antwoord Zij vraagt: wanneer *welk*, wanneer *welke*?
stad, straat: de stad: welke stad? - de straat: welke straat?
land, nummer: het land: welk land? het nummer: welk nummer?
- vraag 4 *Je, jij: c'est le même?*
- antwoord Hij vraagt: *jij = je?* Ja en nee.
 Ja: *Wie ben jij? = Wie ben je? Kom jij? = Kom je?*
 Nee: En **JIJ?** Nu **JIJ!** En je? Nu je!

Scenario 12 – De docent neemt stukjes tekst onder de loep

- docent De docent is Sofie van Delft. En jij?
- cursist 1 Ik ben Sarah
- docent Ja! En hij? [*wijst een andere cursist aan*]
- cursist 2 Ehm hij bent Mehdi.
- docent Hmmm En hij ... ? [*kijkt vragend om zich heen*]
- cursist 3 Hij is Mehdi.
- docent Dank je! Sofie woont in Rotterdam En jij?
- cursist 4 Ik woon in Delft.
- docent Oké! Ik kom uit Nederland. En meneer Li?
- cursist 5 Meneer Li kom uit China.
- docent Nee, meneer Li [*kijkt weer om zich heen*]
- cursist 6 Meneer Li komt uit China.

- docent Ja! Mijn naam is Mieke. En u? Wat is
- cursist 7 Wat is uw naam?
- docent Oké! En jij? Hoe heet jij? Wat is ... ?
- cursist 8 Wat is je naam? Mijn naam is Oscar!

Een lesplan

Idealiter bestaat een Delftse les uit één doorlopende conversatie, waarbij u in hoog tempo van de ene cursist naar de andere schakelt en alle mogelijkheden uitbuit die de tekst aandraagt. Maar omdat elke groep weer anders is, zult u voor elke groep uw voorbereidingen een beetje aanpassen, en zal elke les weer anders uitpakken. Een algemeen geldige lesindeling valt dus moeilijk te geven. Hieronder vindt u twee voorbeelden van een lesindeling, één voor een korte, en één voor een wat langere les. Als u werkt met groepen waarbij thuis huiswerk maken niet aan de orde is wegens gebrek aan tijd of studievvaardigheden, dan begint u de les met minimaal een uur begeleide zelfstudie. In dat geval komen er natuurlijk steeds minstens twee uur bij.

 V7

 App1

1 1/2 uur

Voorstelrondje + Conversatie: Komt Sofie uit China? –	± 40 minuten
Is de docent een meneer? – Hoe heet John? – Hallo Thomas!	
Onderlinge gesprekken	± 10 minuten
De tekst onder de loep	± 10 minuten
Toets	15-30 minuten

2 1/2 uur

Voorstelrondje + Conversatie: Komt Sofie uit China? – Is de	
docent een meneer? – Hoe heet John? – Sarah, hoe heet hij?	± 50 minuten
Pauze	± 10 minuten
Conversatie: Jij bent Sofie: dag mevrouw! – Waar woont u,	
mevrouw van Delft? – Hallo Thomas!	± 30 minuten
Onderlinge gesprekken	± 10 minuten
Schrijven + correctie	± 10 minuten
De tekst onder de loep	± 10 minuten
Toets	15-30 minuten

Toets

Na de eerste les direct al toetsen? Inderdaad, vanaf de eerste les moeten de cursisten eraan wennen: niet alleen moeten zij tijdens de les hun tekstkennis demonstreren, maar voor of na de les worden zij ook nog individueel langs een wat exactere meetlat gelegd. U gebruikt voor de toetsen de letterlijke tekst van les 1, zodat iedereen die die tekst goed geleerd heeft een voldoende kan halen. U kunt een papieren gatentoets geven, een dictee, of een luistertoets op de pc. Wie een onvoldoende resultaat heeft, gaat aan de zelfstudie, om vervolgens een andere toets over dezelfde stof te maken.

Aan een half uur hebben de meeste cursisten meer dan genoeg; als ze klaar zijn kunnen ze hun huiswerk voor de volgende les gaan maken, of een schrijfopdracht, of naar huis. U hebt de tijd om de papieren toetsen snel even na te kijken, of een enkele cursist van een individueel studieadvies te voorzien.

Les 2

Uit welk land kom je?

Deze tekst gaat over de verdere uitwisseling van persoonsgegevens: voornaam en achternaam, land van herkomst, nationaliteit, duur van verblijf in Nederland, woonplaats, leeftijd, huisgenoten, burgerlijke staat, gezinssamenstelling. Allemaal onderwerpen waar u met uw cursisten over kunt praten. U kunt ze ernaar vragen, u kunt ze elkaars gegevens laten opvragen, en soms kunt u er ook een gesprekje over voeren. Mits uw cursisten hun huiswerk gedaan hebben, en u zich ook goed voorbereid hebt!

Voorbereidingen

Uw cursisten moeten zich terdege voorbereiden op de conversatieles. Natuurlijk moeten ze de tekst doorlezen en de vertaling van de nieuwe woorden opzoeken via de cd-rom of in bijgesloten katern met vertalingen. Maar dat is niet genoeg! Ze moeten de tekst nu ook nog gaan leren. Hoe? Het makkelijkst is het, als ze met de cd-rom (stap 1-4) de tekst kunnen beluisteren en nazeggen, net zolang tot ze alles direct verstaan, begrijpen, en kunnen reproduceren. Ter controle kunnen ze een luistertoets gaan maken (stap 5) of met de gatentekst op p. 20 van het tekstboek kijken of ze de tekst al echt goed kennen. Als ze tijd hebben kunnen ze de invul oefening gaan maken (stap 6), waarbij ze feedback krijgen op foute antwoorden. Als ze dan ook nog de vragen bij de tekst hebben bekeken en daar antwoorden op hebben bedacht, dan kunnen ze meedoen met de les. U kunt het hun in het begin niet genoeg op het hart drukken: de tekst *begrijpen* is belangrijk, maar niet genoeg, ze moeten hem ook *leren*.

Als u les geeft aan cursisten bij wie huiswerk maken niet aan de orde is, wegens gebrek aan tijd of studievastigheden, dan zult u uw toevlucht moeten nemen tot begeleide zelfstudie in lestijd. U roostert dan twee uur extra lestijd in, en laat uw cursisten de voorbereiding ter plekke afwerken.

Maar hebt u zich ook goed voorbereid? Hebt u genoeg onderwerpjes bedacht waarover u kunt praten met uw cursisten? Hebt u zich die onderwerpjes voldoende eigen gemaakt, zodat u hen ook aan de praat kan *houden*? Onderschat u dit

niet, dit vergt de nodige oefening! Het is uw taak om van een aanvankelijk wat stroeve beurtwisseling een zo natuurlijk mogelijke uitwisseling van wetenswaardigheden te maken. U speelt daarbij als dat nodig is een rol: die van onwetende, verbaasde, maar vooral geïnteresseerde vraagal. Daarbij moet u steeds ‘op uw woorden passen’, om het gebruik van onbekende woorden te vermijden en alleen vragen te stellen die met het vocabulaire van les 1 en 2 ook te beantwoorden zijn. Bij twijfel over een woord hebt u de index geraadpleegd, waarin van elk woord aangegeven is in welke les het voor het eerst voorkomt.

 V44

Scenario's

Hoe gaat dat, een uur of langer praten over zo'n onnozel tekstje? U gaat op dezelfde manier te werk als bij tekst 1 (zie Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat', p.24/25). U brengt uw cursisten aan de praat door vragen en vervolgvragen te stellen, te reageren op wat zij terugzeggen, waarbij u snel van de ene cursist naar de andere schakelt (niet op de rij af!) en steeds hun eigen situatie erbij betreft. Hieronder vier voorbeelden van de vele mogelijke beginnetjes van een gesprek. Als dit uw eerste les is volgens de Delftse methode, bekijkt u dan eerst de beginsecties in dit boek op pp. 6-11 en de uitwerking van les 1 op pp. 12-28.

 App6-8

Scenario 1 – Achternamen

- docent Hoe heet Emma?
- cursist 1 Emma heet Koning.
- docent Is Koning haar voornaam?
- cursist 1 Nee, nee voornaam, aftenaam, achtnaam, ... achternaam.
- docent Ja! Koning is haar achternaam, NIET haar voornaam. Maar ze heeft twee achternamen! *[kijkt nu cursist 2 aan]* Waarom??
- cursist 2 Eh no ... ja, Koning-King, due ... no ... twee achternaam! ... ????
- docent Emma **HEEFT** ... *[maakt luistergebaar]*
- cursist 2 Emma **heeft** twee achternaam, ja.
- docent Weet jij waarom? *[kijkt nu cursist 3 aan]*
- cursist 3 King haar achternaam, Koning naam van man Joop.
- docent King **IS** haar achternaam, en Koning **IS DE** naam van haar man Joop.
- cursist 3 Ja ... en Koning is de naam van man Joop.

docent Ja! Heb jij twee achternamen?
 cursist 3 Ja, ik twee achternaam.
 docent Ik **HEB twee** [*maakt een luistergebaar*]
 cursist 3 Ik **heb** twee achternaam.
 docent Aha, je bent getrouwd!
 cursist 3 Nee ... ik niet trouwd.
 docent Ik **BEN** [*luistergebaar*]
 cursist 3 Ik **ben** niet trouwd. Achternaam mij ... padre i madre!
 docent Ah! Je vader en je moeder! [*schrijft deze woorden op het bord, laat die zo nodig even opzoeken bij les 18*]

- De docent begint bij het lijstje op p.18 met een vraag naar de bekende weg (*hoe heet Emma?*), en is kennelijk niet uit op een authentiek gesprek, maar op reproductie van de tekst,
- stuit evenwel meteen op een ‘echt’ gespreksonderwerpje: twee achternamen?
- schakelt door naar cursist 3, die wellicht uit Spanje komt, waar de namen van beide ouders gevoerd worden;
- legt de woorden *vader* en *moeder* die hierbij nodig blijken provisorisch uit: die komen pas in tekst 18 aan bod, cursisten kunnen desgewenst even in de vertalingen bij die tekst kijken;
- corrigeert selectief, vooral op lidwoorden en de vormen van *hebben* en *zijn*, om de communicatie niet te onderbreken, en om spreekangst te vermijden.

Scenario 2 – Nationaliteiten

docent Uit welk land komt Emma?
 cursist 1 England, uit Engeland.
 docent Dan heeft zij de Engelse nationaliteit!
 cursist 1 Nee, zij Nederlandse nationality.
 docent Ik **HEB** de Nederlandse nationaliteit, en Emma?
 cursist 1 O ja ... , zij **hebt** ... **heeft** Nederlandse nationality.
 docent Waarom heeft zij de Nederlandse nationaliteit? [*tot een andere cursist*]
 cursist 2 Waarom ... ?? Zij al zeven jaar ... Zij in Nederland al zeven jaar!
 docent Eh ... ik **WOON** al lang in Nederland, en Emma?
 cursist 2 Emma **WOONT** in Nederland al zeven jaar.

docent Ja! Zij woont al zeven jaar in Nederland. Dan kan het. Na vijf jaar al!
En jij? Hoe lang woon jij hier? [*Kijkt nu naar een andere cursist*]

cursist 3 O! Ik? Ehm in Nederland due ... two ... twee week!

docent Ik **WOON** [*maakt luistergebaar*]

cursist 3 Ik **WOON** in Nederland twee week.

docent Ja! Jij woont twee weken in Nederland. Dan heb je niet de Nederlandse nationaliteit.

cursist 3 Ik woon in Nederland twee weken. Nee Nederland nationaliteit.

docent En welke nationaliteit heb jij? [*kijkt nu naar een andere cursist*]

cursist 4 Ik Turks nationaliteit.

docent Waarom **HEB** jij **DE** Turkse nationaliteit?

cursist 4 Ja ... ik **heb** Turks nationaliteit, ik geboren in Turkij!

docent Ja! Jij **BENT** in **TURKIJE** geboren.

cursist 4 Ik ben in Turkij geboren

docent En is hij [*wijst op cursist 5*] in **TURKIJE** geboren?

cursist 4 Hij ... nee, niet Turkij ... Turkije, hij niet Turkije geboren ... is niet in **Turkije** geboren.

- De docent begint weer met zo'n onnozele vraag dichtbij de tekst: *uit welk land komt Emma?*
- maar begeeft zich daarna direct buiten de orde met de *waarom*-vraag, niet in de tekst, maar wel met de opgebouwde woordenschat te beantwoorden;
- schakelt snel van de ene cursist naar de andere, en houdt daarbij iedereen bij de les door eerst de vraag te formuleren en *dan pas* een andere cursist aan te kijken;
- corrigeert op de aanwezigheid van lidwoorden en vormen van *hebben* en **zijn**, de onderwerpen van de grammaticablokjes op pp. 16 en 21,
- maar laat verder veel fouten passeren: niet alles tegelijk!

Scenario 3 – Joop Koning

docent Uit welk land komt Joop?

cursist 1 Joop?? Joop ehm ... Nederland!

docent Ja, Joop **KOMT** uit Nederland. En jij?

cursist 1 No, I woon ... ik niet ... ehm China!

docent Joop **KOMT** uit Nederland, en jij?

cursist 1 Ik **komt** ... **kom**? out China, ja!

docent Oké! Welke nationaliteit heeft Joop? [*kijkt nu naar cursist 2*]

cursist 2 Well , I think ... hij Nederlander!

docent Ja! Hij **IS** een Nederlander! En jij?

cursist 2 Ik ehm ... Engeland?

docent Je **BENT** een Engelsman. Je hebt de Engelse nationaliteit.

cursist 2 Ik **ben** een Engelsman, Engelse nationaliteit.

docent Woont Joop alleen? [*kijkt nu naar cursist 3*]

cursist 3 Joop getrouwd ... niet alleen

docent Joop **IS** getrouwd ... :

cursist 3 Joop **IS** getrouwd ... en kinderen!

docent Ja, hij **WOONT** niet alleen, hij **HEEFT** kinderen!

cursist 3 O ja, **woont** niet alleen, **heeft** kinderen.

docent En jij? Woon jij alleen? [*kijkt nu cursist 4 aan*]

cursist 4 Ik woon met familie.

docent Ben je getrouwd?

cursist 4 Nee, geen getrouwd.

docent Je bent **NIET GETROUWD**. Heb je kinderen?

cursist 4 Nééé !! Nee getrouwd, nee kinderen!

docent Ach nee! Je **BENT NIET** getrouwd, en je **HEBT** geen kinderen. [*maakt een gebaar van wat ben ik toch dom!*]

cursist 4 Ik **ben** niet getrouwd, ik **hebt** geen kinderen!

- De docent begint weer met vragen naar de bekende weg over Joop Koning,
- en brengt het gesprek van daaruit op de persoonlijke situatie van de cursisten;
- corrigeert hierbij selectief, vooral de vormen van *zijn*, *hebben*, *komen*, en *wonen*, probeert *nee* in *niet* te veranderen, maar berust, laat ook de tongbreker *getrouwd* nog even passeren, en het woord *geen* komt pas in les 3 aan de orde;
- die laatste vraag kan tot consternatie leiden ... wat dom is die docent toch!

Scenario 4 – De kinderen en hun nationaliteit

docent Woont Emma alleen?

cursist 1 Emma?? ehm Niet alleen!

docent Emma **WOONT** niet alleen. Nu jij:

cursist 1 Emma woont niet alleen. Met man en twee kids.

docent Met **HAAR** man en twee kind**EREN**:

cursist 1 O ja! ... **haar** man en twee kinden

docent Welke nationaliteit hebben de kinderen? [*kijkt nu cursist 2 aan*]

cursist 2 Well ... , I think ... Dutch ... Nederlandse!

docent Ja! Ze hebben de Nederlandse nationaliteit. Waarom?

cursist 2 De Nederlandse nationality ... When?? O ... why? ... because ... Emma en Joop Nederlander.

docent Ja! Emma en Joop **ZIJN** Nederlanders. Woon jij alleen, of ben je getrouwd? [*kijkt nu naar cursist 3*]

cursist 3 Ik getrouwd! Met Polisch man. We hebben twee drie kids.

docent ... met een **POOLSE** man. Welke nationaliteit hebben je **KINDEREN**?

cursist 3 Mij kinden ... **kindren** ... zijn **Poolse**, en Thai, ik uit Thailand, en één kind is American nationality, daar geboren!

docent YESS! Je kinderen hebben de Poolse nationalit**eit**, de Thaise nationalit**eit** en de Amerikaanse nationalit**eit**! Internationaal!

cursist 3 nationalty ... nationality ... nationaliteit.

- De docent schuwt de herhaling niet, en begint weer met een vraag naar de woonsituatie van Emma: een taal leren is vooral in het begin een kwestie van eindeloos herhalen;
- maar gaat na enige tijd de diepte in met de *waarom*-vraag naar de nationaliteit van de kinderen,
- en opent zo de deur naar een gesprek over de ingewikkelde situaties die kunnen ontstaan als de ouders verschillende nationaliteiten hebben (in Nederland moet één van je ouders Nederlander zijn, in veel andere landen moet je in dat land geboren zijn);
- corrigeert selectief op werkwoordsvormen, maar ook woorden als *haar* en **kinderen** mogen wel eens correct uitgesproken worden!

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Na de tekst en de vragen vindt u twee oefeningen, waarvan de A-oefening speciaal betrekking heeft op het blokje met de vervoeging van *hebben* en *komen*. Als ze tijd hadden, hebben uw cursisten deze oefeningen thuis gemaakt, eventueel met behulp van de cd-rom. Dan is het niet zinvol om deze oefeningen klassikaal te laten oplezen. Het is saai en schools, en bovendien doet u dan wat de cd-rom beter kan – bij stap 6 krijgen uw cursisten individuele feedback op eventuele foute invullingen, dat weet u toch? Maar ook als uw cursisten de oefeningen niet thuis gemaakt hebben, doet u de oefeningen het meeste recht door ze te gebruiken als basis voor gesprekjes. U stelt eenvoudige vragen over de inhoud van de oefeningen, en terwijl uw cursisten de oefening globaal doornemen, proberen ze het antwoord op uw vragen te vinden. Zo kunnen ze naar hartenlust oefenen met die moeilijke werkwoordsvormen. Een voorbeeld van een mogelijk opzetje voor een gesprek.

Scenario 5 – John en Maria: oefening A

- docent Komt Maria uit Frankrijk?
- cursist 1 Nee uit Frans, ze kom uit Spain.
- docent Maria **KOMT** niet uit Frankrijk, ze **KOMT** uit **SPANJE**. Nu jij:
- cursist 1 Maria komt Spanje.
- docent En u mevrouw? Komt u uit Spanje? [*kijkt naar cursist nummer 2*]
- cursist 2 O ... nee ... ik komt ... kom uit China.
- docent Ja! En welke nationaliteit hebt u?
- cursist 2 Ik hebt nationality China
- docent [*wijst op het blokje op p. 21*] ik HEB jij HEBT
- cursist 2 Ik **HEB** nationality China.
- docent ... de **CHINESE** nationali**TEIT**. Nu jij:
- cursist 2 Ik heb **Chinese** nationaliteit.
- docent Ja! En John? [*kijkt nu naar cursist 3*]
- cursist 3 John hebt Engels nationality.
- docent John **HEEFT** de Engelse nationali**TEIT**:
- cursist 3 O ja! John hebt ... **HEEFT** Engelse nationality.

- De docent stelt weer louter ‘domme’ vragen, om reproductie van de zinnen in de oefening uit te lokken;
- verwerkt zoveel mogelijk vormen van *hebben* en *komen* in de vragen, wijst daarbij op het blokje op p. 21, maar houdt het gesprek gaande;
- corrigeert ook andere woorden die verwarring kunnen geven – *Chinese* is nieuw, maar *nationaliteit* mag zo langzamerhand wel correct uitgesproken worden!

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Naast het tekstboek is er ook het oefenboek. Bij elke les vindt u extra vragen en oefeningen en ook een schrijfpdracht. Ook deze oefeningen zijn niet bestemd voor klassikale behandeling, maar om uw voordeel mee te doen bij de conversatie. Als uw cursisten zelf ook het oefenboek gebruiken, dan kunt u heel specifiek op de inhoud van die oefeningen ingaan. Hebt u hen wel gewezen op de dialoogoefeningen bij de cd-rom bij het oefenboek? Hieronder enkele mogelijke gespreksonderwerpen op basis van de oefeningen in het oefenboek; uitwerkingen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

🗨️ V25

Vragen A: **Emma**

Oefening B: **John en Emma**

Vragen B: **Gegevens**

Oefening D: **Dochters en zonen**

Oefening A: **Maria**

Andere werkvormen

Misschien wilt u niet de hele les als spelverdeler fungeren? Geen probleem, er zijn andere werkvormen waarmee u uw cursisten aan het praten kunt krijgen.

Spreken: onderlinge gesprekjes

U kunt uw cursisten elkaars personalia laten opnemen, eventueel aan de hand van de vragen onder het kopje **Spreken**, of op basis van oefening B op p. 21. Natuurlijk verleent u assistentie bij de uitspraak van landsnamen en geboorten en woonplaatsen. Uw cursisten gebruiken daarbij de kaartjes op p. 18 en 19, en voor de geboortedata het schemaatje op p. 20 met de maanden; ook daarbij moet u waarschijnlijk bijspringen voor de uitspraak. Vergeet u niet na een minuut of tien enkele van uw cursisten na te laten vertellen wat zij te weten gekomen zijn, om te voorkomen dat de gesprekjes een al te vrijblijvend karakter hebben?

Rollenspel

U kunt ter afwisseling een rollenspel (zie les 1 scenario 6) laten spelen. U spreekt één cursist aan als Emma: *Hallo, jij bent Emma! Uit welk land kom je, Emma?*, en laat vervolgens de anderen vragen stellen aan deze 'Emma', die antwoordt conform de tekst. Misschien kan een andere cursist vragen beantwoorden uit naam van Joop Koning?

Schrijven

Als u uw cursisten wilt laten schrijven, dan kunt u ze de antwoorden laten opschrijven die ze hebben gekregen op de vragen onder het kopje **Spreeken** in het tekstboek. Als zij ook werken met het oefenboek, dan kunt u ze eerst oefening C aldaar laten invullen (p.18), en daarna de oefening onder het kopje **Schrijven** laten maken (p.19). Als u de toetsen na de les afneemt, hebt u genoeg tijd om alles meteen na te kijken, zodat uw correcties in vruchtbare aarde vallen. U corrigeert selectief, vooral lidwoorden en werkwoordsvormen, maar natuurlijk ook gevallen waarin de zaak onbegrijpelijk dreigt te worden.

🔗 V58

Een lesplan

Hoe nu verder? U hebt een hele verzameling onderwerpjjes, en een aantal mogelijke andere werkvormen. Nu moet u nog een lesplan maken: zie Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' (p.24). Zie www.delftsemethode.nl/docenten voor twee suggesties voor een les over deze tekst.

De tekst onder de loep

In de les staat de inhoud voorop: u corrigeert, maar u onderbreekt het gesprek er niet voor. Het kan nuttig zijn om aan het eind van uw les de tekst of een stukje daarvan nader onder de loep te nemen. Vaak komen uw cursisten zelf met vragen, zo niet, dan neemt u zelf het heft in handen. U doet er goed aan zich zo veel mogelijk te beperken tot het geven van (meer) voorbeeldzinnetjes uit de tekst, of uit tekst 1, en zich niet te verliezen in grammaticale explicaties. Veel gegevenheden van het Nederlands *zijn* niet uit te leggen: we zeggen het nu eenmaal zo en niet anders.

🔗 V47

Vragen van de docent

Hallo Emma, uit welk land kom je? Dag meneer Li, uit welk land ...?

Heb je de Nederlandse nationaliteit? Ja, ik En Joop? Ja, Joop ...

Ik heb twee kinderen. En jullie? Hoeveel ... jullie? En Emma en Joop? Hoeveel ...

Emma en Joop?

Vragen van cursisten

vraag 1 *komt/kom: waarom: je **komt**, maar **kom** je?*

antwoord **de plaats:**

je + komt: met -t, *kom + je:* geen t

je + bent: met -t, *ben + je:* geen t

je + hebt: met -t, *heb + je:* geen t

maar: *hij + komt, komt + hij?* altijd met -t!

vraag 2 *Waarom **haar** man, maar **hun** kinderen?*

antwoord **haar** man = de man **van Emma**

hun kinderen = de kinderen **van Emma en Joop.**

vraag 3 *Wanneer **hij**, **hem**, **zijn**?*

antwoord **Hij** is mijn man, ik ben **met hem** getrouwd, **zijn** naam is Joop.

vraag 4 *Wanneer **nee**, wanneer **niet**?*

antwoord **Nee**, ik ben **niet getrouwd**. **Nee**, ik woon **niet** in het centrum.

Toets

Hoe krijgt u uw cursisten aan het werk? Door een boeiende conversatieles te geven, waar ze direct aan kunnen deelnemen, maar ook door ze vanaf het begin individueel af te rekenen op hun kennis van de tekst, met een individuele toets voor of na elke les. Direct nakijken is essentieel: wie een onvoldoende haalt moet meteen aan de zelfstudie en later opnieuw een toets maken over dezelfde stof.

👉 V29

Les 3

Overal spreekt men Nederlands

Deze tekst gaat over Nederlands leren: waarom men dat doet, met welk boek, waarom het belangrijk is, of het moeilijk is, en hoe kleine kinderen hun taal leren. Hierover gaat u met uw cursisten in gesprek. Let op: u gaat nu nog niet praten over hoe de methode precies werkt, dat komt in les 7 aan bod, met het benodigde vocabulaire. Maar u kunt uw cursisten wel vragen waarom ze Nederlands leren, en waarom dat belangrijk is, en wat ze later willen gaan doen in Nederland. Ze kunnen antwoorden, want behalve de waarom-vraag behoort ook de omdat-zin vanaf deze les 3 tot hun repertoire! En, heel actueel: u kunt een eenvoudige discussie voeren over de vraag of een taal leren moeilijk is. Probeer u uw cursisten uit het hoofd te praten dat het moeilijk is (kleine kinderen kunnen het toch ook?), al is het wel veel werk (hoelang doen kleine kinderen er niet over om hun taal te leren!). U kunt het gesprek beginnen met de vragen die letterlijk in de tekst staan, dan weet u tenminste zeker dat uw cursisten kunnen verstaan en begrijpen wat u zegt. Tenminste ... als ze zich goed voorbereid hebben!

Vorbereidingen

Uw cursisten hebben zich goed voorbereid, als ze de tekst zo grondig gelezen, beluisterd en nagezegd hebben dat ze elke zin in die tekst direct verstaan, begrijpen, en kunnen reproduceren. Dit hebben ze geoefend met de cd, die overal afspeelbaar is: in de tram, onder de afwas, maar beter nog met de cd-rom, voor het serieuzere studeerwerk, met de vertalingen van alle woorden, en met luister- en nazegoefeningen (stap 1-5). Als ze tijd hadden hebben ze ook de invuloefeningen gemaakt (cd-rom stap 6), zodat ze de oefeningen A en B in het tekstboek vlot kunnen oplezen: 'Lees hardop' staat er niet voor niets boven!

🔊 V37

Maar ook uw eigen voorbereiding moet in orde zijn. U hebt een lijn van gespreks-onderwerpen die u liggen en die u wel wat lijken voor uw groep, en u hebt zich die onderwerpen zo eigen gemaakt dat u het gesprek gaande kunt houden, ook als de reacties van uw cursisten u een andere kant opsturen dan verwacht. Ook hebt u met behulp van de index achter in het tekstboek gecheckt of de woorden die u

🔊 V43

🔊 V44

gebruikt al tot het vocabulaire behoren van iemand die alleen nog de eerste drie lessen van dit boek geleerd heeft.

Scenario's

Hieronder twee mogelijke scenario's van het begin van uw les, om u een idee te geven van de praktijk van een les op z'n Delfts. U kunt dit natuurlijk niet zo reproduceren: het verloop van een praatles is onvoorspelbaar, omdat de conversatie in elke groep weer anders verloopt. Als lesgeven met behulp van praatlessen nieuw is voor u, bekijkt u dan eerst de beginsecties in dit boek op pp. 6-11 en de uitwerking van les 1 op pp. 12-28.

V51-V52

V55

App6-8

Scenario 1 – Nederlands leren

- docent Hallo! Spreek je al Nederlands?
- cursist 1 Ehm ... nee. Béétje.
- docent Wat zeg je? Spreek je **EEN** beetje Nederlands?
- cursist 1 Ja, spreek **een beetje** Nederlans.
- docent Oké! Heb je les?
- cursist 1 Ja! Ik heb les nu!
- docent Ja! En waaróm leer je Nederlands?
- cursist 1 Blangrik!
- docent Het is **BELANGRIJK**.
- cursist 1 Is belangrik!
- docent En waarom leer jij Nederlands? *[kijkt nu cursist nummer 2 aan]*
- cursist 2 Allora ... perque ... waarom ik nu won in Nederland.
- docent **OMDAT** je nu in Nederland woont.
- cursist 2 Si, **omdat** ik nu in Nederland woont.
- docent Enne ... waarom is het belangrijk dat je Nederlands leert?
- cursist 2 Waarom ... no ... **omdat** overal men spreek Nederlands.
- docent Omdat **MEN OVERAL** Nederlands spreekt.
- cursist 2 Omdat men overal Nederlands spreek.
- docent Spreken àlle Nederlanders óveral Nederlands? *[kijkt nu cursist 3 aan]*
- cursist 3 Nee ... Nederlanders spreek veel Engels.
- docent Eh ... Ik spreek Nederlands, wij **SPREKEN** Nederlands ... nu jij:

cursist 3 Nederlanders **SPREKEN** veel Engels.
 docent Vind je dat goed? Het is wel makkelijk! Of niet?
 cursist 3 Nee is moeilijk! Omdat ik wilt Nederlands te leren!

- De docent begint met een cursist die het nog erg moeilijk vindt, probeert deze door verder vragen tot meer output te verleiden;
- speelt daarbij een rol, wendt onwetendheid voor, om reacties uit te lokken;
- probeert een enkele correctie (*een beetje, belangrijk*), maar dringt niet aan;
- stelt een volgende cursist die het wat makkelijker vindt, een vraag die niet letterlijk zo in de tekst staat (*waarom is het belangrijk dat enz*);
- corrigeert de bekende *waarom-omdat*-verwarring, en maakt van de bijzinsvolgorde een punt, omdat het immers een letterlijk citaat uit de tekst betreft (*omdat ... spreekt*);
- probeert of cursist 3 wat verder van de tekst te trekken is (*spreeken àlle Nederlanders overal Nederlands?*);
- kan zo nog een poosje doorgaan met de vraag waarom ze Nederlands leren – sommige cursisten zullen op den duur de antwoorden wat willen variëren, en daar hebben ze in principe het vocabulaire voor: *‘Omdat ik hier ga studeren’, ‘Omdat ik hier wil werken’, ‘Omdat ik getrouwd ben met een Nederlander’*.

Scenario 2 – Is Nederlands moeilijk?

docent Is Nederlands moeilijk?
 cursist Ja! Moelijk! Moelijk tal! Snel! Vind is moelijk!
 docent Je vindt Nederlands **MOE**elijk. Nu jij:
 cursist **Moo**elijk, **moe**elijk! Nederland moeilijk tal!
 docent Uit welk land kom jij? Welke taal spreekt men in je land?
 cursist Chajna, kom van Chajna.
 docent Je komt **UIT CHINA**. Je spreekt **CHINEES**.
 cursist Kom **uit China**, spreek Chajnies ... **Chajnees**.
 docent Is dat een moeilijke taal, Chinees? Of is het een makkelijke taal?
 cursist Nee! Chinees moeilijke tal. Is moeilijke tal.
 docent Kleine kinderen in China, leren ze de **TAAAL**?
 cursist Ja, leren tal! Taaaal. Op school!
 docent Kleine kinderen leren Chinees? Dan is het niet moeilijk!!
 cursist Ja ... kien kinderen

- De docent probeert ook deze cursist over de streep te trekken,
- corrigeert de uitspraak van woorden die in de tekst voorkomen, en geeft het nieuwe woord *Chinees* er even bij,
- en bestrijdt het hardnekkige en demotiverende denkbeeld dat Nederlands een moeilijke taal is! Als kleine kinderen het kunnen, kan iedereen het!

Andere onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Er zitten natuurlijk nog veel meer onderwerpen in deze tekst. In feite kunt u elke vraag in de tekst als uitgangspunt nemen, en ook de vragen bij de tekst, nadrukkelijk niet bedoeld als begripsvragen, maar als aanknopingspunt voor een gesprek. En dat geldt ook voor de oefeningen op de oefenpagina: die zijn er niet om klassikaal ingevuld te worden, dat kunnen uw cursisten heel goed zelf, tijdens de voorbereiding. U weet toch dat ze van het programma op de cd-rom feedback krijgen op foute invullingen? In de les gebruikt u de stof die de oefeningen aandragen ook weer om gesprekje's op te starten met uw cursisten. Dit geldt zelfs voor oefening A, die direct aangrijpt op het grammaticablokje met de persoonlijke voornaamwoorden. Converseren is de beste manier om die vormen erin te krijgen! Alleen met de woorden en de zinstypen die ook in de tekst gebruikt zijn!

Wat ga je na de cursus doen?

Spreekt Maria al een beetje Nederlands? Waarom heeft ze les? Wat wil ze na de cursus gaan doen? En daarna? Wat wil jij na de cursus gaan doen? Wie van jullie gaan studeren? Wat ga je studeren? O, je studeert al: wat? En jullie, gaan jullie werken na de cursus? Wie van jullie gaan niet studeren en niet werken? Wat gaan jullie doen?

Nederlands praten

Hoe leert Maria Nederlands? Hoe heet dat boek? Waarom? Vindt ze Nederlands moeilijk? Praat ze veel Nederlands? Met wie? En jij? Praat jij veel Nederlands? Met wie/waarom niet? Wie van jullie praat veel Nederlands? Met wie?/welke taal spreek je dan? Waarom?

De docent antwoordt

Wat vraagt de docent allemaal? Wat is je antwoord? Wil de docent dat allemaal weten? Waarom vraagt de docent het dan? Nu vragen jullie, en de docent antwoordt. Wat willen jullie allemaal weten?

Hoe leren kleine kinderen hun taal?

Hoe leren kleine kinderen hun taal? Praten ze veel? Met wie? Één uur op een dag, of twee, vijf, of ... ? Leren ze hun taal snel? In twee jaar? Of drie? Zeven? Tien? Of ... ? Vinden ze het moeilijk? Of is een taal leren veel werk?

Engels in de les? oefening A

Welke taal spreekt mevrouw Van Delft in de les? Waarom spreekt ze geen Engels? Vind jij het belangrijk dat de docent Engels spreekt in de les? Waarom (niet)? En wat vind jij? Wie vindt het belangrijk dat de docent veel Nederlands spreekt in de les? Waarom?

Moeilijke talen: oefening B

‘Ik kom uit Duitsland. Daarom vind ik het Nederlands geen moeilijke taal.’ Waar kom jij vandaan? Welke taal spreek je? Vind je daarom het Nederlands een moeilijke taal? Waarom (niet)? En jij, welke taal spreek jij? Is dat een moeilijke taal? Wie vindt Engels een moeilijke taal? Waarom (niet)? Wie spreekt een makkelijke taal?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Naast het tekstboek is er ook nog het oefenboek, met bij elke tekst extra vragen en oefeningen, en schrijfp opdrachten. Ook hier kunt u gesprekstof uithalen. V25

Als uw cursisten ook het oefenboek er zelf bij gebruiken, kunt u hen specifiek aanspreken over de onderwerpen die daar aangesneden worden. Anders gebruikt u het materiaal als bron van inspiratie bij uw voorbereidingen.

Voorbeelduitwerkingen van enkele mogelijke beginnetjes van een gesprek vindt u op www.delftsemethode.nl.

Vragen A: **Overall spreekt men Nederlands.**

Vragen A: **Waarom woon je in Nederland?**

Vragen B: **Waarom vraagt je docent dat allemaal?**

Oefening A: **Spreek jij Nederlands?**

Oefening C: **Wat zegt Emma?**

Andere werkvormen

Spreken

U kunt ter afwisseling uw cursisten onderling laten praten aan de hand van de vragen onder het kopje **Spreken**; zie ook Les 1 ‘Andere werkvormen’. Het lijstje taalnamen op p. 23 zal hierbij nuttig zijn; u loopt rond om te helpen met de uitspraak van al deze nieuwe woorden. Laat na een minuut of vijf iedereen de talen opsommen die de gesprekspartner spreekt. Wie de meeste talen spreekt is kampioen!

Schrijven

Als u uw cursisten wilt laten schrijven, dan kunt u ze de antwoorden laten opschrijven die ze hebben gegeven op de vragen onder het kopje **Spreken** in het tekstboek. Als uw cursisten ook werken met het oefenboek, kunt u ze daarna de oefening onder het kopje **Schrijven** in het oefenboek laten maken. Zo mogelijk direct corrigeren!

 V58

Een lesplan

U hebt nu een ruime hoeveelheid onderwerpjes, en een aantal werkvormen waarin u deze onderwerpjes kunt verwerken. De les kan beginnen ... maar dan moet u nog wel even een lesplan maken! Want u kunt deze onderwerpen niet allemaal op de rij af, afwerken: dat wordt een uitputtende en oninteressante marathon. Nee, u kiest eerst een aantal onderwerpjes uit die u wat lijken en die uw groep zullen interesseren, en u bedenkt hierbij vragen waarmee u deze onderwerpen kunt aansnijden. Dan pas kan de les beginnen: zie ook Les 1 ‘Samenvatting: cursisten aan de praat’, p. 24. Twee mogelijke indelingen van een les over tekst 3 vindt u op de www.delftsemethode.nl/docenten.

De tekst onder de loep

Het is goed om de tekst, na hem te hebben ‘uitgebeend’ in de conversatie, ook wat gedetailleerder te bekijken. Ha, eindelijk grammatica! denkt u misschien. Zeker, u kunt wat aan grammatica doen, mits u zich daarbij beperkt tot het geven van voorbeelden – bij voorkeur uit bekend tekstmateriaal. Maar ook woordbetekenissen of de betekenis van een hele zin kan soms verheldering behoeven. Het kan zijn dat uw cursisten daarover vragen stellen, maar u kunt ook zelf het voortouw

 V47-
App5

nemen. Hieronder een voorbeeld van elk van deze twee mogelijkheden. U trekt hier niet meer dan de laatste tien minuten van uw les voor uit.

Vragen van de docent

Ik spreek al een beetje Nederlands. Spreek ... al Nederlands? Spreekt ... al Nederlands?

Waarom heb je les? Waarom heeft ... les? Waarom hebben ... les?

Waarom heb je les? Omdat Waarom heet het boek 'Het Groene boek'?

Omdat

De docent spreekt langzaam. Zij spreekt niet

Nederlands is makkelijk. Het is niet

Vragen van cursisten

vraag 1 *jij en u, what's the difference?*

antwoord *Sofie, waar woon jij? Mevrouw van Delft, waar woont u?*

vraag 2 *jij = je?*

antwoord *Ja en nee.*

Ja: Woon je in Delft? = Woon jij in Delft?

Nee: Ik woon in Delft, en jij? ≠ Ik woon in Delft, en je?

vraag 3 *Overal **spreekt** men: waarom niet: Overal **spreken** men?*

antwoord *Zo zeggen we dat!*

Men spreekt Nederlands = De mensen spreken Nederlands.

vraag 4 *na = daarna?*

antwoord *Nee: daarna = na **de cursus**.*

vraag 5 *waarom = omdat?*

antwoord *Nee! Waarom ... ? is de vraag: Waarom leer je Nederlands?*

Omdat ... ! is het antwoord: Omdat ik in Nederland woon!

vraag 6 *Het gaat te snel! Ze praten zo snel op de cd! Ik kan niets verstaan!*

antwoord *Dan 'luister je te langzaam!' Hoeveel keer luister je naar een tekst? Dat is niet veel! Hoe lang? Dat is niet lang!*

Toets

Als u tijdens de les het idee krijgt dat (enkele van) uw cursisten de tekst niet goed geleerd hebben, kunt u ze incidenteel met hun neus op de feiten drukken: u laat ze de gatentekst oplezen. Als ze hun huiswerk goed gedaan hebben, moeten ze dat vlot kunnen, maar als het niet gaat, hebben ze zich niet genoeg voorbereid. Nee, ze hoeven de tekst dus niet uit het hoofd te leren, ze moeten alle 5 stappen van de voorbereiding doorlopen.

 V37

Naast deze incidentele toetsmomenten wordt er in de Delftse methode structureel getoetst. Voor of na de les neemt u een individuele toets af over de tekst die ze geleerd hebben. Dit kan een papieren toets zijn, een dictee, of een luistertoets op de pc. Als u hier 30 minuten voor uittrekt, zullen de meeste van uw cursisten hier ruim genoeg aan hebben. U hebt dan nog tijd over voor de correctie van de papieren toets en de dictees, zodat u degenen die een onvoldoende resultaat behaald hebben, direct aan de zelfstudie kunt zetten. Zij moeten later een tweede (andere!) toets maken over dezelfde tekst, met hopelijk betere resultaten. In deze tijd kunt u ook een enkele cursist te woord staan die nog een probleem heeft met de tekst, of die nog niet de juiste studiemethode heeft gevonden.

 V16 V29 V64

Les 4

Leren, leren, leren

Deze tekst gaat over het cursusprogramma: begin- en einddatum, lesdagen, lestijden, lokalen, huiswerk. Met deze les leren uw cursisten de kloktijden, de dagdelen, de dagen van de week, en allerlei handige zinnnetjes om daarover te praten. In de les gaat u met uw cursisten gesprekjes voeren waarin deze zinnnetjes gebruikt worden. U stelt ze de vragen naar de cursusgegevens in de tekst waarop zij de antwoorden in de tekst moeten geven, maar u vraagt ze vanzelfsprekend ook naar de data en lestijden van hun eigen cursus. Die weet u natuurlijk allang, u hebt ze misschien zelf vastgesteld. Maar het gaat erom dat uw cursisten met u praten, niet, dat u nieuwe informatie krijgt. Om met u te kunnen praten moeten uw cursisten zich wel goed voorbereid hebben, maar u moet het mogelijk maken, en daarvoor moet u ook de nodige voorbereidingen treffen!

Vorbereidingen

Uw cursisten hebben zich goed voorbereid als zij de tekst doorgelezen hebben en de vertalingen van alle nieuwe woorden opgezocht in het katern met woordenlijsten of via de cd-rom. Daarna zijn ze begonnen met het echte leerwerk: de tekst net zo lang beluisteren en nazeggen (cd-rom stap 1-4) totdat ze elke zin direct verstaan en begrijpen, en die ook verstaanbaar kunnen reproduceren. Daarna hebben ze luisteroefeningen gemaakt (cd-rom stap 5), en de vragen in en bij de tekst beantwoord, alleen of met een medecursist of huisgenoot. Als ze nog tijd over hadden, hebben ze de oefeningen gemaakt (cd-rom stap 6), waarbij ze feedback krijgen op eventuele foute invullingen. Tot slot hebben ze met de gatentekst gecontroleerd of ze de tekst echt goed kennen.

🔗 V37

Om uw zo goed voorbereide cursisten aan de praat te krijgen moet u voldoende onderwerpen paraat hebben met genoeg geschikte vragen daarbij, in bewoordingen die overeenkomen met de woordenschat van uw cursisten. Bij twijfel hebt u het even gecheckt in de index, waarin van elk woord vermeld staat in welke les het voor het eerst voorkomt.

🔗 V43

🔗 V44

Scenario

Hieronder een mogelijk scenario van het begin van zo'n gesprekje. Als deze manier van lesgeven nieuw is voor u, bekijkt u dan eerst de beginsecties in dit boek op pp. 6-11 en de uitwerking van les 1 op pp. 12-28 met tal van dit soort scenario's.

Scenario – Hoe lang duurt de cursus?

docent De cursus in de tekst begint op 6 mei. Wanneer is hij afgelopen?

cursist 1 Ehm ... it's september now ... ???

docent In de tekst! De cursus in de tekst

cursist 1 O, ja! Cursus afgelopen 7 djoen

docent **DE** cursus **IS** afgelopen **OP** Nu jij:

cursist 1 **De** cursus afgelopen 7 djoen.

docent **IS** afgelopen **OP** 7 **JUNI**: *[maakt luistergebaar]*

cursist 1 **Op** 7 **djoeni** ... **joeni**.

docent Oké! En hoe lang duurt de cursus? *[kijkt nu cursist nummer 2 aan]*

cursist 2 O! Hoe lang ... eh ... duurt één maand.

docent Ja! **HIJ** duurt één maand. Is er elke dag les?

cursist 2 Ja ... nee ... niet les woensdag.

docent Er is **GEEN** les **OP**

cursist 2 Is **geen** les **op** woensdag.

docent En jullie? Hebben jullie elke dag les? *[kijkt nu cursist nummer 3 aan]*

cursist 3 Eh ... niet in weekend.

docent Nee! Niet in **HET** weekend. Waarom niet in **HET** weekend?

cursist 1 Ehm ... in het weekend ... ehm ... meestal mensen vrij.

- De docent vraagt naar het rooster zoals dat in de tekst vermeld staat, de cursist kan dus letterlijk de tekst reproduceren,
- maar verlegt de vragen naar de eigen cursusgegevens;
- corrigeert op lidwoorden, persoonsvormen, *niet-geen* en de uitspraak van *juni*, laat die correcties nazeggen (*nu jij: luistergebaar*), maar niet alles hoeft meteen perfect;
- kan zo nog even doorgaan: *elke dag les? nee? hoeveel dagen? op welke dagen? hoeveel groepen? welk lokaal? welke uren? hoeveel huiswerk? Veel!*

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Dit is maar één voorbeeld. Op basis van de tekst en de vragen erbij kunt u de hele les vullen met dit soort gesprekjes, snel heen en weer schakelend tussen cursisten en hier en daar een correctie plaatsend. Let wel: de vragen bij de tekst zijn niet bedoeld om het tekstbegrip te testen, maar dienen als kapstok voor de conversatie. Hetzelfde geldt voor de inhoud van de oefenpagina, met een grammaticablokje en twee oefeningen die daarover gaan. Het invullen van deze oefeningen kunt u beter niet klassikaal laten doen, dat kunnen uw cursisten uitstekend zelf, met het oefenprogramma op de cd-rom (stap 6). Zelfs oefening A, die expliciet betrekking heeft op wat het grammaticablokje aandraagt: de plaats van de persoonsvorm, gebruikt u om aan de praat te raken met uw cursisten.

Hieronder een paar mogelijke opzetjes van een gesprekje op basis van de tekst, de vragen en de oefeningen. Is een onderwerp al aan de orde geweest? Geen probleem, herhaling kan geen kwaad! Hoe vaker de cursisten de zinnnetjes horen en gebruiken, hoe beter die beklijven!

Het rooster

Wat is het rooster van groep A? Hoeveel dagen per week is er les? Hoeveel keer per dag? Hoeveel lessen per week hebben ze les? Hoe laat beginnen de lessen 's ochtends? En 's middags? Hoeveel dagen per week heb jij les? Hoeveel keer per week? Heb jij ook twee keer per dag les? Hoeveel lessen per week heb je? Vind je dat veel? Waarom (niet)? Hoe laat beginnen je lessen? Hoe lang duren de lessen? Vind je dat lang? Of niet?

Huiswerk

Hoeveel huiswerk heeft groep A? Hoeveel teksten per week? Vind je dat veel? Of niet? Wanneer maken ze hun huiswerk? En jij, hoeveel huiswerk heb jij? Hoeveel teksten per week is dat? Wanneer maak je je huiswerk? Wat doe je na de lessen? Leer je 's avonds teksten? Leer je alle teksten voor elke les? Wanneer niet? Zoveel huiswerk: waarom? Eén les per dag: vind je dat goed, of niet? Waarom (niet)?

Vrij in het weekend?

Groep A heeft op woensdag geen les. Waarom niet? En jij, heb jij op woensdag les? Vind je dat goed? Of niet? Wie vindt dat niet goed? In het weekend zijn er

geen lessen: waarom niet? Waarom is de school dan dicht? Waarom: 'Behalve wij'? Hebben ze geen vrij? Waarom niet? Werk jij op zaterdag? En op zondag? Het weekend vrij, vind je dat goed?

Eén week les: oefening A

'Ik heb al twee maanden les. En jij?' Wat is het antwoord? Hoe lang duren zijn of haar lessen? En om drie uur? En jij, heb jij al twee maanden les? Hoeveel dagen heb je les? Spreek je al een beetje Nederlands? Wie van jullie spreekt geen Nederlands? Maar je antwoordt wel!! Tot hoe laat hebben jullie les? Dat is laat! En daarna, wat doen jullie daarna? Wanneer gaan jullie naar huis? Wat doen jullie om drie uur?

Hoe laat begin je met je huiswerk? oefening B

Hoe laat beginnen de lessen van groep A 's morgens? En 's middags? Hebben ze 's avonds les? Wanneer begint hij of zij met het huiswerk? En wat doen ze in het weekend? En jij, heb je 's morgens les? Of 's middags? Hoe laat? Hoe laat begin jij met je huiswerk? Wanneer leer je de nieuwe tekst(en)? Ben jij vrij in het weekend? Wat doe je in het weekend?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Naast het tekstboek is er ook het oefenboek, met extra vragen en oefeningen, en een cd-rom met een nieuw soort dialoogoefening bij iedere tekst. Ook met dit extra materiaal doet u uw voordeel in de conversatie; als uw cursisten het oefenboek bij hun voorbereidingen gebruiken, kunt u de onderwerpen die daarin aangeboord worden, aan de orde stellen, anders gebruikt u het materiaal als bron van inspiratie. Voorbeelduitwerkingen van een paar gesprekjes op basis van het oefenboek vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

📁 V25

Vragen B: **Komt iedereen op tijd?**

Oefening A: **Met welk boek?**

Oefening C: **Groep B**

Vragen B: **Hoe lang leer je?**

Oefening B: **Twee keer per dag les**

Oefening D: **Is iedereen op tijd?**

Andere werkvormen

Misschien heeft u ter afwisseling behoefte aan een werkvorm waarbij u niet steeds als spelverdeler fungeert. Er zijn verschillende mogelijkheden.

Spreken

U kunt uw cursisten onderling laten spreken over het maken van hun huiswerk, eventueel aan de hand van de vragen onder het kopje **Spreken**. Na acht minuten laat u een paar cursisten vertellen wat de ander gezegd heeft. U kunt dit onderdeel ook aan het begin van de les plaatsen, als opwarmertje voor de verdere conversatie.

Schrijven

Als u uw cursisten wilt laten schrijven, kunt u ze opdragen om zo'n rooster te maken zoals op p. 17 in het tekstboek staat, maar dan van hun eigen cursus. U kunt ze ook de geleide schrijfoefening laten maken op p. 27 van het oefenboek. Eventueel laat u dit doen gedurende het onderdeel **toets** (zie hieronder), zodat u de schrijfopdrachten direct kunt nakijken en corrigeren.

🔗 V58

Een lesplan

U beschikt nu over een ruime hoeveelheid onderwerpen die u in een aantal werkvormen aan de orde kunt stellen. Maar om uw les interessant en leerzaam te maken, moet u eerst nog een lesplan maken. Want als u de hier aangedragen mogelijkheden gewoon achter elkaar met uw cursisten gaat afwerken, krijgt uw les iets van een uitputtende hordenloop waar u en uw cursisten weinig vreugde aan zullen beleven. Een interessante en leerzame les krijgt u als u een lijn uitzet van onderwerpen die u liggen en die u wat lijken voor uw groep, en daar vervolgens voldoende vragen bij verzint, en werkvormen waarin u die het beste aan de orde kunt stellen: zie Les 1 'Samenvatting: cursisten aan de praat' p. 2. Twee mogelijke indelingen van een les naar aanleiding van deze tekst vindt u op www.delftse-methode.nl/docenten.

🔗 V51-

V55

De tekst onder de loep

De grammatica expliciet onderwijzen heeft weinig zin. Het daartoe benodigde vocabulaire (*onderwerp, hoofdzin, persoonsvorm, inversie*) ontbreekt, en bovendien

🔗 V15

heeft expliciete uitleg van de grammatica weinig direct effect op de praktische beheersing van de taal, en om dit laatste gaat het in de Delftse methode. Maar het kan wel verhelderend zijn om (een deel van) de tekst onder de loep te nemen op woordkeus, woordvolgorde, uitspraak of de betekenis van woorden of zinnen. U kunt dat op eigen initiatief doen, maar het kan ook zijn dat uw cursisten met vragen komen, bijvoorbeeld naar aanleiding van uw correcties. U kunt daar de laatste tien minuten van de les voor inruimen. In appendix 5 vindt u een uitwerking van een deel van tekst 4. V47

Vragen van de docent

De cursus begint op 6 mei: Op 6 mei

Hij is afgelopen op 7 juni: Op 7 juni

We hebben 4 dagen per week les: 4 dagen per week

We hebben twee maal per week les: twee maal per week

Elke dag, behalve woensdag = op maandag,

Iedereen komt op tijd = Niemand

Vragen van cursisten

vraag 1 's Ochtends = 's morgens?

antwoord Ja! 's Ochtends = 's morgens = 6 uur - 12 uur

vraag 2 Twee maal ≠ twee keer?

antwoord Nee! Twee maal = twee keer.

vraag 3 Één ≠ een?

antwoord Ja! *Het Nederlands is **een** moeilijke taal, Ik ben getrouwd met **een** Nederlander,*

*maar: Ik heb **één** dochter: één = 1.*

vraag 4 Waarom *iedereen komt op tijd*, en niet: *iedereen komen op tijd*?

antwoord Daarom! Zo zeggen we dat!

*Alle cursisten **komen** op tijd = iedereen **komt** op tijd.*

vraag 5 Okay, **Wanneer leer** je de les? It is a question. But why:

*Dan **leren we** de les, instead of: Dan **we leren** de les?*

It is not a question!

antwoord Kijk op p. 29: de plaats van *begint*, *leren* en *zijn*:

1	2	
Wanneer	begint	de les?
Dan	leren	we de les.
Soms	zijn	we nog niet klaar.

vraag 6 *Wanneer is hij afgelopen? Wie is **hij**?*

antwoord **hij** = **de** cursus.

Het heet daarom 'Het Groene Boek':

het = **het** boek.

vraag 7 *Waarom 's in 's *morgens*, 's *avonds*?*

antwoord Ik weet het niet!! Zo zeggen we dat! De uitspraak is: *smorgens*, *savonds*: als één woord.

Toets

De cursisten hebben twee mogelijkheden om vóór de les hun kennis van de tekst te testen: de gatentekst in het boek, en de luistertest op de cd-rom, en ook tijdens de les blijkt uit hun bijdrage aan de conversatie of ze de tekst goed kennen. Maar u toetst ze ook individueel met een gatentoets, een dictee of een luistertoets. Als u hiervoor 30 minuten inruimt, is dat voor de meeste cursisten meer dan genoeg, en u hebt de tijd om papieren toetsen direct na te kijken en om een enkele cursist van advies te dienen omtrent de te volgen studiemethode.

V29

Les 5

Hoe laat sta je op?

Deze tekst gaat over het dagprogramma: wakker worden, opstaan, ontbijten, de tocht naar je werk met het openbaar vervoer en aan het eind van de dag weer terug naar huis. U gaat uw cursisten het hemd van het lijf vragen over deze onderwerpen: u werpt zich op als de onverzadigbare vraag, of u laat uw cursisten elkaar uitvragen. U kunt rollenspellen laten spelen (*Jij bent Otto. Hallo Otto, hoe laat sta jij op?*), of een korte spreekopdracht laten verzorgen (*Het begin van mijn dag*).

Voorbereidingen

Uw cursisten hebben zich natuurlijk goed voorbereid. Zij hebben de tekst grondig bekeken en alle nieuwe woorden opgezocht, en daarna hebben ze hem beluisterd en nagezegd, met de cd, voor onder de afwas, in de tram, of met de cd-rom (stap 1-4) voor het serieuzere studeerwerk. Vervolgens hebben ze zichzelf een dictée afgenomen met de cd of de luisteroefening gemaakt op de cd-rom (stap 5), en gecontroleerd of ze de gatentekst in het boek vlot kunnen oplezen. Als ze tijd hadden, hebben ze ook nog oefeningen gemaakt (cd-rom stap 6), en met een huisgenoot of een medecursist antwoorden geformuleerd op de vragen bij de tekst (p. 32). Als ze dat allemaal gedaan hebben, zullen ze u verstaan, begrijpen wat u zegt, en daarop kunnen reageren.

👉 V37

Ook uw voorbereiding moet op orde zijn. U moet voldoende onderwerpen paraat hebben, met geschikte vragen om ze aan de orde te stellen. Komen er in uw vragen geen onbekende woorden voor? U kunt dit gemakkelijk nazoeken in de index, waar van elk woord vermeld staat in welke tekst het voor 't eerst gebruikt is of wordt. Zo kunt u nu eindelijk over het woordje *ook* beschikken, maar is de combinatie *wel eens* nog niet vertaald. U kunt natuurlijk *wèl vaak* of *altijd* gebruiken: *Mis jij ook altijd de bus?* Let op: de vorm *kan* in oefening A en het woordje *als* in oefening B worden in les 7 vertaald.

👉 V43

Scenario's

Hoe zet je een gesprek over de tekst op? Om erin te komen kunt u een rollenspel ensceneren (zie les 1 scenario 6), maar u kunt ook meteen aan het converseren slaan. Om de spanning erin te houden schakelt u snel heen en weer tussen uw cursisten. In het begin blijft u dichtbij de tekst, maar u gaat natuurlijk direct mee met vrije variaties van uw cursisten. Is deze manier van lesgeven nieuw voor u, kijkt u dan eerst de beginsecties van dit boek op pp. 6-11 en de uitwerking van les 1 op pp. 12-28 door.

Scenario 1 – Hoe laat sta je meestal op?

docent Hallo [*naam cursist 1*]. Hoe laat sta je meestal op?
 cursist 1 Eh ... meestal ... op ... ?
 docent Ja, hoe laat sta je meestal op?
 cursist 1 ... ?
 docent Luister goed! [*luistergebaar*] Hoe laat sta jij meestal op? [*naar cursist 2*]
 cursist 2 Ik opstaan op om zeven ... ik staan om zeven op.
 docent Je staat om zeven uur op. En jij? Hoe laat sta jij op? [*naar cursist 3*]
 cursist 3 Ik sta acht uur op.
 docent Hij **staat** om zeven uur **op**, hij staat om acht uur **op**. En jij? Hoe laat **sta** jij **op**? [*kijkt cursist 1 weer aan*]
 cursist 1 Oh ... ja ... Ik staat op acht uur.

- De docent wordt geconfronteerd met een cursist die er niets van begrijpt,
- stelt dezelfde vraag aan twee andere cursisten, en keert terug naar cursist 1,
- houdt de correcties minimaal, om eerst de conversatie op gang te krijgen.

Scenario 2 – Rollenspel

docent Jij bent Otto. Dag Otto, hoe laat sta je meestal op?
 cursist 1 Ehm ... ik op 8 uur, oh Otto? ... op zes!
 docent Ik sta **OM 9 UUR OP**, en jij Otto? Hoe laat sta jij meestal op?
 cursist 1 Ik sta om zes uur op. Om zes uur wakker, en staat op meteen.
 docent **IK BEN** om zes uur wakker [*luistergebaar*]
 cursist 1 ... **ik ben** om zes uur wakker,

docent en dan **STA IK**: [*idem*]
 cursist 1 en dan **sta ik** op meteen.
 docent [*kijkt cursist 2 aan*] Wat eet Otto 's morgens? Vraag jij dat aan Otto?
 [*wijst op cursist 1*]
 cursist 2 Otto ... wat eet Otto? Ehm ... Otto, wat je eet morgens?
 docent Otto, wat **EET JE** 's morgens?
 cursist 1 Ik eet koffie ... nee ... kopje thee.
 docent O? Jij **EET** thee? [*maakt kauwende bewegingen*]
 cursist 1 Nee, ehm jij drink thee ... ik drink thee.

- De docent start een rollenspel op, met vragen die bijna letterlijk in de tekst staan;
- en laat een andere cursist verder de vragen stellen aan 'Otto';
- corrigeert zinsbouw (**IK BEN wakker**) en de kloktijdaanduiding (**OM 6 UUR**);
- maar ook inversie (*dan STA IK ... Wat EET JE*: zie grammaticablokje les 4);
- plaagt cursist 1 een beetje met de verwisseling van *eten* en *drinken*.

Scenario 3 – Hoe laat ben je wakker?

docent Hoe laat is Otto altijd wakker?
 cursist 1 Om zes uur!
 docent Vind je dat vroeg? Hoe laat ben jij wakker?
 cursist 1 Ja, dat is vroeg! Ik wakker half zes.
 docent Ehm ... **JE BENT** wakker om half zes? 5:30?? [*schrijft 5:30 op het bord*]
 Dat is vroeg!!
 cursist 1 O! Nee, nee, ... ik **ben** wakker ... half zeven.
 docent Otto staat meteen op. Sta jij ook meteen op?
 cursist 1 Ja, ik opsta meteen op, eh ... opsta meteen ... ?
 docent Otto **STAAT** meteen **OP**. Jij ook?
 cursist 1 Ja, ik **sta** meteen op ook.
 docent Half zeven is ook vroeg! Waarom staat hij om half zeven op? [*kijkt cursist 2 aan*].
 cursist 2 Want hij is getrouwd.
 docent O?
 cursist 2 Hij drinkt thee met zijn vrouw!

docent Oh ja, met mevrouw ... [*achternaam cursist 1*]. En jij, hoe laat sta jij op?
[*kijkt nu cursist 3 aan*]

cursist 3 Ik wakker kwartier voor acht wakker, en ik sta op meteen soms.

docent Ik **BEN** om **KWART** voor zeven wakker. Jij ook?

cursist 3 Nee! Ik **ben** wakker kwart voor **ACHT**!

docent En je staat **SOMS METEEN OP**? Ben je niet getrouwd?

cursist 3 Ik sta soms meteen op ... versjil ... verschel ... verschillen van dag op dag. Ik niet getrouwd.

docent Goed!! Dat **VERSCHILT** van dag **TOT** dag.

- De docent begint met een vraag over de tekst, maar vraagt daarna door over het leven van de cursist zelf; en vestigt met een plagerijtje (*Half zes? Dat is vroeg!*) de aandacht op de betekenis van tijdsaanduidingen met *half*;
- maakt daarna dankbaar gebruik van het woordje *ook*, dat nu eindelijk vertaald is (*Jij ook?*);
- switcht met een onzinvraag (*Waarom staat hij om half zeven op?*) naar een volgende cursist, maar die maakt er iets moois van: *Want hij is getrouwd!*
- licht het nog niet vertaalde woord *vrouw* nog even toe (*mevrouw X*);
- corrigeert op zinsbouw (**JE BENT**), woordkeus (**KWART VOOR**),
- ook de plaatsing van de scheidbare werkwoorden, het onderwerp van het grammaticablokje bij deze tekst (**STAAT meteen OP**),
- maar laat ook dingen lopen, om niet teveel tegelijk te corrigeren,
- en juicht het gebruik van de vaste uitdrukking *dat verschilt van dag tot dag* toe!

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

De tekst biedt nog meer aanknopingspunten voor een gesprekje, en hetzelfde geldt voor de twee oefeningen op p. 33. Het zijn coherente stukjes tekst, waarin allerlei woorden en frasen uit de tekst herhaald worden. Ze zijn niet bedoeld om klassikaal in te vullen: niet alleen is dat oersaai, maar dan doet u wat de cursisten veel beter thuis kunnen doen, met de cd-rom, waar ze immers individueel feedback krijgen op eventuele fouten. Vooral de A-oefening bevat veel samengestelde werkwoorden, het onderwerp van het grammaticablokje. Probeer u het niet uit te leggen, alleen door te oefenen en gecorrigeerd te worden wennen uw cursisten aan deze eigenaardigheid van het Nederlands. Bied hun die kans! Hieronder wat suggesties voor gesprekjes.

Wat eet je 's ochtends?

Wat eet Otto 's ochtends? En wat drinkt hij? Wat eet jij 's ochtends? En wat drink je? Wie van jullie drinkt koffie 's ochtends? En wie thee? Wie van jullie eten altijd brood 's ochtends? Wie van jullie eten nooit brood, 's ochtends? En wie eet niet, 's ochtends? Is het belangrijk dat je wat eet, 's ochtends?

Een lange reis

Hoe laat moet Otto van huis? Waarom zo vroeg? Hoe komt hij op het station? Hoe veel tijd heeft hij op het station? Wat doet hij in die tijd? Hoe komt hij op zijn werk? Hoe laat komt hij daar aan? Is het een lange reis van het station naar zijn werk? Hoe lang? Hoe vaak moet hij overstappen?

Een lange dag

Hoe laat ga jij 's ochtends van huis? Vind je dat vroeg? Hoe laat moet je op je werk/op school zijn? Kom je altijd op tijd? Wanneer niet? Hoe ga je naar je werk/naar school? Is het een lange reis? Moet je overstappen? Neem je de bus? Of de trein? Of de bus en de trein? Komt de bus/de trein altijd op tijd? Tot hoe laat werk jij? Vind je dat een lange dag? Ga je soms eerder weg? Waarom?

's Ochtends

Beschrijf de ochtend van de mevrouw op p. 31. Ze wordt wakker en dan ... Daarna kleedt ze zich aan. (Let op! Het is: *Ik* kleed *me* aan, maar *Hij* of *zij* kleedt *zich* aan). Wat drinkt ze 's ochtends? Wat doet ze terwijl ze eet en drinkt? Doe jij dat ook vaak? Waarom (niet)? En daarna?

Dat verschilt van dag tot dag: oefening A

Hoe laat staat Amy 's morgens op? Staat ze altijd zo vroeg op? Waarom (niet)? En jij? Sta jij ook altijd zo vroeg op, of verschilt het van dag tot dag? Waarom? Op welke dagen sta je vroeg op, en op welke dagen niet? Werkt Amy elke dag? Hoe gaat ze naar haar werk? Tot hoe laat werkt Amy? Hoe laat is ze thuis? Altijd? Waarom (niet)? Werk jij elke dag? Hoe ga je naar je werk? Hoe laat houdt je op? Hoe laat ben je 's avonds thuis? Altijd?

Katja: oefening B

Hoe laat is Katja 's morgens wakker? Staat ze meteen op? Wat gaat ze daarna doen? Eet ze ook wat brood, of heeft ze geen tijd? En jij, heb jij tijd 's morgens?

Hoeveel? Wat eet je 's morgens? En wat drink je? Is het belangrijk dat je wat eet, 's morgens? Waarom (niet)?

Rollenspel op basis van de oefeningen A en B.

De oefeningen A en B lenen zich ook voor een rollenspel: één van de cursisten is Amy/Katja, en de anderen stellen vragen aan deze 'Amy'/'Katja'. Om het een beetje eerlijk te verdelen, kunt u tussendoor een paar keer andere 'Amy's' en 'Katja's' aanwijzen.

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Naast het tekstboek is er ook het oefenboek, met extra vragen en oefeningen bij elke tekst. Als uw cursisten het oefenboek zelf ook gebruiken, kunt u heel specifiek op de inhoud van de oefeningen ingaan, anders gebruikt u dit extra materiaal om op ideeën te komen voor gespreksonderwerpen. Uitwerkingen van de hieronder gesuggereerde gespreksonderwerpen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

V25

Vragen A: **Vertraging**

Oefening A: **Te laat**

Oefening C: **Zondag**

Vragen B: **Van huis naar school of werk**

Oefening B: **Vroeg!**

Oefening D: **Spitsuur**

Sprekken

Andere werkvormen

U kunt uw cursisten onderling laten spreken over hun dagprogramma, eventueel aan de hand van de vragen onder het kopje **Sprekken**. U loopt rond om assistentie te verlenen en om in de gaten te houden welke taal er gesproken wordt. Na afloop rapporteren enkele cursisten wat de ander verteld heeft. Let u op het verschil tussen *ik klee***d me aan/hij klee****dt zich aan**, niet in de tekst, maar misschien wel nodig! Dat moet u dan even op het bord zetten.

Spreekopdracht

U kunt enkele van uw cursisten een korte spreekopdracht laten verzorgen: *Het begin van mijn dag*. U laat ze het kort houden, en stimuleert hen met instemmende gebaren en geluiden. Achteraf bespreekt u enkele van de meest storen-

de fouten: de uitspraak van woorden die in de tekst voorkomen en de plaats van de partikels *op* en *aan* (*opstaan*, *ophouden*, *aankleden*) die in het grammaticablokje behandeld worden.

Schrijven

Als u uw cursisten wilt laten schrijven, kunt u ze een lijstje laten maken van de antwoorden die ze gekregen hebben op de vragen onder het kopje **Sprek**. Als uw cursisten het oefenboek gebruiken kunt u ze de schrijfoefening laten maken op p. 31 aldaar. U kunt dit onderdeel ook afwerken gedurende de toets.

📁 V58

Een lesplan

U hebt nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpen, en een aantal werkvormen om ze aan de orde te stellen. Maar daarmee hebt u nog geen echt lesplan! Als u alle hierboven gesuggereerde onderwerpen op de rij af met uw cursisten gaat doornemen, wordt uw les een uitputtingsslag waar ze weinig van zullen opsteken. Nee, u moet een keuze maken uit al deze onderwerpen, een lijn uitzetten die u interessant lijkt voor uw groep. Als u daar dan vervolgens voldoende vragen bij bedenkt, dan hebt u de basis gelegd voor een interessante en leerzame conversatie. Twee voorbeelden van mogelijke lesindelingen vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten.

📁 V51-

V55

De tekst onder de loep

Nu u zo uitvoerig geconverseerd hebt over de tekst, kan het geen kwaad wat details eruit te lichten. Het kan dan gaan om woordbetekenissen, woordvormen, zinsbouw, volgordekwesties. Het kan zijn dat uw cursisten zelf met vragen komen. U beantwoordt die zo kort en eenvoudig mogelijk, vooral met voorbeelden uit bekend tekstmateriaal. Het kan ook zijn dat u het voortouw neemt. Laat u elke gedachte aan het geven van (grammaticale) uitleg varen: daarvoor is het veel te vroeg, eerst moet er geoefend worden met veel voorbeelden. U kunt natuurlijk wel de aandacht vestigen op beruchte struikelblokken, maar expliciete uitleg werkt pas in een veel later stadium eventueel verhelderend.

📁 V47-

App5

Vragen van de docent

*Ik **sta** om 7 uur op. Hij ... **op**. Wij ... op. Iedereen ... op. Niemand ... op.*

*Kijk goed: Ik **sta** om zeven uur op. Ik moet om zeven uur **opstaan**: één woord!*

*Ik **kleed** me om 7:30 **aan**. Ik moet me om 7:30 **aankleden**: één woord!*

*Ik **stap** bij station Delft **over**. Ik moet bij station Delft **overstappen**: één woord!*

Ik ben om 7 uur wakker. Eerst Dan Daarna En dan En daarna

Ik ben om 6.30 = half ... wakker. Ik sta om 6.35 = ... op. Ik ga om 7.15 = ... van huis. Ik wil om 8.55 = ... op mijn werk zijn.

Ik kom om 9 uur op mijn werk aan. Hoe laat kom jij op ... aan? En hoe laat komt hij op ... aan? Wij komen om 9 uur op ... aan.

Vragen van de cursisten

vraag 1 Kwartier voor 8: why is that wrong?

antwoord Hij vraagt: *Kwartier voor acht*: waarom is dat fout?

kwartier: *Het duurt een kwartier, ik heb een kwartier.*

kwart: *kwart voor acht, kwart over zes.*

vraag 2 Ik sta om half acht uur op: ok?

antwoord Nee! Ik sta om **half acht** op, ik sta om **acht uur** op.

vraag 3 Ik **opsta** op zondag laat: ok?

antwoord Nee! **op** →→ [*gebaar 'naar rechts'*]: Ik **sta** op zondag laat **op**.

vraag 4 **Want** de trein vertrekt = **Omdat** de trein vertrekt?

antwoord Ja, de betekenis is (bijna) hetzelfde, hier is het allebei goed.

vraag 5 Waarom **één**, en niet **een**, in het plaatje op p. 30?

antwoord Één = 1: één, twee, drie,

vraag 6 Waarom **hij** en niet **het** in: *De bus is niet op tijd. **Hij** is te laat.*

antwoord **de** bus: **Hij** is te laat. **de** cursus: *Wanneer is **hij** afgelopen?*

het boek: ***het** heet het groene boek.* **het** station: *Daar is **het**.*

vraag 7 Waarom: *Ik moet op mijn werk **zijn***, en niet: *Ik moet op mijn werk **ben**?*

antwoord Na **moet/moeten** altijd de vormen **zijn**, **komen**, **blijven**, **leren**, ...

Kijk: *Ik moet twee keer **overstappen**. Daarna moet ik de bus **nemen**.*

Ook na **wil/wilt/willen**:

*Waarom **wil** je dat allemaal **weten**? Ik **wil** hier gaan **studeren**.*

vraag 8 Wat betekent *kan* in oefening A? En *als* in oefening B?

antwoord Deze woorden hebben jullie nog niet gehad! Zoek ze op in de index, of kijk in tekst 7!

De juiste studiemethode

U vraagt nogal wat van uw cursisten. Wat hier verstaan wordt onder het leren van een tekst, kost (heel) veel tijd. In het begin zullen er wellicht protesten komen: *ik ga al die teksten echt niet uit mijn hoofd leren!!* Nee, legt u uit, dat is ook niet nodig. Maar wel: de tekst lezen, de woorden opzoeken, de tekst (heel) vaak beluisteren en nazeggen, luisteroefeningen maken, controleren met de gatentekst of je hem echt kent, en eventueel opnieuw beginnen. Een andere cursist houdt stug vol er 'de hele avond op gezeten' te hebben, maar u toch niet te kunnen verstaan. U kunt hem of haar met de neus op de feiten drukken door een stukje gatentekst te laten oplezen: als dat niet vlot gaat, dan is de tekst niet goed geleerd. Weer een ander beklaagt zich over de moeilijke uitspraak: zij begrijpt de tekst precies, maar dat betekent nog niet dat ze erover kan praten! Dan last u een uitspraakrondje in: u leest een willekeurige zin op uit de tekst, en laat deze nazeggen, zonder boek. Als dit niet correct en vlot gaat, is er niet genoeg geoefend op het nazeggen. In les 7 komt de studiemethode expliciet aan de orde, maar het is nooit te vroeg om uw cursisten aan te spreken hierop, en hun duidelijk te maken dat het leren van een tekst tijd kost: 2 à 3 uur.

📌 V46

Toets

Vóór of na de les neemt u uw cursisten een toets af over hun kennis van de tekst. Dit kan met een papieren toets, met een dictee, of met een luistertoets op laptop of pc. Het beste is dat de cursisten de score direct te weten komen, zodat u degenen met een onvoldoende meteen aan de zelfstudie kunt zetten, en ze na verloop van tijd een nieuwe toets kunt laten maken. Als u hier 30 minuten voor uittrekt, hebt u tijd genoeg voor correcties en individuele adviezen over de juiste studiemethode.

📌 V29

Les 6

Boodschappen doen

Deze tekst gaat over boodschappen doen in de supermarkt. Met de woorden en de zinnnetjes in deze tekst kunt u met uw cursisten hun gewoontes bespreken in verband met het boodschappen doen. Wanneer doen ze boodschappen, alleen of met iemand anders, op welke dag(en), en gaan ze liever naar de supermarkt of naar de markt, en waarom? Ook kunt u situaties in de supermarkt laten uitspelen door uw cursisten. Let u op: Les 12 *'Anders nog iets, mevrouw?'* komt met woorden en zinnen die je gebruikt bij het boodschappen doen *op de markt*.

Vorbereidingen

Natuurlijk moeten uw cursisten goed voorbereid zijn. Ze moeten de tekst grondig bestudeerd hebben, alle nieuwe woorden opgezocht of aangeklikt hebben op de cd-rom, en de tekst beluisterd en nagezegd hebben. Dit laatste met behulp van de cd, ook bruikbaar in de tram of tijdens de afwas, of met de cd-rom, voor het serieuzere studeerwerk: met stap 1-4 doorlopen ze 4 moeilijkheidsgraden, afgesloten met stap 5; een luisteroefening. Controleert u even of ze de tekst in hun boeken niet volgekriebeld hebben met vertalingen? De betekenis van de woorden moet in hun hoofden terecht komen, niet in hun boeken! Als ze nog tijd over hadden, hebben ze ook stap 6 met invuloefeningen en automatische feedback gedaan. Met de gatentekst hebben zij steeds gecontroleerd of ze de tekst echt goed kennen, en dan zullen ze zeker verstaan en begrijpen wat u zegt, mits ... uw eigen voorbereidingen ook op orde zijn! V37

Dat wil zeggen dat u voldoende onderwerpen, en de geschikte vragen en werkvormen paraat hebt om gesprekjes op te starten en gaande te houden. Bovendien weet u zeker dat uw woordgebruik in overeenstemming is met de woordenschat die uw cursisten op dit moment bezitten, en hebt u zich afgevraagd of de vragen die u stelt ook te beantwoorden zijn met woorden uit diezelfde woordenschat. Let u op: *aanbieding* staat niet in de tekst, en *duur* komt pas in tekst 11! *Gratis* in oefening A is nog niet vertaald, ook *kunnen* wordt pas in tekst 7 vertaald. V43

V44

Scenario

Dan kan de les beginnen. Hieronder een van de vele mogelijke scenario's van het begin van een eerste gesprekje. Als deze manier van lesgeven nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties in dit boek even door, pp. 6-11, en de uitwerking van les 1, pp. 12-28, met tal van dit soort scenario's.

Scenario – Waar gaat Emma heen?

- docent Waar gaat Emma heen?
- cursist 1 Gaat naar supermarkt.
- docent Emma gaat naar **DE** supermarkt.
- cursist 1 O ja ... **de** supermarkt.
- docent Wat gaat ze daar doen?
- cursist 1 Ze gaat boodschààpen doen.
- docent Ze gaat b**OO**dscha**PP**en doen.
- cursist 2 **Boodschapen**, ja. **Boodschappen** doen.
- docent Met wie? Of gaat ze alleen? [*kijkt nu plotseling cursist 2 aan*]
- cursist 2 Nee, niet alleen, gaat ze met Kees. Kees ook nodig doe bodescappen.
- docent Ja, dat geloof ik ook. Kees **MOET** ook boodschappen **DOEN**.
- cursist 2 ... **moet** ook bodescappen **doen** ... boodscappen, **booodschchchchap-pen**.
- docent Ja! Wat heeft Emma allemaal nodig? [*kijkt nu plotseling cursist 3 aan*]
- cursist 3 Ehm eve kijke ... koffie! and ... melk, brood,
- docent Doe jij vaak boodschappen?
- cursist 3 Nee, een keer in week boetsjappen
- docent Een keer in **DE** week? Heb je die week dan geen **BOODSCHAPPEN** meer nodig?
- cursist 3 Ja ... maar doet mij wife **boodskappen**
- docent Ah, je bent getrouwd, en je **VROUW** doet bood**SCH**appen! Prettig!
- cursist 3 Bood ... **sk** ... **ch** ... **schappen**.
- docent En bij jou? Doet je vrouw ook de boodschappen? [*kijkt naar cursist 4*]
- cursist 4 eh hh ... nee ... ik niet getrouwd.

- De docent begint dichtbij de tekst, maar gaat waar dat maar mogelijk lijkt, over naar de eigen situatie van de cursisten;
- corrigeert op het lidwoord *de*, laat dat nazeggen, en blijft even zitten op de tongbreker *boodschappen*, zodat cursisten daar nog eens goed op kunnen oefenen;
- licht *wife* toe met *Ah, je bent getrouwd!*, en vertaalt het woord ook maar even;
- plaagt cursist 3 een beetje met de rolverdeling thuis, en gebruikt daarbij het woord *prettig*, nieuw in deze tekst;
- schakelt daarna door naar cursist 4, maar moet dat doen zonder de woorden *jou* en *jouw*, die pas in les 8 aangeboden worden!

Andere onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Bijna elke zin in de tekst of een van de vragen bij de tekst kan als aanknopingspunt dienen voor een gesprekje. En dit geldt ook voor de inhoud van de oefenpagina. U vindt daar een grammaticablokje met de modale hulpwerkwoorden *moeten*, *mogen* en *willen* plus infinitief en twee oefeningen die daar betrekking op hebben. De grammaticablokjes zijn er niet om expliciet te behandelen, als het van pas komt kunt u erop wijzen, meer kunt u er niet mee doen. De oefeningen zijn er evenmin om in de les te gaan behandelen, als ze er tijd voor hadden, hebben uw cursisten er thuis al mee gewerkt. De oefeningen zijn coherente stukjes tekst, waar u het meeste recht aan doet door ze te gebruiken in de conversatie. Zo kunt u uw cursisten naar hartelust laten oefenen met de modale hulpwerkwoorden.

V15

Een lijstje

Heeft Emma veel nodig? Wat staat er op haar lijstje? Waarom heeft ze een lijstje gemaakt? Staat **alles** op haar lijstje? Die twee pakken koffie, staat dat ook op haar lijstje? Waarom koopt ze die pakken dan? Maak jij ook altijd een lijstje? Waarom (niet)?

Twee halen, één betalen

Hoeveel pakken koffie koopt Emma? Staat dat op haar lijstje? Waarom koopt ze koffie? Waarom is de koffie zo goedkoop? Bij welke supermarkt doe jij je boodschappen? Is het daar vaak 'Twee halen, één betalen'? En op de markt?

Supermarkt of markt?

Waarom koopt Emma geen groente in de supermarkt? Waar koopt ze de groente? Waarom? Wat is het verschil tussen de markt en de supermarkt? Waar doe jij je boodschappen, in de supermarkt of op de markt? Waarom? Wanneer doe je de boodschappen? Ga je alleen? Waarom/Met wie?

Wanneer doe jij je boodschappen?

Wanneer doe jij je boodschappen? Waar? Waarom daar? Hoe laat? Met wie doe je boodschappen? Ga je er met de bus naartoe? Of met de fiets? Waarom (niet)?

De supermarkt in andere landen

Is er verschil tussen de supermarkt in Nederland en in andere landen? Zijn de supermarkten in andere landen goedkoper? Zijn ze kleiner? Kun je alles makkelijk vinden? Is er ook zo'n meneer die je wat kunt vragen? Is het vaak 'twee halen en één betalen'? Kun je er pinnen?

De bon

'Wilt u de bon?' – wat is dat, 'de bon'? Kijk jij vaak op de bon? Wil jij altijd de bon, of vind je dat niet nodig? Waarom (niet)?

Gratis koffie: Oefening A

Waar kan ik de koffie vinden? Kan je ook een kopje koffie drinken in de supermarkt? Moet je dan betalen, of is de koffie gratis (= dat je niets betaalt)? Drink jij vaak een kopje koffie in de supermarkt? Zijn er andere plaatsen waar de koffie gratis is? Kan je een kopje koffie drinken in de supermarkt in andere landen?

Boodschappen doen: Oefening B

Wat gaan John en Maria doen? Ga jij meestal alleen boodschappen doen? Waarom maken John en Maria een lijstje? Waarom willen ze snel boodschappen doen? Maak jij ook vaak een lijstje? Waarom (niet)? Wanneer gaan John en Maria groente en fruit kopen? Waarom niet nu? Waar koop jij je groente en je fruit? Waarom moet Maria betalen? Hoe betaal jij meestal je boodschappen? Pin je vaak? Wanneer? Vraag je altijd een bon? Waarom (niet)?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Naast het tekstboek is er ook het oefenboek, met bij elke les extra vragen, invuloefeningen en een schrijfofdracht. Ook hieruit kunt u onderwerpjes halen. Als uw cursisten het oefenboek gebruiken, kunt u specifiek op de inhoud van de oefeningen ingaan, anders gebruikt u dit materiaal ter inspiratie bij uw voorbereidingen. Uitwerkingen van de gespreksonderwerpen hieronder vindt u op www.delftsemathode.nl/docenten.

V25

Vragen B: **Naar de supermarkt** Oefening B: **Maria en Peter in de supermarkt**

Oefening D: **Het verschil tussen de markt en de supermarkt**

Andere werkvormen

Spreken

U kunt uw cursisten ter afwisseling onderling laten praten over boodschappen doen, hier en in hun eigen land, eventueel aan de hand van de vragen onder het kopje Spreken. U loopt rond om assistentie te verlenen en om te controleren in welke taal er gesproken wordt. Na afloop vertellen enkele cursisten wat ze gehoord hebben.

Rollenspel

U kunt ook proberen om uw cursisten twee aan twee de rollen (zie Les 1 'Rollenspel') te laten spelen van een klant en een meneer/mevrouw van de supermarkt. De klant kan helemaal niets vinden! Waarom is de groente niet goedkoper? En waarom is het niet 'twee halen, één betalen' bij het brood? De meneer of mevrouw van de supermarkt probeert alle vragen zo goed mogelijk te beantwoorden. Na afloop spelen enkele tweetallen (een deel van) de gesprekken uit voor de hele groep.

Schrijven

Uw cursisten kunnen iets opschrijven over de supermarkt, hier en in eigen land. Ook kunnen ze de geleide herschrijfoefening maken op p. 35 van het oefenboek. U kunt dit in de les laten doen – een paar zinnnetjes is al genoeg! –, of gedurende een pauze of het onderdeel **Toets**. Nakijken en scoren van de schrijfofdracht heeft vooral zin als u het direct doet, zodat eventuele problemen nog vers in het geheugen liggen.

V58

Een lesplan

U hebt nu een keur aan onderwerpen, dus de les kan beginnen ... nadat u een lesplan gemaakt hebt! Want als u al deze onderwerpen op de rij af met uw cursisten gaat afwerken, wordt het geen les, maar een uitputtingsslag. Een interessante les krijgt u als u een lijn uitzet van onderwerpen die op elkaar aansluiten, met voldoende vragen om gesprekjes daarover te beginnen en gaande te houden. De reacties, opmerkingen en zijpaden van uw cursisten kunnen het verloop van uw les bepalen. Ga erop in, gebruik hun input, gun uw cursisten de ruimte! De enige beperking is dat u binnen het kader van het geleerde vocabulaire moet blijven. Twee voorbeelden van een lesplan vindt u op www.delftsemethode.nl.

App6-7

De tekst onder de loep

In de les ligt alle nadruk op de inhoud van de tekst en de oefeningen. Maar om de detailkennis van uw cursisten op de proef te stellen, kunt u aan het eind van de les de tekst of een deel daarvan onder de loep nemen op woordkeus, woordvormen, de betekenis van een woord of van een hele zin, volgordekwesties, enzovoort, eventueel naar aanleiding van vragen van uw cursisten. 'Eindelijk mag ik de grammatica uitleggen!' denkt u misschien. Nee, helaas. Voor uitleg van de grammatica ontbreekt immers het benodigde vocabulaire totaal, en bovendien werken abstracte uiteenzettingen over grammatica in dit stadium, waarin we onze cursisten vooral vrijelijk aan het praten willen krijgen, alleen maar belemmerend. Het beste wat u kunt doen is meer voorbeelden geven van een verschijnsel, bij voorkeur uit de tekst of reeds behandelde teksten.

V47-

App5

Vragen van de docent

*Ik doe elke week boodschappen: Ik **moet** elke week Ik **ga** elke week*
Ik moet veel kopen = Ik heb veel nodig. Ik moet koffie kopen = Ik
Ik moet brood kopen = Ik ... Moet je geen groente kopen? = Heb ... ?
Daar staat alles op r. 6: Waar staat alles op?

Vragen van de cursisten

vraag 1 *Waarom Ik wil niet naar de markt,*
 *en niet: Ik wil niet naar de markt **gaan**?*
 antwoord Bij **willen** + **naar de/het** ... is **gaan** niet nodig:
 *Zij **wil naar** de stad. **Wil** jij **naar** huis?*

vraag 2 Wat betekent *heen*? Is *Waar ga je* ook goed?

antwoord Nee, dat is niet goed.

***Waar ga je heen?* = *naar* welke plaats**

***Waar ben je?* = *op* welke plaats**

vraag 3 Waarom is: *Ik nodig koffie* niet goed?

antwoord *nodig* altijd met *hebben* of *zijn*:

Ik heb koffie nodig* - *Dat is niet nodig.

vraag 4 Waarom: *Zij kan het niet vinden*, en niet: *Zij kunt het niet vinden*?

antwoord Zie het grammaticablokje op p. 37.

jij kan/kunt maar: *zij kan/kunt*. Ook: *jij wil/wilt* maar: *zij wil/wilt*.

Toets

Er zijn allerlei manieren om uw cursisten expliciet op hun kennis van de tekst te toetsen. De uitspraak toetst u bijvoorbeeld als volgt: u laat de boeken dicht doen, leest een willekeurig zinnetje uit de tekst op, en kijkt *daarna* onverwacht een cursist aan die dat zinnetje moet herhalen, u leest weer een ander zinnetje uit de tekst op, enzovoort. Lukt het nazeggen niet goed, dan is het nazeggen niet genoeg geoefend. Iemand die weinig van de conversatie terecht brengt, maar stug volhoudt alles ècht hèèl goed geleerd te hebben, kunt u een stukje gatentekst op laten lezen. Gaat dat niet vlot, dan is de tekst niet geleerd. Of niet op de juiste manier: hoog tijd voor een studieadvies na de les!

V37

Afgezien hiervan toetst u uw cursisten vóór, tijdens of na iedere les individueel. U kunt een luistertoets via de pc laten maken, of een papieren gatentekst of een dictee. Als u hiervoor 30 minuten inruimt is dat voor de meeste cursisten meer dan genoeg. Als ze klaar zijn, kunnen ze de schrijfopdracht gaan maken, de volgende les gaan voorbereiden, of naar huis. En u hebt dan de tijd om de papieren toetsen te scoren: wie gezakt is zet u aan de zelfstudie, en neemt u na een kwartier of na de volgende les een nieuwe toets af over deze tekst. Ook zijn er misschien cursisten met extra vragen over deze of een voorafgaande tekst, of kunt u die ene cursist die de juiste studiemethode nog niet te pakken heeft, advies geven.

V29

Les 7

Moet je de teksten uit je hoofd leren?

Deze tekst gaat over Nederlands leren volgens de Delftse methode. Een droog onderwerp, maar dit is de kans om uw cursisten duidelijk te maken wat ze wel en wat ze niet moeten doen. U kunt dit het beste doen in gesprekjes, niet met uitzettingen van uw kant. Op basis van de tekst en de vragen erbij start u een discussie op over de beste studiemethode. Een mooie gelegenheid om te peilen of er minder effectieve studiemethoden zijn ingeslopen: *Ik leer de woorden met de lijst, Ik luister eerst naar de tekst, zonder boek, Ik leer de tekst uit het hoofd, Ik schrijf de betekenis van de woorden erbij, of Als ik de tekst begrijp, ga ik door naar de volgende tekst.* Nu hebt u de kans om bij te sturen!

De voorbereidingen

Wat is dan wel de beste studiemethode? Dat is meer dan de tekst bestuderen en de woorden opzoeken, daarna begint het eigenlijk pas. Ze moeten de tekst net zolang beluisteren en nazeggen totdat ze elke zin uit die tekst direct verstaan en begrijpen, en hem vlot kunnen reproduceren. De cd's zijn handig voor in de tram of onder de afwas, maar de cd-rom (stap 1-4) is voor de serieuzere studie. Daarna nemen ze zichzelf een luistertoets af (cd-rom stap 5 of cd), controleren ze hun tekstkennis met de gatentekst in het boek, en oefenen ze het beantwoorden van de vragen bij de tekst. Als ze tijd hebben maken ze de invultoets (cd-rom stap 6). Het is niet gering wat u vraagt van uw cursisten. U krijgt wellicht protesten tegen deze werklust: *Je moet de teksten gewoon uit je hoofd leren!* U vraagt dan of dit echt de enige manier is om elke zin in de tekst tot in detail te verstaan en te begrijpen. Op de verontwaardigde vraag hoe u denkt dat ze zoveel nieuwe woorden tegelijk kunnen leren, wel vijftig per tekst, stelt u de vraag wat makkelijker is: woorden leren met een woordenlijst of *via de tekst*, waar al die woorden in een zin staan waar ze iets *betekenen*. Sommige cursisten zullen aandringen op meer uitleg: zonder grammatica gaat het niet, volgens hen. U laat ze een voorbeeld geven, probeert een uitleg, laat die vast lopen op het gebrek aan grammaticale termen, en geeft nog wat voorbeelden van het desbetreffende verschijnsel. En als uw cur-

V37

sisten tegenwerpen dat het zo veel tijd kost om een tekst op deze manier te leren, beaamt u dat ten volle: ja, het kost veel tijd. Maar dan hebben ze ook wat. Ze kunnen praten over de onderwerpen in die tekst.

Maar ook u moet beslagen ten ijs komen. U hebt een lijn van onderwerpen uitgezet waar u over kunt praten, ongeacht de verrassende reacties van uw cursisten. Het zijn onderwerpen waar uw cursisten over kunnen praten, gezien hun vocabulaire op dit moment. Doordat u dit steeds gecheckt hebt met de index achter in het tekstboek, weet u bijvoorbeeld dat de woorden *grammatica*, *regel*, *voorbeeld*, *uitzondering*, *volgorde*, *betekenis* niet in dit vocabulaire zitten. Als u werkvormen bedacht hebt om de onderwerpen aan de orde te stellen, kan de les beginnen.

Scenario

Hieronder vindt u een van de vele mogelijke scenario's van het begin van een les over tekst 7. Als deze manier van les geven nieuw is voor u, leest u dan eerst de beginsecties van dit boek op pp. 6-11 door, en de uitwerking van les 1 op pp. 12-28, met tal van dit soort scenario's.

Scenario – Op de cd spreken ze zo snel!

- docent Hallo! Hoe laat is het nu?
- cursist 1 Ehm ... is negen vijftig ... ehm kwartier na
- cursist 2 Kwartier over negen!
- docent Bijna goed! **Kwart** over negen! Vijf**TIEN**. Oké, we gaan praten over de Delftse methode. Hoe werkt die methode? Wat is stap 1? [tot cursist 1]
- cursist 1 Luister cd en lees boek. Maar cd moeilijk!
- docent **Maar** de cd **is** moeilijk. Waarom **is de** cd zo moeilijk?
- cursist 1 Spreken ... spreken snel op cd ... op **de** cd.
- docent Hoeveel keer luister je naar de cd?
- cursist 1 ... ehm vier keer! Duurt lang! Moeilijk!
- docent Wat te doen? Wie weet een goede methode? Jij? [kijkt cursist 2 aan]
- cursist 2 Eh ja ... tien keer? Ik tien keer luisteren!
- docent Zij luistert vier keer, en jij ... ?
- cursist 2 Ik luistert ... nee ... luister tien keer!
- docent Ja! En kun je de tekst verstaan? Kun je alles verstaan? [tot cursist 3]

cursist 3 Ja, alles. Met cd-rom. Ik gebruik cd-rom.
 docent Hoe doe je dat? Hoe gebruik je **DE** cd-rom?
 cursist 3 Luister zin, en stop, en zin, en stop!
 docent Je luistert zin voor zin. Luister je met tekst, of zonder?
 cursist 3 Met tekst, zonder tekst. Tot ik alles kan te verstaan zonder tekst.
 docent Goed! Gebruik jij ook de cd-rom? [*terug naar cursist nummer 1*]
 cursist 1 weet niet ... moeilijk!
 docent Hoe gebruik jij de cd-rom? [*kijkt nu cursist 4 aan*]
 cursist 4 Niet moeilijk! Eerst start, ... dan kies les 7, dan stap 1 ...

- De docent roept de kloktijden in herinnering, corrigeert *kwartier* en *vijftig* nog even,
- en kondigt daarna het gespreksonderwerp aan: de Delftse methode, en laat de cursisten uitleggen hoe die werkt in plaats van zelf een lang betoog te houden;
- schakelt snel van de ene naar de andere cursist: als één er niet uitkomt (en er thuis dus ook niet uitgekomen is!), dan weet een ander misschien raad?
- corrigeert niet al te veel, hier en daar een lidwoord, om het spreken aan te moedigen.

Andere onderwerpen in de tekst en de vragen

De tekst loopt alle stappen na die uw cursisten moeten zetten om de tekst te leren. Het beste kunt u die stappen ook nalopen, om zeker te weten dat uw cursisten begrijpen wat de bedoeling is. Complicatie: de stappen in de tekst zijn niet precies dezelfde als die op de cd-rom ... een gewaarschuwd mens telt voor twee.

De tekst begrijpen

Begrijp je de tekst? Hoe kan dat, met al die nieuwe woorden? Als je de betekenis van alle woorden kent, begrijp je dan alle zinnen in de tekst? Wat doe je als je een zin niet precies begrijpt? Begrijp je de tekst als je een zin niet precies begrijpt? Welke zin(nen) in deze tekst begrijp je niet precies?

Woorden leren

Waar vind je de betekenis van de woorden? Staan alle woorden in de lijst? Wie gebruikt de cd-rom voor de woordbetekenissen? Hoe doe je dat? Wie gebruikt een woordenboek = dictionaire [*er ligt er vast wel een ergens op tafel: aanwijzen!*)?

Is dat nodig, of kan het ook met de woordenlijst of de cd-rom? Wat is het verschil tussen de woordenlijst en een woordenboek? Hoe leer je de woorden, met de woordenlijst, of ...? Eens even kijken ... o! je schrijft de betekenissen boven de woorden in de tekst! Waarom? Niet doen!

Teksten leren

Ik begrijp de tekst, ik weet wat de woorden betekenen: ben ik dan klaar? Wat moet ik dan nog doen? Met boek, of zonder? Waarom? Hoeveel keer luister jij naar de tekst? Vier keer? Dat is niet veel! En jij? En jij? Wat is moeilijker, de tekst begrijpen, of de tekst leren? Wat duurt langer? Een tekst leren, hoe lang duurt dat? Een uur? Dat is niet veel! Bij wie duurt het langer dan een uur? Bij wie duurt het langer dan twee uur?

De uitspraak

Hoe leer je de uitspraak? Door te praten, ja! Met Nederlanders, of ...? O, je kunt de uitspraak ook leren met de cd? Hoe doe je dat? Of met de cd-rom? Hoe doe je dat? Hoe lang duurt dat? Is het moeilijk? Is het een goede methode om de uitspraak te leren?

Nederlands praten

Hoe leer je Nederlands praten? Praat je vaak met Nederlanders? Kan je ook leren praten met de cd-rom? Aha, met 'nazeggen'? Doe jij dat, nazeggen? Oké, dan gaan we dan nu even doen. Zeg maar na: 'Hoe werkt de Delftse methode?' [tot een cursist] Ik hoor niets ... nee, **niet** in je boek kijken, zonder boek! Nog eens: 'Hoe werkt de Delftse methode?' oké ... werkt met een t: werkt**T**, oké, de Delft**SE** methode ... ja! 'Leer je de teksten uit je hoofd?' [tot een andere cursist]: ja goed ... **JE**, niet jij: 'Leer **JE** ...' oké! 'Nee, ik leer ze stap voor stap' [tot cursist nummer 3] ... nou jongens en meisjes, oefenen, oefenen, oefenen!

De vragen bij de tekst

Kun je leren praten met de vragen bij de tekst? Hoe doe je dat? Is het moeilijk? Vraag 1: 'Leer je de teksten uit je hoofd?' Wat is jullie antwoord? Nee? Oké! Waarom niet? Is te moeilijk, ja! Te veel! Ook goed! Vraag 2: 'Waar vind je de betekenis van de woorden': Wat is jullie antwoord? Goed zo! Zo doen we dat!

De gatentekst

Wat doe je met de gatentekst? Controle: controle van wat? Oké, dat gaan we nu allemaal doen. 'Nee, ik leer ... stap voor stap.' Ja! 'ze'. 'Stap 1 is ...': Ja, 'luisteren'. Oké, zo doen we dat! Welke woorden ontbreken in de gatentekst? De nieuwe woorden? Of de moeilijke woorden? Of de lange woorden? Of ...? Wat zie ik, er staan woorden in je gatentekst! Schrijf niet in je boek: waarom niet?

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Ook de oefeningen (zie Les 1 'Onderwerpen in de oefeningen') geven stof tot gesprek. Gaat u ze niet klassikaal invullen, dat is behalve erg saai, ook onnodig: de cursisten kunnen dat uitstekend zelf. Als u het grammaticale aspect dat in de oefeningen bijzondere aandacht krijgt, in dit geval de bijzinsvolgorde, wilt oefenen, doet u dat door middel van gesprekjes die veel bijzinnen bevatten. Hieronder enkele suggesties.

Luisteren: oefening A

Hoe lang moet je naar de cd of naar de cd-rom luisteren? Waarom? Hoe lang luister jij naar de cd? En jij? En jij? Als je luistert, leer je dan ook de uitspraak? Hoe kun je de uitspraak oefenen? Waarom moet je luisteren zonder tekst? Is dat moeilijk? Waarom moet je alles nazeggen? Je kunt naar jezelf luisteren: hoe doe je dat? Vind je de uitspraak van het Nederlands moeilijk? Wat vind je moeilijk? Wat vind je makkelijk?

Met Nederlanders praten: oefening A

Praat je veel met Nederlanders? In welke taal? Waarom? Als ze Nederlands spreken, kun je ze niet altijd verstaan - wanneer niet? Als je met Nederlanders praat, verstaan ze je dan? Wat kan je doen, als iemand je niet verstaat?

Teksten uit je hoofd: oefening B

Teksten leren: betekent dat dat je ze uit je hoofd moet leren? Wat betekent het dan? Leer jij vaak een zin uit je hoofd? Waarom? Kun je die dan gebruiken als je met Nederlanders praat? Welke zinnen?

Lees hardop: alle oefeningen

Waarom staat er: 'Lees hardop'? In de gatenteksten ontbreken woorden: weet je

altijd welke woorden ontbreken? Wat doe je als je niet weet welke woorden ontbreken? Als je de teksten herhaalt, hoe doe je dat? En jij? En jij? Ken je tekst 1 nog? En tekst 2? 3? 6?

Leuk

Vind je Nederlands leren leuk? Waarom (niet)? Wie vindt dat ook? Wie vindt dat niet? Vind je teksten lezen leuk? Of praten met andere mensen? Of de luisteroefeningen op de cd-rom? Of de lessen? Of de toetsen na de lessen? Wat vind jij leuk?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Naast het tekstboek is er ook het oefenboek. U vindt hier bij elke tekst extra vragen en oefeningen, en een schrijfopdracht. Of u dit boek voorschrijft aan uw cursisten hangt af van de tijd. Bij een intensieve cursus zullen zij geen tijd hebben voor al die extra stof, bij een minder intensieve cursus kunnen ze er wat extra mee oefenen. Wijst u hun op de Dialoogoefening op de cd-rom bij dit boek? Ze kunnen antwoorden op vragen, en zo oefenen in het maken van zinnen. En u kunt extra gespreksonderwerpjes uit deze extra stof halen. Uitwerkingen van de onderwerpen hieronder vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten. V25

Oefening A: **Stap voor stap**

Oefening B: **Drie teksten per dag**

Oefening C: **Begrijpen en verstaan**

Oefening D: **Zeg alles na**

Andere werkvormen

Spreken

Voor de afwisseling kunt u uw cursisten onderling laten praten (Les 1 'Andere werkvormen') over de beste manier om de teksten te leren. Daarna wordt er per groepje gerapporteerd, of start u een discussie op.

Schrijven

Als u uw cursisten wilt laten schrijven, kunt u ze laten opschrijven wat ze besproken hebben onder **Spreken**: voors en tegens van de stelling. Als ze het oefenboek erbij gebruiken, kunt u ze ook de oefening op p. 39 aldaar laten maken. Als u de producten meteen corrigeert, komen de correcties het meest

 V58

direct binnen, omdat eventuele schrijfproblemen dan nog vers in het geheugen liggen.

Uitspraakrondje

Vanaf nu kunt u eisen stellen aan de uitspraak, uw cursisten weten nu precies hoe ze zich die eigen kunnen maken. U kunt dit doen met een uitspraakrondje. Het gaat als volgt: u laat de boeken dicht doen, u leest een willekeurige zin uit de tekst op, kijkt *dan* een willekeurige cursist aan met het verzoek dit na te zeggen. U geeft feedback op de uitspraak, ze moeten dit redelijk kunnen. U pikt weer een willekeurige zin uit de tekst, leest die op, kijkt *daarna* een volgende cursist aan, enzovoort, enzovoort. Als cursisten dit niet kunnen, vraagt u of ze het nazeggen van de tekst wel geoefend hebben thuis, en wijst u op het belang daarvan.

V46

Een lesplan

U hebt nu welgeteld 16 suggesties voor een gespreksonderwerp. U kunt die niet allemaal doornemen met uw cursisten: dat zou een paniekerige race tegen de klok worden. U moet dus een keuze maken en een lijstje onderwerpen opstellen waarmee u, soepel overspringend van het ene onderwerp naar het andere, van uw les één vloeiende conversatie kunt maken. Maar let u er daarbij op, dat u in elk geval aan de orde stelt hoe ze woorden moeten leren (via de tekst!), hoe ze teksten moeten leren (bij voorkeur met de cd-rom), het belang van luisteren en nazeggen, hoe lang ze erover doen per tekst, en dat u geen vertalingen in de tekst gekrabbeld wilt zien! Voorbeelden van een indeling, één voor een korte, en één voor een wat langere les vindt u op: www.delftsemethode.nl/docenten.

V51-V55

V37-V8-
V9

De tekst onder de loep

Uw les is geheel op de inhoud gericht. U hebt terloops hier en daar wat gecorrigeerd, maar het ging om de inhoud. Maar het is wel goed om een stuk van de tekst op een andere manier door te lopen, met het oog op allerlei details – woordkeus, woordbetekenis, woordvorm, zinsbouw en zinsbetekenis. Als u hiervoor de laatste tien minuten van de les inruimt, laat u zich dan niet verleiden om grammatica te gaan uitleggen. Expliciet grammaticaonderwijs heeft zoals u weet weinig direct effect op de praktische beheersing van een taal, en daar gaat het om in de Delftse

V47-
App5

methode. U moet zich dus oefenen in het geven van meer voorbeelden van een verschijnsel, bij voorkeur uit bekend tekstmateriaal.

Vragen van cursisten

- vraag 1 *Ik luister naar de cd r. 2: Is ik luister de cd ook goed?*
 antwoord Nee! *Luister* moet hier met *naar*.
- vraag 2 *De woorden zoek ik op in de woordenlijst r. 3: Waarom niet: De woorden zoek ik in de woordenlijst op?*
 antwoord Dat is ook goed! *In de woordenlijst* kan vóór **op**, of na **op**.
- vraag 3 *Dan ga je hem leren r. 10: Waarom hem? Een tekst is geen mens?*
 antwoord Het is: **de** tekst, dan ook ... **hem**.
 Ook: **De** bus is niet altijd op tijd: **hij** is vaak te laat.
- vraag 4 *Betekenen r. 4 en bedoelen r. 11: wat is het verschil?*
 antwoord Wat *betekent* dat woord? Die zin *betekent* dit: ..
 Wat *bedoel* je? *Bedoel* je de woorden, met de woordenlijst?
- vraag 5 *begrijpen r. 4 en verstaan r. 6: wat is het verschil?*
 antwoord *Praat wat duidelijker, ik kan je niet verstaan.* = *Ik hoor je niet goed.*
Dat is een moeilijke zin, ik begrijp hem niet = *Ik weet niet wat hij betekent.*
- vraag 6 *Gebruik je de cd-rom r. 7 is het zelfde als nodig Les 6?*
 antwoord Nee! **Gebruik** je de cd-rom? = **Werk** je met de cd-rom?
Heb je groente **nodig**? = **Moet** je groente **hebben/kopen**?
- vraag 7 *Wat betekent buitenlanders in oefening B?*
 antwoord Ja, dit is een nieuw woord! *Buitenlanders* = mensen uit een ander land.

Vragen van de docent

Ik zoek de woorden op in de woordenlijst. Begin deze zin met: De woorden ...
Ik weet wat de woorden betekenen. Begin deze zin met: Dan
Je doet dat drie of vier keer. Begin deze zin met: Dat ...
Wat betekent daarmee r. 7? En daarna r.13? En daarmee r.19?
Ik leer Nederlands. Ik woon nu in Nederland. Ik leer Nederlands omdat ...
Het is belangrijk. Overal spreekt men Nederlands. Het is belangrijk, omdat ...
Ik kan de cd niet verstaan. Ze spreken zo snel. Ik kan de cd niet verstaan, omdat ...
Je moet die woorden niet opschrijven. Later heb je de gaten tekst weer nodig. Je moet die woorden niet opschrijven, omdat ...

*Dat doe je drie keer r. 8 Of: Dat **moet** je*

*Je zegt alles zin voor zin na r. 17 Of: Je **moet***

*Die gebruik je voor de controle r. 20 Of: Die **kun** je*

*Waar schrijf ik de woorden op? r. 25 Of: Waar **moet** ik ... ?*

Toets

Vóór, tijdens of na de les neemt u uw cursisten een toets af. Of dit nou een luister-toets op pc of laptop is, een papieren gatentekst of een dictee, het gaat altijd om letterlijke stukjes tekst: iedereen die de tekst geleerd heeft kan dus een voldoende halen. Ook hier kunt u protesten verwachten: 'Ik begrijp echt àlles, alléén de spelling is een probleem, ik heb dus eigenlijk voldoende'. Het beste kunt u de toets samen even doorkijken. Veel fouten blijken dan op onbegrip te berusten, terwijl echte spelfouten vaak in de minderheid zijn.

Als u een half uur uittrekt voor dit onderdeel, hebben uw cursisten ruim de tijd, als ze klaar zijn kunnen ze een volgende tekst gaan leren of ergens anders naartoe. En zelf hebt u de tijd om de papieren toetsen na te kijken en te scoren, en om na te praten met deze of gene over de beste studiemethode.

Les 8 - herhalingstoets

De volgende les, les 8, is een goed moment voor een herhalingstoets over de lessen 1-8. Waarschuwt u uw cursisten even?

Les 8

Eet smakelijk!

Op basis van deze tekst gaat u praten over eetgewoontes. Hoe vaak eet men in Nederland, wat eet men 's morgens, wat drinkt men erbij, wat eet en drinkt men tussen de middag, enzovoort. Natuurlijk laat u uw cursisten ook over de eetcultuur in eigen land vertellen. De illustraties bij de tekst dragen enkele woorden aan die niet in de tekst staan maar die uw cursisten daarvoor misschien toch nodig hebben. U kunt beginnen met eigen vragen over de tekst, of u kunt de vragen bij de tekst als leidraad nemen. Vanuit elke vraag verbreedt u even het gesprek of spitst u het toe op de situatie van uw cursisten. Hierbij houdt u de spanning erin door vaak snel heen en weer te schakelen tussen uw cursisten.

 V55

Vorbereidingen

Uw cursisten moeten de tekst uit en te na kennen en van alle nieuwe woorden weten wat ze in die context betekenen. Ze hebben de tekst beluisterd en nagezegd, eerst met tekst, daarna zonder (cd-rom stap 2-4), net zolang totdat ze elke zin daar in direct verstaan en begrijpen en er ook op kunnen reageren. Vervolgens hebben ze zichzelf een dictee afgenomen (cd) of de luisteroefening gemaakt (cd-rom stap 5). Als ze nog tijd hadden, hebben ze ook de invuloefeningen A en B gemaakt (cd-rom stap 6). Dit is veel werk. Als u les 7 met hen behandeld hebt, weten uw cursisten dat, anders kijkt u nog even naar de uitwerking van die les (pp. xx-xx), zodat u hen daaraan kunt herinneren.

 V37

Ook u hebt zich terdege voorbereid. U hebt voldoende gespreksstof paraat, en u hebt geschikte vragen en werkvormen bedacht. U weet dus zeker dat de vragen die u stelt louter bekende woorden bevatten, en dat ze ook met dat woordmateriaal te beantwoorden zijn. Bij twijfel hebt u steeds even in de index achter in het tekstboek gekeken, waarin van elk woord vermeld staat in welke les het voor het eerst voorkomt. Zo kennen ze bijvoorbeeld het woord *beter* nog niet, zodat u op moet passen met zinnnetjes als: *Je kunt beter om 7 uur eten*. Alles in orde? Dan kan uw praatles beginnen.

 V43

 V51-

 V55

Scenario's

Hieronder twee van de vele mogelijke beginnetjes van zo'n praatles. Iedere groep reageert weer anders op uw aangevertjes, zodat elke les weer anders verloopt. Op den duur krijgt u er handigheid in om op de reacties van uw cursisten in te spelen, en u niet te laten binden door wat u van tevoren bedacht had. Als deze manier van lesgeven nieuw is voor u, kijkt u dan eerst de beginsecties in dit boek even door (pp. 6-11) en de uitwerking van les 1 (pp. 12-28), met tal van dit soort scenario's. App.6-8

Scenario 1 – Herhaling

- docent Hallo (*naam cursist 1*). Heb je deze tekst uit je hoofd geleerd?
- cursist 1 Nee, niet uit mijn hoofd! Ik heb tekst geleesd, geluisterd, niet uit mijn hoofd.
- docent Je hebt de tekst **GELEZEN**, maar niet uit je hoofd geleerd. Waarom niet?
- cursist 1 Niet nodig uit je hoofd. Ik luister cd-rom, ik kijk woorden en schchch-rief schrif als.
- docent Aha! Je luistert naar de cd-rom, en je **SCHRIJFT ALLES** op. Mag ik even kijken? Wat? Bij alle woorden heb je de vertaling! Maar die moeten in je hoofd, niet in je boek! Wie heeft een gum? [*maakt een verduidelijkend gebaar, en gaat, als het gum aangereikt wordt, alles uitgummen.*]
- cursist 1 No, no don't! Please don't! I keep forgetting the words! There are too many words in the text!
- docent Sorry? Ik spreek geen Engels. Waarom schrijf je alle vertalingen in je tekst?
- cursist 1 Ik ken niet onthoud al woorden! Veel woorden!
- docent Hoe vaak luister je naar de cd-rom? Hoeveel keer zeg je de tekst na? Als je vaak genoeg luistert en **ALLES** nazegt, dan kan je **ALLE** woorden onthouden. Nou ja ... **bijna** alle woorden. Dat is ook genoeg!

- De docent neemt een onderwerpje uit de vorige tekst op, om het belang van herhaling duidelijk te maken,
- stelt *en passant* een inefficiënte studiemethode aan de orde,
- probeert het verschil tussen *als*, *alle* en *alles* in te prenten,

- en is onverbiddelijk: geen Engels, al was het alleen omdat niet iedereen Engels verstaat.

Scenario 2 – In de kantine

docent Hoe laat is het in de tekst? Waar zijn we?

cursist 1 Its half een, in kantine.

docent **HET** is half een, we zijn in **DE** ... ?

cursist 1 We zijn in de kantine.

docent Ja! Waarom zijn we in de kantine?

cursist 1 Because we are hungry!!

docent Sorry? Ik spreek geen Engels. Waarom zijn we in de kantine?

cursist 1 Omdat ehh ... we zijn ... nee ... we heb ... hebben honger!

docent Nu begrijp ik het, omdat we honger hebben. En wat eten de mensen?
[kijkt nu cursist 2 aan]

cursist 2 Ehm ... een brood, soep,

docent Een brood??? [wijst op de illustratie op p. 42]

cursist 2 Oh! Nee, een ... eve kijke ... een broodje!

docent Oké. Enne ... eet iedereen hetzelfde?

cursist 2 Nee, hij hele maaltijd!

docent Hij **EET EEN** [maakt luistergebaar]

cursist 2 O, ja ... Hij eet een hele maaltijd.

docent En hoe ben jij dat gewend? [kijkt nu cursist 3 aan]

cursist 3 Huh? ... gwen ... gewen ... ????

docent Wat eet jij meestal tussen de middag? Hoe ben jij dat gewend?

cursist 3 O ja ja, ik meestal spaghetti!

docent Ik **EET** meestal een broodje, en jij?

cursist 3 Ik meestal eet spaghetti!

docent Oké! En jij, eet jij ook meestal spaghetti bij de lunch? [tot cursist 4]

- De docent maakt duidelijk wat het gespreksonderwerp is: eten in de kantine;
- laat eerst de tekst parafraseren, en vraagt daarna over de gewoontes van de cursisten;
- accepteert geen Engels in de les, zeker als het een zin betreft die min of meer direct uit de les te plukken is (*Had je honger?*),

- maakt het verschil tussen *een brood* en *een broodje* duidelijk met de illustratie op p. 42,
- verduidelijkt de betekenis van *hoe ben jij dat gewend* met een parafrase,
- en corrigeert hier en daar, op de aanwezigheid van het loos onderwerp *het*, de persoonsvorm (*eet*), en het lidwoord.

Onderwerpen in de tekst en in de vragen bij de tekst

De tekst zelf en de vragen daarbij dragen nog allerlei onderwerpen aan. Enkele voorbeelden:

Een Nederlandse lunch

Wat eten Nederlanders tussen de middag? Wie weet wat een 'broodje gezond' is? Is het gezond? Is het genoeg? Wat drinken ze erbij? Hoe ben jij dat gewend? Wie van jullie eet/eten tussen de middag altijd warm? Is warm eten gezonder dan een broodje gezond? Geeft het meer energie?

Melk is voor kleine kinderen

Wanneer drinken Nederlanders melk? Is melk gezond? Voor iedereen of alleen voor kleine kinderen? Is melk gezonder dan water? Hoe ben jij dat gewend? Wanneer drink je melk? Wat drinken kinderen in jouw land?

Een goed ontbijt

Eet jij bij het ontbijt altijd warm? Wat eet je dan? Wat eten Nederlanders bij hun ontbijt? Vind je dat een goed ontbijt? Wat is het verschil tussen een broodje en een boterham? Eet men in jouw land vaak boterhammen? Wanneer? Geeft het genoeg energie, zo'n Nederlands ontbijt? Wat geeft meer energie, een kop koffie of een boterham?

Wat eet je vanavond?

Wat eet je vanavond? Eet je 's avonds altijd warm? Hoe laat eet je 's avonds? Waarom zo vroeg/laat? Wat eten Nederlanders 's avonds? Hoe laat eten ze? Waarom zo vroeg? Eten ze altijd aardappelen? Is vla ook warm eten? Eet men vaak aardappelen in jouw land? Hou jij van aardappelen? Hoe vaak eet je aardappelen?

Hoeveel keer per dag eet men in Nederland?

Hoeveel keer per dag eet men in Nederland? En hoe ben jij dat gewend? Wat is gezonder: één keer per dag eten, twee keer, drie keer, of ...? Waarom?

Eet je altijd thuis?

Eet je altijd thuis? Wanneer niet? Waar eet je dan? Is dat lekkerder? Is het ook gezonder? Is het goedkoper? Is gezond eten altijd lekker? Is lekker eten altijd gezond?

Onderwerpen in de oefeningen in het tekstboek

Op de oefenpagina bij de tekst vindt u een grammaticablokje over inversie, ook in zinnen met *maar* of *en*, gevolgd door twee oefeningen. Deze bevatten veel voorbeelden van dit verschijnsel, en u kunt uw cursisten hier dus flink mee laten oefenen ... maar dan wel in gesprekjes, niet door de gaten klassikaal in te gaan vullen. De kans is groot dat uw cursisten dit thuis al geoefend hebben, bij voorkeur met de cd-rom, die automatische feedback geeft op foute invullingen (stap 6). Hieronder twee gespreksonderwerpen, waarbij de docent op inversie aanstuurt door het begin van het antwoord te geven:

Oefening A: Honger

Wat kun je eten in de kantine, kun je daar alleen maar broodjes eten? Wie eet vaak/soms in de kantine? Vaak Waarom eet je niet thuis? Omdat Rond 12 uur, heb je dan ook zo'n honger? Rond 12 uur Eet je als je honger hebt, of ook als je niet zo'n honger hebt? Als ik Wanneer heb je veel honger? Wanneer ik Als ik geen honger heb ... , want

Oefening B: Wat is belangrijker, de lunch of het avondeten?

Wat eet je tussen de middag in jouw land? Wanneer eet je meer, in jouw land: tussen de middag of 's avonds? In mijn land Of verschilt dat van dag tot dag? In het weekend Is het goed om tussen de middag weinig te eten, en 's avonds veel? Waarom (niet)? In welke landen is de lunch belangrijker dan het avondeten? Weet je ook waarom?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Naast het tekstboek is er ook nog het oefenboek, met bij elke tekst extra vragen en oefeningen, en een schrijfpdracht. Ook hier kunt u gesprekstof uit halen. Als uw cursisten het oefenboek bij hun voorbereiding gebruiken, kunt u de onderwerpen aanboren die daar langskomen. Dat zijn vaak dezelfde onderwerpen als in het tekstboek! Ja, *juist* dezelfde onderwerpen. Natuurlijk varieert u de vragen een beetje, maar voorop staat dat uw cursisten vaak dezelfde woorden gebruiken, telkens in een iets andere context. Hieronder enkele gespreksonderwerpen; voor uitwerkingen zie: www.delftsemethode.nl/docenten.

Oefening A: **De lunch**

Vragen B: **Koffietijd.**

Oefening C: **Je moet goed eten!**

Oefening B: **Typisch Nederlands**

Oefening D: **Tafelgesprekken**

Andere werkvormen

Spreken

Ter afwisseling kunt u uw cursisten onderling laten spreken (Les 1 'Andere werkvormen') over één van de drie onderstaande stellingen. Laat u ze daarbij de illustraties op pp. 42 en 43 gebruiken. Enkele gespreksgroepjes brengen verslag uit.

- 1 *Het Nederlandse eten: gezond en lekker!*
- 2 *Twee broodjes tussen de middag: meer dan genoeg!*
- 3 *Om 6 uur avondeten: veel te vroeg!*

Discussie

Als u het zo weet te organiseren dat een paar groepjes zich vooral richten op wat er vóór de stelling te zeggen is, en een paar groepjes op wat er tegenin te brengen is, dan kunt u vervolgens een plenaire discussie starten. In het begin moet u wellicht beurten toewijzen aan beide teams, maar vaak zal dat al gauw niet meer nodig zijn, omdat de cursisten zelf het woord nemen. Zorgt u ervoor dat dat niet steeds dezelfde cursisten zijn?

Spreekbeurten

Als u de tijd rijp acht, kunt u enkele cursisten een spreekbeurt laten verzorgen over de stelling *Het Nederlandse eten: gezond en lekker!* Of u laat ze praten over het eten in hun eigen land: *Ik eet x keer per dag. Eerst Dan Daarna U*

kunt waarschijnlijk niet iedereen aan de beurt laten komen, maar anderen kunnen in een volgende les hun spreekvaardigheid demonstreren, over een ander onderwerp. Laat de sprekers het kort houden: twee minuten is al genoeg. U laat de sprekers rustig uitpraten, de correcties bewaart u tot het eind, waarbij u vooral op de uitspraak let.

Uitdrukkingen

In het oefenboek vindt u na les 8 een lijst met uitdrukkingen die in de lessen 1-8 voorkomen, met twee bijbehorende gatenoefeningen. U kunt uw cursisten opdragen zelf zinnnetjes te maken waar die uitdrukkingen in voorkomen, en de twee gatenoefeningen gebruikt u natuurlijk niet voor een klassikaal af te werken invulopdracht, maar als *conversation piece*!

Schrijven

Als u uw cursisten wilt laten schrijven, kunt u ze laten opschrijven wat ze hebben bedacht bij de stelling onder *Spreken*, of u laat ze de schijfopdracht in het oefenboek p. 43 maken. Als u de opdrachten direct nakijkt en teruggeeft, vallen uw correcties in vruchtbare aarde omdat de schrijfproblemen nog vers in het geheugen liggen. U kunt de schrijfopdrachten ook gedurende het onderdeel *Toetsen* laten maken.

V58

Een lesplan

U hebt nu precies dertien onderwerpen voor een gesprek naar aanleiding van deze tekst. U kunt die onmogelijk allemaal afhandelen in één les, dus u moet een keuze maken. U kiest een aantal onderwerpen uit die enigszins in elkaars verlengde liggen, verzint daar nog meer vragen bij of bedenkt een andere werkvorm. Twee mogelijke indelingen van een les vindt u op www.delftsemethode.nl/docenten: één van een korte, en één voor een wat langere les.

De tekst onder de loep

Gedurende uw les gaat het om de inhoud van de tekst. Elk aangrijpingspunt voor een gesprekje dat de tekst biedt heeft u benut om uw cursisten aan de praat te krijgen. Maar daarna wilt u ze helpen om wat meer oog te krijgen voor details: waarom dit woord en niet dat, wat betekent dit woord precies, waarom deze vorm,

V47-

App5

waarom die volgorde, wat betekent deze zin precies, kan ik het ook anders zeggen? Het kan zijn dat uw cursisten met vragen komen, anders neemt u zelf het voortouw. Bedenkt u bij het beantwoorden van vragen dat uw cursisten in de regel het meeste baat hebben bij meer voorbeelden van hetzelfde, bij voorkeur afkomstig uit het reeds geleerde tekstmateriaal. Weest u niet bang om te zeggen dat u iets niet weet! Wat is bijvoorbeeld de betekenis van *er* in *Dat ziet er lekker uit*?

Vragen van de docent

We eten tussen de middag warm in mijn land. Je kunt ook zeggen: *Tussen de middag ...*, of: *In mijn land ...*

Hier staan de aardappelen om 6 uur op tafel. Je kunt ook zeggen: *De aardappelen ...*, of: *Om 6 uur ...*

We zijn dat zo gewend. Je kunt ook zeggen: *Dat ...*, of: *Zo ...*

Vragen van cursisten

vraag 1 Waarom **één** in regel 1?

antwoord Één = 1: één, twee, drie.

vraag 2 Wat betekent **er** in r. 3: *ziet er lekker uit*?

antwoord Dat weet ik ook niet! De woorden **Ziet + er + uit** hebben één betekenis. Zie de vertaling.

vraag 3 Waarom *Maar we eten later* r. 10, en niet: *Maar eten we later*?

antwoord Kijk naar het grammaticablokje op p. 45!

Maar jij hebt ... , **Maar tegenwoordig** eten

vraag 4 Waarom *op tafel* r. 11, en niet: *op de tafel*?

antwoord Dat weet ik eigenlijk ook niet! Dat zijn we nu eenmaal zo gewend, als het over eten gaat. Zie ook: *op school, van huis,*

vraag 5 Wat betekent *nu eenmaal* r. 12?

antwoord *Nu eenmaal* = zo is het, het is niet anders, je kunt het niet veranderen.

vraag 6 Waarom is het *een kop koffie* r. 17, en niet *een kop van koffie*?

antwoord Daarom! Dat zijn we nu eenmaal zo gewend: *een kop koffie, een glas vruchtensap,*

Herhalingstoets

In feite is de conversatie al een toets: wie niet mee kan doen heeft zich niet goed voorbereid. Maar afgezien hiervan neemt u vóór of na de les een individuele toets

af. Les 8 is een geschikt moment voor een herhalingstoets over de tot nu toe behandelde lessen. Natuurlijk probeert u tijdens de conversatie steeds woorden of stukjes zin uit voorafgaande lessen terug te laten komen, maar dat is iets anders dan een herhalingstoets waar iedereen aan moet geloven. Als u voor een makkelijk te scoren aantal items zorgt (20 of 25), kunt u de toetsen direct scoren en waar nodig cursisten met hun neus op de feiten drukken. Herhalen, herhalen en nog eens herhalen!

V29

Les 9

De brug was open!

Deze tekst gaat over de manieren om naar de les te komen: lopend, met de fiets, de bus, de trein of de auto. U kunt de vragen in de tekst zelf of de vragen bij de tekst als aanknopingspunt nemen voor een gesprekje, en van daaruit overstappen naar de situatie van uw cursisten. Hoe komen zij naar de les? Waarom (niet) met de bus/fiets/auto/lopend? Regent het echt zo vaak in Nederland? Wat is beter, met de fiets, de auto of met de bus? Ook kunt u een laatkomer het vuur na aan de schenen leggen – alles in goede sfeer, uiteraard. Houdt u hierbij de spanning erin door snel van de een naar de ander te schakelen. U corrigeert hier en daar, maar niet alles, om het gesprek niet te veel te onderbreken. U kunt wel een beetje streng zijn op het punt van de volgorde (in de grammaticablokjes bij les 4 en 8 behandeld), en het verschil tussen *niet* en *geen* (het onderwerp van het blokje bij deze les).

V43

V55

V56-V57

Voorbereidingen

Uw cursisten zijn goed voorbereid als ze de tekst grondig doorgenomen hebben en alle nieuwe woorden opgezocht, in het katern met vertalingen of via de vertaalknop op de cd-rom. Daarna gaan ze de tekst beluisteren en nazeggen. Ze kunnen hiervoor de cd's gebruiken (handig voor op de fiets, onder de afwas ...), of de cd-rom (voor het serieuzere studeerwerk). Ze doen dit zo vaak totdat ze elke zin direct verstaan, begrijpen wat die betekent, en hem vlot kunnen reproduceren. Dit is het echte leren: taai, maar effectief. Cursisten kunnen steeds even met de gatentekst controleren of ze de tekst al echt kennen – anders moet er onverdroten verder geleerd worden. Als ze tijd hebben, kunnen ze ook de invuloefeningen maken, zo mogelijk met de cd-rom, die feedback geeft op foute invullingen. Tot slot gaan ze, met een huisgenoot, een medecursist of alleen, antwoorden formuleren op de vragen bij de tekst. Ziezo, ze zijn er klaar voor!

V37

Nu u nog! Hebt u een interessante lijn van onderwerpjes bedacht, met de juiste vragen daarbij, of andere werkvormen om ze aan de orde te stellen? Weet u zeker dat de woorden die u gebruikt behoren tot het vocabulaire van de lessen tot zo ver? Hebt u dat bij twijfel even geverifieerd met behulp van de index, waar van elk

V43

woord vermeld staat in welke les het voor het eerst voorkomt? U weet dan dat in les 5 woorden als *overstappen*, *vertraging*, (de bus) *nemen*, (de trein) *missen* zijn aangeboden, die u misschien wilt gebruiken. Dan kan de les beginnen.

Scenario

Hoe? Hieronder vindt u één van de vele mogelijke scenario's van het begin van een gesprek. Probeer u niet dit precies zo te doen, dat kàn namelijk helemaal niet. Elke groep reageert weer anders op uw aangevertjes, zodat elke les anders zal verlopen. Meer informatie over deze manier van lesgeven en meer voorbeeldscenario's vindt u in de beginsecties in dit boek (pp.6-11) en de uitwerking van les 1 (pp. 12-28).

Scenario – Hoe komt Isabel naar de les?

docent Hoe komt Isabel naar de les?

cursist 1 Ik heet Maisa, ik kom met fiets!

docent Oké Maisa, jij komt met **DE** fiets. Maar hoe komt **ISABEL** naar de les?

cursist 1 O ja! Komt met boes!

docent **ZIJ** komt met **DE BUS**.

cursist 1 **Zij** komt met de boes!

docent Komt de bus tot voor de school?

cursist 1 Nee, Isabel moet eindje te lopen.

docent Ze moet '**EEN EINDJE LOPEN**': is dat ver?

cursist 1 Nee, niet ver! Dichtbij!

docent Ja! Hoe lang doet Isabel erover? *[kijkt nu cursist 2 aan]*

cursist 2 ehm ... erover? I don't understand *erover*?

docent Eh ... wat zeg je? Ik begrijp je niet?

cursist 2 Pfffttt ... I ... ik begrip gebr ... bege ... begrijp niet erover.

docent Ah, oké! Hoe lang moet Isabel in de bus zitten? Hoe lang doet Isabel erover?

cursist 2 Uurtje ... nee ... half uurtje. Niet lang.

docent Komt ze altijd met de bus?

cursist 2 Nee, soms ze neemt de fiets.

docent Soms **NEEMT**: *[maakt luistergebaar]*

cursist 2 O ja Soms **neemt ze** de fiets.
 docent Waarom komt ze niet altijd met de fiets? [*kijkt nu cursist 3 aan*]
 cursist 3 Het regent elke dag in Nederland!
 docent O ja? Regent het elke dag? Vandaag ook?
 cursist 3 Ja ... nee ... vandaag niet, maar vaak! Bijna elk dag!
 docent Bijna elKE dag?? En gisteren? Was er gisteren regen? [*tot cursist 4*]
 cursist 4 Nee ... yester ... gisteren was ook niet regen!
 docent Luister: **niet** moeilijk, **niet** nodig, niet lang, maar: **geen** les, **geen** idee,
 en dus: ... ? [*wijst op blokje op p. 49*]
 cursist 4 O yes ... gisteren ook **geen** regen.

- De docent begint met vragen die mikken op letterlijke reproductie van de tekst;
- maar snijdt later onderwerpjes aan waar een levendige discussie uit kan ontstaan: *O ja? Regent het elke dag? Vandaag? Gisteren?*
- probeert bij cursist 1, die verder geen uitspraakfouten maakt, de moeilijke kliniker in bus goed te krijgen – maar laat het na één keer zitten;
- laat cursist 1 de combinatie *een eindje*, die de anderen niet kennen, uitleggen;
- verstaat helaas ècht geen Engels, en beantwoordt de vraag over *erover* met een parafrase;
- laat cursist 2 de woorden even in de juiste volgorde zetten.
- wijst cursist 4 op het grammaticablokje, met het verschil tussen *niet* en *geen*.

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

Na de tekst vindt u in het tekstboek een rijtje vragen en twee oefeningen. Ook hier kunt u onderwerpen uit halen voor een gesprek of voor een zijpaadje tijdens zo'n gesprek. Als u de mogelijkheden die de tekst biedt op dit punt een beetje overziet, voelt u zich vrijer om op de reacties van uw cursisten in te gaan, en voorkomt u dat uw les een schoolse beurtzang wordt waarbij u heel snel door uw stof heen bent. Neem die vrijheid, en geef uw cursisten de ruimte!

📖 App.6-8

De oefeningen zijn er niet om klassikaal in te vullen. Niet alleen is dit vreselijk saai en schools, maar wellicht hebben uw cursisten dit thuis al gedaan, met behulp van de cd-rom – u hebt ze toch wel verteld dat ze bij stap 6 feedback kunnen krijgen op foute invullingen? Bovendien verliest u kostbare tijd die u beter kunt besteden aan conversatie. De oefeningen zijn coherente stukjes tekst, die voortborduren op de inhoud van de basistekst. Het grammaticale verschijnsel dat in oefening A het

📖 V39

nadrukkelijkst aan de orde komt, in dit geval het verschil tussen *niet* en *geen*, krijgen uw cursisten het beste onder de knie als ze er uitgebreid mee kunnen oefenen in gesprekjes. Bied hun die kans.

Het nadeel van de bus

Wat is het nadeel van de bus? Waarom gaat het zo langzaam met de bus?
Waarom is er vaak geen plaats in de bus? Ga jij vaak met de bus? Wie gaat er vaak met de bus? Moet je vaak staan? Neem je in je eigen land vaak de bus?
Hoe vaak/Waarom niet? Rijden er veel bussen in jouw land? Rijden ze snel? Zijn de bussen vaak te laat?

Het voordeel van de file

Hoe komt Lisa naar de les? Waarom komt ze niet met de bus? Wat is het voordeel van de auto? Vindt Lisa het vervelend om in de file te staan? Wat vind jij? Zie jij voordelen in de file? Wat kan je allemaal doen als je in de file staat?

Altijd pech

Waarom is Fred vandaag te laat? Hoe laat is het op dat moment denk je? Woont hij zo ver? En gisteren had hij ook al pech?? Heb jij ook zo vaak pech? Omdat je fiets kapot is? Jij was ook te laat vanochtend/vanmiddag: was de brug open? Wat kun je nog meer zeggen als je te laat bent? In jouw land, wat kun je zeggen als je te laat bent?

Geen dag zonder regen: oefening A

Hoe komt Sabine naar de les? Heeft ze geen auto? Vindt ze dat een voordeel? Wat is het nadeel? Kan ze niet met de fiets komen? Heeft ze geen fiets? Wanneer gebruikt ze die? Waarom kan ze die niet elke dag gebruiken? Regent het echt zo vaak in dit land? Vandaag? En gisteren? En de dag daarvoor? Heb jij een fiets? Kom jij met de fiets naar de les? Wat doe je als het regent, en je moet met de fiets? Wat doe je als het regent, en je wilt niet met de fiets? Blijf je wel eens thuis omdat het regent?

De auto of de fiets? oefening B

Wat gaat sneller: de auto of de fiets? Wanneer gaat de fiets sneller? Waarom gaat de fiets dan sneller? Wanneer kun je beter de auto nemen? Wanneer is de auto sneller? Kun jij zonder auto, of heb je geen auto? Waarom niet? Als het

regent en je moet ver reizen, wat kun je doen? Kun jij zonder fiets? Als je fiets kapot is, wat doe je dan?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Naast het tekstboek is er ook het oefenboek. U hoeft het er niet bij te gebruiken, en u hoeft het niet voor te schrijven aan uw cursisten. Maar het is handig om extra vragen en oefeningen te hebben, waar ook weer gespreksonderwerpjes uit te halen zijn. Als uw cursisten het oefenboek zelf bij de voorbereidingen gebruiken (u hebt ze toch wel gewezen op de speciale dialoogoefeningen op de cd-rom bij dit boek?), kunt u specifiek op de inhoud van de oefeningen ingaan, anders gebruikt u de extra stof als inspiratiebron bij uw voorbereidingen. Hieronder wat onderwerpen die in het oefenboek aangeboden worden. Voor een uitwerking van die onderwerpen zie de www.delftsemethode.nl/docenten.

Vragen A: **Met de bus of met de fiets?**

Vragen B: **Waarom lopen?**

Oefening A: **Heb je geen fiets?**

Oefening C: **Voordelen van de auto**

Oefening D: **Auto kapot**

Andere werkvormen

Rollenspel

Voor de afwisseling kunt u een rollenspel laten spelen. U wijst één cursiste aan als Isabel, en zet de anderen ertoe aan om vragen te stellen aan deze 'Isabel', die moet antwoorden conform de tekst. U moet dat wel even organiseren. Als uw cursisten het eenmaal door hebben, kan iemand anders Lisa spelen, en weer een ander de rol van Fred op zich nemen.

Scenario rollenspel – Hoe kom jij naar de les, Isabel?

docent Jij bent Isabel. Hallo Isabel!

cursist 1 Huh? ... O! Hallo meneer ... ik heet Charlotte!

docent Je bent nu Isabel! Isabel, vertel eens, hoe kom jij naar de les?

cursist 1 Ik kom ... wait ... Isabel ... Isabel kom ... ehhh ... ik kom met de bus.

- docent Ja! [*kijkt nu cursist 2 aan. Op fluisterton: Hoe lang doet Isabel erover? Vraag jij dat even aan Isabel?*]
- cursist 2 Hallo Isabel, goedmorgen! Hoe lang doet je over?
- docent Hoe lang **DOE** je **ER**over?
- cursist 2 Hoe lang doe je over?
- cursist 1 Half uurtje, niet lang.
- docent Wie heeft er nog een vraag aan Isabel? [*kijkt nu rond*]

Spreken

U organiseert een discussie door de helft van uw cursisten – team 1 – twee aan twee vraag A onder het kopje **Spreken** te laten voorbereiden, de andere helft – team 2 – vraag B, en ze daarna hun argumenten plenair te laten uitwisselen. Ter afsluiting kunt u aan het ene team vragen wat het beste argument was van het andere team. U kunt desgewenst ook *drie* teams in stelling brengen: één team van fietsers, één team van automobilisten, en één team van busreizigers.

Spreekopdracht

Als u (enkele van) uw cursisten een spreekopdracht (zie Les 5 ‘Spreekopdracht’) wilt laten houden, draag u ze op iets te vertellen over bussen en treinen in eigen land. Laten ze het vooral kort houden: twee minuten is al genoeg! Let u vooral op de uitspraak; achteraf stipt u een paar frequente uitspraakproblemen plenair aan.

Schrijven

U kunt uw cursisten laten schrijven naar aanleiding van wat ze besproken hebben onder **Spreken**; u kunt ze ook de schrijfoopdracht op p. 51 in het oefenboek laten maken. Als u direct nakijkt, vallen uw correcties in vruchtbare aarde. U kunt de schrijfoopdracht ook gedurende het onderdeel **Toets** (zie hieronder) laten maken. V58

Een lesplan

U hebt nu tal van mogelijkheden gezien om een les te vullen. Maar het is niet de bedoeling dat u al deze mogelijkheden op de rij af langsgaat! Echt leuk, interessant en ook leerzaam wordt een les pas, als u vrij variërend van het ene onderwerpje naar het andere overspringt, waarbij u bij het ene wellicht snel uitgepraat kunt V51-
V55

blijken, terwijl het andere u veel meer gespreksstof oplevert dan verwacht. U zet dus een lijn uit van een handje vol min of meer samenhangende onderwerpjes, en bedenkt daar zo veel mogelijk vragen en de geschikte werkvormen bij. Hoewel een algemeen geldige lesindeling niet valt te geven, vindt u twee voorbeelden op www.delftsemethode.nl/docenten.

De tekst onder de loep

De nadruk ligt in uw lessen op inhoud, maar het kan natuurlijk gebeuren dat cursisten met vragen komen over vormaspecten. U kunt daar de laatste tien minuten van de les voor inruimen, maar houdt u de antwoorden vooral kort en eenvoudig, aan de hand van voorbeelden uit de tot nu toe behandelde teksten. V47

vraag 1 Wat betekent *eens* in *vertel eens*?

antwoord Dat weet ik eigenlijk niet! Maar het maakt verschil, met en zonder *eens*:

Vertel eens, alsjeblieft? ≠ Vertel!

Lees dit eens, als je wilt? ≠ Lees dit!

vraag 2 *Is: Ik stap bij het station uit* ook goed?

antwoord Ja! *Bij het station* kan vóór of na *uit*.

vraag 3 Is het nou **het** regen of **de** regen??

antwoord **de** regen – **de** zomer – **de** winter;

het regent – **het** is belangrijk - **het** is moeilijk

vraag 4 Wat betekent *er* in: *Wie komt er met de auto?*

antwoord Ik weet 't niet! *Er* zie je vaak in zinnen die met **wie** beginnen.

Wie gaat er mee? Wie gaat er naar de kantine? Wie heeft er een vraag?

vraag 5 Wat betekent *er* in 's *Morgens is er file*?

antwoord *Er* zie je ook vaak met **is** (of **zijn**):

Er is een groep A en een groep B; *In het weekend is er geen les*,

Er zijn 's morgens veel files.

Maar ook: **Er zitten** geen andere mensen in de bus.

Let ook op: **file, een groep, geen les**: niet erg precies!

Dat is ook belangrijk bij zinnen die beginnen met *er*.

vraag 6 Wat betekent *erover* in *Hoe lang doe je erover*?

antwoord Pfffttt Ik weet 't niet! Deze woorden hebben samen betekenis.

doe (je) erover = (*Hoe lang*) zit (*je*) in de bus/op de fiets/in de auto/

vraag 7 Wat is het verschil tussen *soms* en *sommige*?

antwoord *Isabel gaat **meestal** met de bus, maar **soms** gaat ze met de fiets; **sommige cursisten** wonen ver weg, **andere cursisten** dichtbij.*

Toets

Vóór of na uw les neemt u een individuele toets af: een papieren gatentoets of een luistertoets op pc of laptop. Ze hoeven niet lang te zijn: 25 items (gatentekst) of 8 zinnen (dictee) is al voldoende. Het beste kunt u de toetsen meteen nakijken, zodat uw correcties in vruchtbare aarde vallen. 30 minuten is ruim voldoende voor dit onderdeel, u kunt dan ook een enkele cursist van advies dienen over de te volgen studiemethode, zie ook Les 5 'De juiste studiemethode'. Wie klaar is met de toets kan de volgende les gaan bestuderen, de schrijfpdracht gaan maken, of naar huis.

V29

V64

Les 10

Een heerlijk klimaat

Deze tekst gaat over tijdsindelingen, in het bijzonder de seizoenen, en in verband daarmee, over het weer en het klimaat. U kunt gesprekjes beginnen met de vragen in de tekst zelf of bij de tekst als aanknopingspunt, om van daaruit over te stappen op ervaringen van uw cursisten met het ‘heerlijke Hollandse klimaat’ en naar de seizoenen in eigen land. Door snel heen en weer te schakelen tussen uw cursisten houdt u de spanning erin. Ter afwisseling kunt u ze onderling aan het praten zetten of spreekopdrachten laten verzorgen. V55

Voorbereidingen

Goed voorbereid zijn cursisten die de tekst grondig doorgenomen hebben, alle woorden opgezocht, en hem beluisterd hebben met de cd, maar nog beter met de cd-rom. Vervolgens zijn ze de tekst gaan leren, door de tekst net zo lang te beluisteren en na te spreken, totdat ze alles direct verstaan, begrijpen, en vlot kunnen reproduceren. Tussendoor hebben ze met de gatentekst telkens even gecontroleerd of ze de tekst werkelijk al kennen, of dat ze nog verder moeten leren. Als ze nog tijd over hadden, dan hebben ze de invuloefeningen gemaakt – stap 6 op de cd-rom geeft hun automatische feedback bij foutieve invullingen – en antwoorden op de vragen bij de tekst geformuleerd, alleen, met een huisgenoot of met een medecursist. Dat is ongeveer twee à drie uur werk per tekst, maar dan kunnen ze ook wat, zoals tijdens uw les zal blijken. V37

Mits uw voorbereidingen ook in orde zijn, natuurlijk. U hebt een lijn van onderwerpjes uitgezocht met vragen erbij, of andere werkvormen om ze aan de orde te stellen. U hebt zich er, met behulp van de index, van vergewist dat de woorden die u gebruikt, het vocabulaire van de eerste tien lessen niet te buiten gaan, en u weet ook zeker dat uw vragen met dat vocabulaire te beantwoorden zijn. Dus bent u erop bedacht dat het woord *mooi* pas in tekst 19 wordt aangeboden, dus in plaats van naar *het mooiste seizoen* kunt u beter vragen naar *het beste seizoen* of *het prettigste seizoen*. V43 V44

Scenario

Hieronder één van de vele mogelijke manieren waarop u uw cursisten aan de praat kunt krijgen op basis van deze tekst. Het is niet de bedoeling dat u dit allemaal in deze volgorde afwerkt, dat zou wel een erg ontmoedigend spelletje pingpong worden. Het gaat erom dat u een idee krijgt van de manier waarop u een balletje op kunt gooien voor uw cursisten en kunt inspelen op de antwoorden die zij geven. Mocht deze manier van lesgeven nieuw zijn voor u, kijkt u dan eerst de beginsecties in dit boek (pp. 6-11) en de uitwerking van les 1 (pp. 12-28) door, met tal van dit soort scenario's.

App

6-8

Scenario – Koude winters

- docent Goedemorgen allemaal. We gaan praten over tekst 10. Was het een moeilijke tekst?
- cursist 1 Nee, deze tekst makkelijk! Alleen paar woorden: her ... herfest, sk ... sechatsen, bijna moeilijk!
- docent ... een beetje moeilijk. Even proberen: her-f-s-t, sch-aatsen: ja, wie?
- cursist 1, 2, 3, 4 Herft herfest herf-st sch ... schchaatsen pffftt ...
- docent Goed! Oké, de seizoenen. Welk seizoen is het nu?
- cursist 1 Is nu januari – is winter.
- docent Ja, **HET** is januari, **HET** is winter. Koud hè? *[kijkt naar cursist 2]*
- cursist 2 Nee, ik vind niet koud. Ik vind warm! Nederlanders vinden koud! Ik niet!
- docent Zij vinden **HET** koud. Wanneer vind jij **HET** koud?
- cursist 2 Ik vind het koud fiftie graden onder nul. In Russia is het koud in de winter! Heerlijk!
- docent **RUSLAND**, het beste plekje op aarde! 50 graden onder nul! *[schrijft 50 op het bord]*
- cursist 2 Nee nee! **FIFTIE** *[wordt gesouffleerd]* o! ... fiftien graden in winter in **Roessland**!
- docent Ah, het is **VIJFTIEN** graden onder nul in **DE** winter. *[schrijft 15 op het bord]* Gaan de mensen dan ook schaatsen?
- cursist 2 Nee, nee, mensen skats ... skaats niet. Ze nemen beetje wodka!
- docent Heerlijk! Vind jij de winter in Nederland ook zo warm? *[tot cursist 3]*
- cursist 3 Nee, nee, koud! Is koud! Zo koud!
- docent Vertel eens over de winter in jouw land?

cursist 3 In mijn lan we hebben niet winter.
 docent In mijn land **HEBBEN WE** geen winter.
 cursist 3 In mijn lants **hebben we** niet winter.
 docent Welke seizoenen heb je in jouw land?
 cursist 3 In mijn lants hebben we twee sézonen.
 docent En wat is het verschil tussen die twee **SEIZOENen**? Is het nooit koud?
 cursist 3 Een **seizoen** wij nomen ... nomen wij nat seizoen, is niet koud, regent
 docent **HET** is niet koud, **HET** regent dan.
 cursist 3 Ja, het is niet koud, regent ... het regent dan.
 docent [cursist 4 komt binnen] Oók goedemiddag! De les is al een kwartier bezig! Was de brug open??
 cursist 4 Sommige mensen hebben altijd pech!

- De docent introduceert eerst het onderwerp van gesprek: les 10,
- en oefent op verzoek de uitspraak van wat moeilijke woorden,
- daagt cursist 2 uit tot een reactie (*Koud hè?*), en speelt daar vervolgens op in,
- en maakt een punt van het verschil tussen *vijftig* en *vijftien*;
- corrigeert de woordvolgorde (in les 4 en 8 aan de orde geweest),
- en voegt her en der het woordje *het* in, zorgt dat cursisten dat nazeggen (Ze vinden **HET** koud. Wanneer vind jij **HET** koud?);
- probeert ook die bijna onhoorbare slot-t bij cursist 3 wat duidelijker te krijgen, en laat daarom de *niet-geen-fout* even zitten;
- en kan nog heel wat cursisten aanspreken over dit onderwerp: *Heb je in jouw land ook een regenseizoen? Is het in jouw land ook zo warm?*

Onderwerpen in de tekst, de vragen en de oefeningen

U kunt gemakkelijk een les vullen met de onderwerpjes die deze tekst biedt. Neem V51-V55 die vijf vragen aan het begin: u kunt ze natuurlijk voor de grap achter elkaar op uw cursisten afvuren, maar ze bieden op zich allemaal ruim stof tot een langere interactie, en vormen een prachtige gelegenheid om het vocabulaire van de vorige lessen nog even te oefenen. Past u ervoor op dat u in de les te veel vast zit aan de vragen die u van tevoren bedacht hebt: als de antwoorden van uw cursisten het gesprek een andere kant opsturen dan u voorzien had, ga met ze mee! Zolang het gesprek te voeren is met woorden die iedereen kent, en iedereen kan meedoen, neem de ruimte!

Na de tekst en de vragen vindt u een bladzijde met een grammaticablokje en twee oefeningen. Ook die bieden gespreksstof: in plaats van deze oefeningen tijdens de les in te laten vullen – dit hebben uw cursisten wellicht zelf al gedaan, met behulp van de cd-rom – verwerkt u ook deze stof in gesprekjes. Dit geldt zelfs voor oefening A, die meer specifiek gericht is op het grammaticablokje en dus veel meer-voudsvormen bevat. U bewijst uw cursisten de grootste dienst door ze hier flink mee te laten oefenen – in gesprekjes!

Welke dag is het vandaag?

Welke dag is het vandaag? Wat gebeurt er allemaal op deze dag? Is dat anders dan op andere dagen? Wat is een belangrijke dag van de week voor jou? Waarom? Wat is een belangrijke dag van de week in jouw land? Of zijn alle dagen belangrijk?

Hoe laat gaan de winkels dicht?

Hoe laat gaan de winkels dicht in Nederland? In welke stad woon je? Gaan alle winkels op hetzelfde moment dicht? Hoe laat gaat de supermarkt dicht? Ga je vaak naar de supermarkt? Waarom? Hoe laat gaan de winkels in jouw land dicht? Ook de supermarkt? Waar doe je meestal je boodschappen in jouw land?

Waarom willen we dat allemaal zo graag weten?

We willen graag weten wanneer iets gebeurt. Waarom willen we dat zo graag weten? Waarom is dat zo belangrijk? Wanneer is dat vooral belangrijk? Waarom moet iedereen op tijd komen? Soms is dat belangrijker dan andere keren: wanneer is dat heel belangrijk? Waarom moet je weten welke maand het is? Waarom moet je weten welke dag het is? Waarom moet je weten hoe laat het is? Hoe laat is het?

Het weer verschilt per seizoen

Hoeveel seizoenen hebben we in Nederland? Het weer verschilt per seizoen – is dat waar? Wat is het verschil tussen de zomer en de herfst in Nederland? Kun je schaatsen in de zomer? Hoeveel seizoenen zijn er in jouw land? Verschilt het weer daar ook per seizoen? Vind je 25° warm? Wat vindt men warm in jouw land? Bij welke temperatuur vind je het koud?

De herfst

Wanneer is het herfst in Nederland? En wanneer is het najaar? Wat gebeurt er dan? Wat betekent: 'de dagen worden korter', hebben de dagen dan minder uren? In de herfst waait het vaak: gebeurt dat in andere landen ook? De bladeren vallen van de bomen: gebeurt dat in alle landen? Vertel eens over de herfst in jouw land?

Met vakantie: oefening A

Wanneer hebben de meeste Nederlanders vakantie? Zijn dat ook in andere landen de vakantiemaanden? Waarom hebben kinderen in Nederland zo lang vakantie? Is dat in andere landen ook zo? Waarom gaan Nederlanders zo ver met vakantie? En dan staan ze wéér in de file: waarom? Ben jij wel eens met vakantie geweest naar een ver land? Vertel!

Typisch Nederlands: oefening B

Nederland heeft een heerlijk klimaat: het weer is nooit hetzelfde. Vind jij dat ook? Vind je dat ook zo heerlijk? Wat gebeurt er in de lente? En in het voorjaar? Wat gebeurt er met de bomen? 'We zien overal bloemen': heb jij dat al eens gezien? Waarom is dat 'typisch Nederlands'? Hoe kan dat, in een land met zo weinig zon? Zijn er ook zoveel bloemen in jouw land? Hebben de mensen in jouw land ook zo vaak bloemen in huis, op tafel?

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Naast het tekstboek is er ook een oefenboek, met bij elke tekst extra vragen, oefeningen en schrijfopdrachten.. Voorbeelduitwerkingen van de hieronder gesuggerde onderwerpen vindt u op www.delftsemethode.nl.

👉 V25

Vragen A: **De tijd in stukken**

Oefening A: **Belangrijke vragen**

Oefening C: **Nederlandse zomers**

Vragen B: **Een heerlijk klimaat**

Oefening B: **Voorjaar!**

Oefening D: **Winter!**

Andere werkvormen

U wilt wel even af van uw rol als centrale spelverdeler? Dat kan, er zijn ook andere werkvormen waarmee u uw cursisten aan de praat kunt krijgen.

Spreken: seizoenen

U kunt uw cursisten onderling gesprekjes (zie Les 1 'Andere werkvormen') laten voeren over een van de vragen onder **Spreken**. U loopt rond om assistentie te verlenen en ... om in de gaten te houden in welke taal er gesproken wordt! Na een minuut of tien laat u enkele cursisten vertellen wat hun gesprekspartners gezegd hebben.

Spreekopdrachten: Het Nederlandse klimaat/Het beste plekje op aarde

Het klimaat in eigen land vergeleken met het Nederlandse klimaat is natuurlijk een uitstekend onderwerp voor een korte spreekopdracht (zie Les 5 'Spreekopdracht'). Een ander onderwerp is 'Het beste plekje op aarde': uw cursisten kunnen dan een ander land of een andere streek of stad aanprijzen als het beste plekje op aarde.

Als u een pauze inlast tijdens uw lessen, kunnen cursisten de spreekopdrachten even voorbereiden. Per les kunt u waarschijnlijk maar een paar cursisten aan de beurt laten komen; de anderen kunnen in een volgende les aan de beurt komen, en ze kunnen er in elk geval allemaal iets over opschrijven (zie hieronder). Laten ze er vooral een mini-spreekopdracht van maken: 2 minuten is vaak al genoeg! Tijdens hun spreektijd let u vooral op de uitspraak, na afloop vestigt u de aandacht op een of twee belangrijke en algemeen voorkomende fouten.

Schrijven

U kunt uw cursisten laten opschrijven wat ze besproken hebben bij hun onderlinge gesprekjes, of over het onderwerp van hun spreekopdracht; ze kunnen ook de schrijfoefening op p. 55 van het oefenboek maken. Deze opdracht kan ook in het onderdeel **Toets** afgewerkt worden. V58

Een lesplan

U heeft nu een ruime hoeveelheid gespreksonderwerpjes. Maar hoe hiermee een les te vullen? Zie Les 1 'Lesplan', en voor twee uitwerkingen van een lesplan, zie www.delftsemethode.nl.

De tekst onder de loep

In uw lessen ligt alle nadruk op de inhoud. Het kan geen kwaad om de tekst of een stukje daarvan aan het eind van uw les nader te bekijken op uitspraak, woordkeus, V47- App5

woordvorm, woordbetekenis, en op de bouw en de betekenis van zinnen. De uitspraak kunt u expliciet aan de orde stellen door telkens een willekeurige zin uit de tekst op te lezen, en dan onverwachts een cursist die te laten nazeggen. Andere aspecten lenen zich beter voor de vraag-en-antwoordvorm. U kunt zelf het initiatief nemen, maar uw cursisten hebben misschien ook vragen. Houdt u uw uiteenzettingen simpel en kort, met voorbeelden uit de reeds geleerde teksten. Tien minuten voor dit onderdeel is genoeg.

Vragen van cursisten

vraag 1 Wat is het verschil tussen *dikwijls* en *vaak*?

antwoord Er is geen verschil! *Dikwijls* schijnt de zon = *vaak schijnt de zon*.

vraag 2 Waarom **jaren**, **maanden**, enz., maar zeven **jaar**?

antwoord Let op **zeven**, **vijf**, **tien**, **twee**, ... : **zeven jaar**, **twee uur**.

Net zo: **vijf euro**, **tien kilo**, **honderd meter**.

Maar: **tien lessen**, **honderd bloemen**, **vijf minuten**, **vier weken**.

vraag 3 Welke dag is **het vandaag**, 's zomers is **het warm**: ik begrijp niet **het vandaag**, **het warm**?

antwoord Die twee woorden horen niet bij elkaar! Kijk:

Het is vandaag warm = **vandaag is het warm**. Net zo:

Het is 's zomers warm = 's zomers **is het warm**.

vraag 4 Oefening A: 'Heb je vakantie, moet je nog in de file staan': begrijp ik niet.

antwoord Die zin betekent: '**Dan** heb je ..., **maar dan** moet je ...'.

Vragen van de docent

Welke dag is het vandaag? Vandaag Hoe laat gaan de winkels dicht? Om

Wanneer ga je met vakantie? In juli Hoe laat sta je op? Op werkdagen

Het weer verschilt per seizoen. Nederland heeft vier verschillende seiz....

Het waait! Eerst valt één ... van de boom, daarna vallen alle

Is dit is het mooiste plekje op aarde, of zijn er nog meer mooie p ... ?

Déze winkel is op zondag open. Is dit zo voor alle w... ?

Toets

Voor of na de les neemt u een toets af: zie ook les 7 'Toets'.

📄 V29

I Basisprincipes van de Delftse methode

V1 Hoe verloopt een Delftse les?

Een Delftse les bestaat voor het grootste deel uit een of meer plenaire gesprekken op basis van de tekst die de cursisten hebben geleerd. Die gesprekken voert u in het Nederlands. Ze gaan over onderwerpen die in de tekst worden aangesneden, of borduren daarop voort. Het benodigde woordmateriaal staat in deze tekst of in de voorafgaande teksten. In de loop van de les kunt u variëren met andere werkvormen, maar die hebben dan allemaal ook weer betrekking op de tekst. U sluit uw les af met een rondje 'De tekst onder de loep', waarin u de tekst op detailpunten doorneemt. Voor of na de les neemt u een toets af over de tekst.

🔗 V10

🔗 V13

🔗 V47-V59

🔗 V16-V19

V2 Waar komen de teksten vandaan? Zijn het wel authentieke teksten?

De teksten zijn samengesteld uit de 3.000 meest frequente woorden uit de frequentielijsten van het *Eindhovense Corpus* en het *Corpus Gesproken Nederlands*. Per tekst worden tussen de 40 en 50 nieuwe woorden aangeboden. Aansprekende onderwerpen maken de teksten geschikt voor een gesprek, en de indeling in alinea's met elk een afgebakend deelonderwerp maakt ze leerbaar. Schrijftaal en spreektaal wisselen elkaar af, informatieve teksten worden gevolgd door opiniërende teksten en kijkjes in het Nederlandse leven. Ze geven zo een breed beeld van Nederland, en ondersteunen de inburgering. Het is uitgesloten dat bestaande, authentieke, teksten al deze eigenschappen in zich verenigen: de teksten zijn dus speciaal voor *Nederlands voor buitenlanders* geschreven.

🔗 V68

V3 Worden grammatica en woordenschat systematisch opgebouwd?

Nee. De grammatica wordt vanaf het begin vrijwel volledig aangeboden in de teksten. Niet alleen omdat het onderscheid tussen 'makkelijke' en 'moeilijke' grammatica lastig te maken is, maar ook omdat zo'n systematische opbouw de teksten erg onnatuurlijk zou maken. Om dezelfde reden wordt ook de woordenschat niet systematisch uitgebreid: zo wordt in tekst 1 *je* en *jij* aangeboden, maar *jouw* pas in tekst 8. Iets om rekening mee te houden bij uw voorbereidingen!

🔗 V44

V4 Een goed begrip van de tekst: woordvertalingen of woordverklaringen?

Om de tekst te kunnen begrijpen moeten de cursisten weten wat de woorden daarin betekenen. Wat is beter: woordvertalingen of woordverklaringen? Woordverklaringen hebben het nadeel dat ze noodzakelijkerwijs gebruik maken van andere woorden, die vaak nog niet bekend zijn, of niet in de gewenste betekenis. *Nederlands voor buitenlanders* werkt daarom met vertalingen. Bij het tekstboek zit een katern met woordvertalingen: alle nieuwe woorden in de teksten zijn daarin in 6 talen vertaald. Op de cd-rom zijn vertalingen in nog 20 talen met één muisklik op te roepen; via www.delftsemethode.nl/vertalingen zijn die vertalingen gratis te downloaden. De vertalingen dienen om de tekst begrijpelijk te maken, en zijn nadrukkelijk niet bedoeld om losse woordbetekenissen ter lering aan te bieden.

👉 V17-
V68

V5 Hebben mijn cursisten dan helemaal geen woordenboek nodig?

De woordvertalingen zijn toegesneden op de context van de woorden. Uw cursisten hebben hierdoor veel sneller de betekenis van de zin met dat woord erin te pakken dan wanneer zij die uit een woordenboek moeten halen. Zij moeten dan namelijk uit een vaak omvangrijk lemma een keuze maken tussen een veelheid aan betekenisonderscheidingen van dat woord, en die keuze kunnen ze vaak alleen maken op basis van de betekenis van de context – juist datgene waar ze naar op zoek zijn. Raadt u uw cursisten het gebruik van een woordenboek dus af: zij kunnen hun tijd beter besteden aan het leren van de tekst dan aan vergeefse dooltochten door woordenboeklemma's die niet voor hen bestemd zijn.

V6 Zijn er voor al mijn cursisten geschikte vertalingen?

Wat te doen als uw cursisten vertalingen nodig hebben in een andere taal dan de 26 talen waarin vertalingen aangeleverd worden bij *Nederlands voor buitenlanders*? Dan moet u zelf op zoek naar sprekers van deze taal die het Nederlands voldoende machtig zijn om vertalingen voor u te maken. Misschien helpt een oud-cursist u voor een zacht prijsje uit de brand?

👉 V4

V7 Hoe bereiden mijn cursisten zich voor? Zelfstudie en zelftesten.

Zelfstudie vormt binnen de Delftse methode de basis van het leerproces. Uw cursisten moeten de tekst die voor een les op het programma staat grondig bestuderen *voordat* ze bij u op de les verschijnen. Zij beschikken over de nodige

hulpmiddelen hiertoe: met behulp van de cd-rom of anders met boek, vertalingen en cd's kunnen zij de nodige leertaken zelfstandig uitvoeren. Door middel van de luisteroefeningen op de cd-rom, en ook door de gatentekst in het boek hardop te lezen, kunnen zij steeds nagaan of ze de tekst echt al goed kennen, of dat ze eerst nog verder aan de studie moeten. Door dit voortdurende zelftesten structureren uw cursisten het leerproces en nemen zij de stof beter op. Het is essentieel dat u uw cursisten vooraf goed duidelijk maakt wat er van hen verwacht wordt. Zie afdeling III, alsook 'For the user' voorin het tekstboek, voor een beschrijving van de vijf stappen die de cursisten moeten nemen bij het leren van de tekst: lezen, lezen + luisteren + nazeggen met tekst met pauzes, idem met tekst zonder pauzes, zonder tekst zonder pauzes, en luisteroefeningen maken. Op www.dm.tudelft.nl is deze informatie in 6 talen te vinden. Bij voorkeur voeren uw cursisten hun leertaken thuis uit, maar als dat niet kan, dan roostert u hiervoor extra zelfstudietijd in, en reserveert u een studieruimte waarin zij het leerwerk kunnen gaan doen. Eventueel kunt u dit voor een deel klassikaal organiseren.

V37

V68

V24

V31

App1

V8 Kunnen mijn cursisten direct Nederlands verstaan? Luistertraining.

Hoe zorgvuldig uw cursisten alle woorden in de tekst ook hebben opgezocht, en hoe goed ze de tekst ook begrijpen, ze kunnen een gesprek daarover in het Nederlands alleen verstaan als ze de moeilijkste leertaak, die van het luisteren, serieus genomen hebben. Ze moeten dus werkelijk alle in V7 genoemde vijf stappen één voor één doorlopen. Daarbij merken zij hoe lastig het is om op bijna natuurlijke snelheid uitgesproken lopende spraak echt tot in detail te verstaan, en hoe vaak ze een zinnetje toch nog een keertje of wat moeten beluisteren. Maar voordat uw cursisten alles wat u zegt kunnen verstaan, moet aan een tweede essentiële voorwaarde voldaan zijn: u moet zich uitdrukken in een vocabulaire dat het hunne is.

V10-

V44

V9 Moeten mijn cursisten direct Nederlands praten? Uitspraaktraining.

Er wordt wel gedacht dat de Delftse methode een receptieve methode is, waarbij het spreken pas aan bod komt nadat het luisteren uitvoerig aan de orde is geweest. Niets is minder waar. Vanaf het begin wordt respons van de cursisten verwacht gedurende de conversaties: zij moeten direct Nederlands praten. Het naspreken van de tekst is dan ook een belangrijk onderdeel van de leertaak van de cursisten. Door alles wat ze horen ook steeds na te zeggen gaat de trai-

ning van de luistervaardigheid hand in hand met die van het spreken: beide soorten training worden binnen de Delftse methode ingezet als leerprocessen die elkaar versterken.

V10 Conversatie waarover? De voorbereidingen van de docent.

Waarover moet de conversatie in de les eigenlijk gaan? De inhoud van de tekst, tja, dat weten ze nou wel, en voor onderwerpen buiten die tekstinhoud schiet de woordenschat te kort. Dit laatste is helemaal waar, en daarom moet u zich in uw lessen toch strikt beperken tot de tekstinhoud. U gaat de tekst van tevoren zo grondig uitspitten op mogelijke gespreksonderwerpen, dat u zich hierover minstens een uur kunt onderhouden met uw cursisten. Hiertoe legt u een voorraad vragen naar aanleiding van de tekst aan, die binnen het lexicale bereik van uw cursisten blijven: anders zullen uw cursisten u niet begrijpen, en dus ook geen antwoord kunnen geven op uw vragen. U zult merken wat de tekst aan interessante gespreksonderwerpen te bieden heeft. Maar onderschat dit niet, hiermee hebben we het moeilijkste onderdeel van uw voorbereidingen te pakken.

📌 V43-V44

V11 Conversatie: wat leer je daar nou eigenlijk van?

Een vrijblijvend babbeltje met de docent: daar leer je niet zo veel van. Ongetwijfeld waar, alleen: Delftse conversatielessen zijn niet vrijblijvend. U stelt in de les de inhoud van de tekst aan de orde, en formuleert uw vragen zo dat stukjes zin of zelfs hele zinnen uit de tekst gereproduceerd moeten worden. U oefent hiermee een constante druk uit op uw cursisten om toe te passen wat ze geleerd hebben. Als ze hun zaakjes niet op orde hebben dan blijkt dat onmiddellijk: ze verstaan u niet, en kunnen u niet van repliek dienen. U spreekt ze hier nadrukkelijk op aan, maakt een afspraak voor een nader gesprek na de les en kiest noodgedwongen andere cursisten als aanspreekpunt, die zich wel van hun leertaken gekweten hebben. Met de conversatie en uw feedback op hun gespreksbijdragen wordt de thuis zo moeizaam verworven kennis verdiept en aangevuld: een optimaal leereffect.

📌 V53-V64

V12 Groepsconversatie: hoeveel spreektijd krijgt de individuele cursist?

Een uur converseren met een groep van 15 cursisten levert per cursist weinig meer dan enkele minuten spreektijd op. Leren uw cursisten in de rest van de lestijd nog wel wat? Ja, maar dan moet u hen wel voortdurend bij de les hou-

den, door snel heen en weer te schakelen van de een naar de ander, door met een onverwachte vraag die ene cursist die net even zit weg te dommelen wakker te schudden, door het gesprek plotselinge wendingen te geven of door wat de ene cursist zegt nog even te laten uitleggen door een andere. Zo dwingt u uw cursisten om, ook als ze zelf niet aan het woord zijn, steeds scherp te luisteren naar wat er gaande is, en voortdurend reacties voor te bereiden voor het geval ze ineens toch aan de bak moeten. Actief meedenken met gesprekken die anderen aan het voeren zijn: onderschat u het leereffect hiervan niet!

V55

V13 Een hele les converseren: is dat niet vreselijk saai?

Als u uw cursisten op de rij af bestookt met uw vragen, en u na elk antwoord de volgende vraag van uw lijstje pakt en die voorlegt aan een volgende cursist, dan kan het inderdaad erg saai worden. Maar als u inspeelt op de antwoorden van uw cursisten en u hun de vrijheid geeft het gesprek een eigen wending te geven – dit alles natuurlijk met in achtneming van het lexicale bereik van de cursisten – dan kan er een natuurlijke gedachtenwisseling ontstaan, die in het ideale geval doet vergeten dat u in een lessituatie zit. Soms moet u de zaak een beetje opschudden door een rol te spelen, zich van den domme te houden en te vragen naar de bekende weg, of provocerende conclusies te trekken. Maar vaak krijgt u ook zonder dat de tongen wel los, en wordt het een boeiende les. Als u zo nu en dan een andere werkvorm inlast, dan is dat misschien meer om zelf even op adem te komen dan omdat u bang moet zijn dat uw cursisten zich vervelen.

V55

V45

V14 Uitspraak: moet niet eerst het alfabet doorgenomen worden?

Veel taalcursussen beginnen met een opsomming van het alfabet van die taal, en een poging om aan de afzonderlijke letters een klank te koppelen. Vergeefse moeite: klank laat zich niet beschrijven, die moet je ten gehore brengen. En dat moet dan niet gebeuren aan de hand van losse letters, maar van hele zinnen. Onder invloed van de omgeving veranderen klanken immers vaak zo ingrijpend dat het oefenen op losse klanken weinig zin heeft. Daarom: geen abstracte klankleer, maar direct stukjes betekenis waarmee gecommuniceerd kan worden. De uitspraak leren uw cursisten door de geluidsopnames op audio-cd of cd-rom grondig te beluisteren en na te spreken. Natuurlijk kunt u een enkele keer wel eens expliciet aandacht besteden aan de uitspraak, maar dat dan als feedback op iets wat ze al geleerd hebben, niet voorafgaand aan dat leerproces.

V46-

V56

V15 Grammatica: moet niet eerst de structuur van de taal uitgelegd worden?

Om de structuur van een taal uit te leggen hebt u grammaticale termen nodig: werkwoord, zelfstandig naamwoord, (on)bepaald lidwoord, voegwoord, uitgang, enkelvoud, meervoud, zin, bijzin, hoofdzin, onderwerp, lijdend voorwerp, maar deze termen komen niet voor op de lijsten met de 3000 meest frequente woorden waaruit de teksten samengesteld zijn. Die kunt u dus niet gebruiken in uw lessen: uw cursisten zullen u niet begrijpen. Bovendien werkt, zoals u ongetwijfeld weet, kennis van de grammatica maar in zeer beperkte mate direct door in het concrete taalgebruik, overvloedig voorbeeldmateriaal heeft veel meer effect. En daarvan zijn de teksten rijkelijk voorzien: binnen korte tijd zullen uw cursisten de belangrijke basispatronen van het Nederlands herkennen, ook zonder expliciete uitleg.

Natuurlijk kunt u bij gelegenheid, bijvoorbeeld in de laatste tien minuten van uw lessen, expliciet de aandacht vestigen op wat uw cursisten aan impliciete kennis van die basispatronen hebben verworven. Dit kunt u doen aan de hand van de grammaticablokjes bij de teksten, waarin aspecten van de grammatica gepresenteerd worden met behulp van voorbeelden uit de teksten. Ze zijn niet bedoeld als startpunt voor grammaticale explicaties, maar als hulpmiddel om uw cursisten te laten zien wat ze uit de praktijk al weten, of om hun vragen over detailkwesties te beantwoorden. Wie behoefte heeft aan een samenvatting van de grammatica beschikt over het beknopte overzicht aan het eind van het tekstboek, pp. 204-233: de inhoudsopgave van dit overzicht en van de grammaticablokjes bij de teksten vindt u op pp. 204/5.

V16 Waarom continue toetsing? Druk op de ketel.

Vóór of na elke les neemt u een toets af over de voor die les geleerde tekst. Het zijn korte 'vlijttoetsen', in de vorm van een gatentoets, een luistertoets of een dictee. Bovendien last u om de 8 à 10 lessen een herhaalttest in, en ter afsluiting van de cursus neemt u een toets af over alle teksten. Waarom deze continue toetsing?

In de eerste plaats om de druk op de ketel te houden bij uw cursisten. Hun leerdiscipline mag tussendoor niet verslappen, omdat ze dan de volgende lessen niet meer kunnen volgen, die lexicaal gezien en wat betreft complexiteit van de zinnen voortbouwen op de voorafgaande. Ook brengt continue toetsing de vorderingen van de cursisten concreet in beeld en maakt die bespreekbaar. Aan de

hand van de invullingen van de gatentoetsen kunt u in een gesprek na de les de tot nu toe gevolgde leermethode aan de orde stellen: *Besteed je wel genoeg tijd aan het luisteren? Heb je serieus werk gemaakt van het nazeggen? Heb je jezelf steeds getest? Ben je wel streng genoeg voor jezelf?* Tot slot: u vraagt heel wat van uw cursisten, en het is niet meer dan billijk dat u ze ook loon naar werken geeft in de vorm van een serieuze waardering van hun zo moeizaam verworven kennis. V64

II Hoe zet ik een cursus op?

V17 Boek met vertalingen, audio-cd's en cd-rom of de online-versie?

U kunt *Nederlands voor buitenlanders* met uw cursisten in de 'papieren' versie doorwerken, met twee audio-cd's, één cd-rom en vertalingen in het Engels, Frans, Duits, Spaans, Turks en Arabisch, verkrijgbaar via de boekhandel of via www.nt2.nl; hier kunt u ook de vertalingen in nog twintig talen gratis downloaden. Het toetsprogramma voor docenten waarmee u papieren gatentoetsen kan maken, bestelt u bij nt2@uitgeverijboom.nl. Voor demo-lessen zie www.delftsemethode.nl/demo's. V16

U kunt ook kiezen voor de online-versie, verkrijgbaar via www.nt2.nl/online. U koopt dan accounts voor uw cursisten, die u zelf in groepen indeelt. Via een speciale docentenaccount kunt u de verrichtingen en de vorderingen van uw cursisten volgen. De online-versie bevat als extra de luisteroefening 'Stap voor Stap', waarin de stof in kleine stapjes wordt doorgewerkt.

Beide mogelijkheden kunt u combineren met de netwerkversie van de cd-rom, aan te schaffen door uw instelling via nt2@uitgeverijboom.nl; hierbij is een vorm van netwerkbeheer noodzakelijk. Met deze netwerkversie kunt u bij de toetsen die u voor of na elke les afneemt een minimumscore instellen: cursisten die daaronder zitten kunnen dan niet verder, en moeten de stof dus opnieuw gaan leren en daar een nieuwe toets over maken. Dit uiterst krachtige pressiemiddel om uw cursisten de vereiste leerinspanningen te laten verrichten neemt een deel van uw sanctionerende functie over: het uitdelen van de harde onvoldoendes besteedt u uit aan de machine. V29

V18 Hoe sluit *Nederlands voor buitenlanders* aan op CEF-niveaus en Staatsexamen II?

Nederlands voor buitenlanders leidt van niveau 0 tot A2; bij les 23, iets over de helft van het boek, heeft de cursist zo ongeveer niveau A1 bereikt. Voor cursisten met weinig studievoordigheden kan het nuttig zijn om eerst (een deel van) de *Basiscursus* door te werken alvorens met *Nederlands voor buitenlanders* te beginnen. De *Basiscursus 1* brengt de gebruiker in kleine stapjes van niveau 0 tot niveau A1, de *Basiscursus 2* van niveau A1 tot A2. Beide zijn verkrijgbaar via www.nt2.nl.

Voor het Staatsexamen II is niveau B2 vereist; in de Delftse leergangen brengt de *Tweede ronde* (www.nt2.nl) de cursist van A2 tot B1, waarna niveau B2 bereikt wordt met behulp van de *Derde ronde* (www.dm.tudelft.nl/cursussen). Sprekers van het Duits of een Scandinavische taal blijken in veel gevallen na de *Tweede ronde* al voldoende taalvaardigheid te bezitten om zich aan te melden voor het Staatsexamen II. Voor een extensief begeleide training voor het Staatsexamen II en de daarbij gehanteerde toetsnormen zie: www.dm.tudelft.nl/cursussen of bel met het secretariaat van TU Delft, Nederlands voor Buitenlanders: 015 278 4124.

V19 Kan ik ook halverwege *Nederlands voor buitenlanders* beginnen?

Als uw cursisten CEF-niveau A1 bereikt hebben, dan kunt u bij les 24 beginnen – V20 niet eerder, les 23 is een terugblik op alle voorafgaande lessen. Houdt u er rekening mee dat het lexicale bereik van uw cursisten niet precies gelijk hoeft te zijn aan de woordenschat die met de lessen 1-23 opgebouwd is. Wijst u uw cursisten op de cd-rom en op de index achterin het tekstboek, met behulp waarvan ze de vertaling van onbekende woorden kunnen traceren.

V20 De ideale groepssamenstelling: is niveaubepaling vooraf nodig?

Het is niet nodig om cursisten met hetzelfde herkomstland bij elkaar te zetten; variatie op dat punt geeft juist extra gespreksstof. Hetzelfde geldt voor de taal. Hoe meer verschillende talen uw cursisten spreken, hoe groter de kans is dat het Nederlands de enige gemeenschappelijke taal is: de ideale situatie voor een cursus Nederlands! Maar uw cursisten mogen niet al te zeer verschillen in woordkennis: dan wordt een groepsgesprek moeilijk. Vóór de cursus bepaalt u dus het niveau van de deelnemers, zodat u ze kunt indelen in groepen van verschillende niveaus. Een makkelijke en goedkope manier om de taalvaardigheid

vast te stellen is de gatentoets.

Papieren gatentoetsen maakt u met behulp van het toetsprogramma voor docenten. Een toets van 150 items, voor de helft afgeleid van de teksten uit *Nederlands voor buitenlanders*, en voor de helft van *Tweederonde*-teksten, elk toetsdeel met 6 à 7 stukjes tekst met 10 à 12 gaten, kan in 2 x 45 minuten afge- werkt worden. U scoort niet tekstconform, rekent dus elke invulling goed die goed Nederlands oplevert. Wie minder dan 75% behaalt voor deel I zit onder niveau A1 en gaat naar een beginnersgroep (*Nederlands voor buitenlanders*); wie 75% of meer heeft voor deel I, maar minder dan 75% voor deel II, zit op niveau A2, en komt in een halfgevoerdengroep (Tweede ronde); met hogere scores komt men in een gevorderdengroep terecht (Derde ronde).

🔗 V68

🔗 V18

🔗 V18

Moet u ook een gesprekje voeren? Meestal zegt de niveautoets genoeg, maar een gesprekje heeft het voordeel dat u meteen advies kunt uitbrengen: naar de beginnersgroep of nog even aan de zelfstudie en dan opnieuw toetsen voor een meer gevorderde groep. Een gesprekje helpt ook bij twijfelgevallen: is de mondelinge taalvaardigheid zo veel beter of slechter dan de toetsscore dat de beslissing over de plaatsing toch anders moet uitvallen?

Een gatentoets, waarbij het toeval bepaalt welke items ingevuld moeten worden, zegt die wel iets over het taalvaardigheidsniveau? Ja, omdat bij een minimum aantal van 75 random geselecteerde items voldoende verschillende lexicale en grammaticale aspecten aan bod komen om een indruk te geven van het taalvaardigheidsniveau, een indruk die bovendien nog bevestigd kan worden in het bijbehorende gesprekje.

V21 Wat is de ideale groeps grootte?

Met groepen van dertig man wordt het moeilijk om iedereen bij het gesprek betrokken te houden. Met minder dan tien cursisten kan het lastig zijn om genoeg variatie te krijgen in de gedachtenwisseling. Groepen met 12-15 deelnemers zijn ideaal.

V22 Is *Nederlands voor buitenlanders* alleen geschikt voor hoger opgeleiden?

Het benodigde opleidingsniveau hangt vooral samen met de *tekstinhoud*, en in mindere mate met de *methode*. Het gaat erom of de onderwerpen in de teksten aansluiten bij de belangstelling van de gebruiker. Bij *Nederlands voor buitenlanders* zal dat het geval zijn bij cursisten vanaf circa 17 jaar die een middelbare- schoolopleiding doorlopen hebben. Hoger opgeleid? Zoals u wilt!

Als u het beginniveau en de studievaardigheden van uw cursisten lager inschat, kunt u overwegen om vóór *Nederlands voor buitenlanders* eerst de *Basiscursus 1* door te werken, die ook opleidt tot A1-niveau, maar in veel kleinere stapjes. Als zij daarna met *Nederlands voor buitenlanders* beginnen, hebben zij een voorsprong, en kunnen zij dat beter aan. De online-versie van *Nederlands voor buitenlanders* bevat een extra luisteroefening ‘Stap voor Stap’, waarin de stof in kleine stapjes wordt doorgewerkt. V18

V23 Hebben mijn cursisten een pc nodig?

De in het tekstboek ingesloten audio-cd's kunnen uw cursisten afspelen op wat voor apparatuur ze voor handen hebben, voor de cd-rom hebben ze een pc nodig, en ook als u kiest voor de online-versie van *Nederlands voor buitenlanders* is een pc uiteraard onontbeerlijk. Het is goed om te weten dat de cd-rom bij *Nederlands voor buitenlanders* een uiterst krachtig hulpmiddel is voor uw cursisten. Met één muisklik roepen ze van elk woord de vertaling op in een van de 26 steuntalen, en ze kunnen een tekst stapsgewijs leren door steeds minder hulpmogelijkheden te activeren: luisteren met of zonder tekst op het scherm, met of zonder pauzes tussen de zinnen, enzovoort (V37). Ze kunnen zichzelf testen met een luistertest, en dan zijn er ook nog de invuloefeningen, waarbij het programma feedback geeft op fouten en naar de tekst of de grammatica achter in het boek verwijst. De B-oefeningen bij de teksten zijn voor het grootste deel zelfs alleen via de cd-rom te maken.

Gebruikers van de cd-rom voeren vaak aan dat hun leertempo hierdoor verhoogd wordt, doordat ze gedwongen worden de teksten in een zeker tempo door te werken. Kortom: uw cursisten zullen veel profijt hebben van een pc. Als zij de pc gaan gebruiken, is het van belang dat u zich op de hoogte stelt van de ondersteuning die de cd-rom biedt, door het zelf uitvoerig uit te proberen!

V24 Huiswerk: vooraf of tijdens de les?

Uitgangspunt bij de conversatielessen is dat uw cursisten zich thuis goed hebben voorbereid, en al hun leertaken hebben uitgevoerd. Dit kost hun per tekst tussen de 2 en 3 uur. Als u werkt met groepen waarbij het maken van huiswerk door gebrek aan tijd of studievaardigheden niet aan de orde is, dan roostert u extra zelfstudietijd in en reserveert u een studieruimte waarin uw cursisten de leertaken individueel of in groepsverband kunnen uitvoeren. Desgewenst kunt u het leerwerk ook voor een deel klassikaal laten gebeuren: vanzelfsprekend moet u daar dan extra lestijd voor inroosteren. App1

V25 Alleen het tekstboek, of ook het oefenboek?

Moeten uw cursisten ook het oefenboek aanschaffen? Dat hangt ervan af. Als u tijd wilt inplannen voor extra oefentaken, kunt u het voorschrijven. Ook is het raadzaam voor cursisten die moeite hebben met de zinsbouw: het programma Dialoogtrainer op de bijbehorende cd-rom laat uw cursisten uit gegeven woorden een antwoord op een vraag samenstellen, en geeft feedback op fouten. Maar de prioriteit ligt altijd bij het domweg leren van de tekst; oefenen is zinloos als de tekst niet eerst geleerd is, oefeningen maken kan nooit in de plaats komen van het elementaire leerwerk. Het is dus niet perse nodig om het oefenboek voor te schrijven. Zelf kunt u natuurlijk wel uw voordeel doen met de onderwerpen en schrijfopdrachten die daar te vinden zijn. Na de lessen 8, 17, 25, 35 en 42 vindt u een lijst met uitdrukkingen die in de voorafgaande 8 lessen gebruikt zijn, met twee bijbehorende oefeningen. Voor uitwerkingen van de in dit boek aangedragen gespreksonderwerpen zie www.delfstemethode.nl/ docenten.

V26 Intensief of extensief?

Wat is beter, een intensieve of een extensieve cursus? In het eerste geval liggen de contacturen dicht bij elkaar en is het leerproces makkelijker te sturen; bij een extensieve cursusopzet wordt dit moeilijker. Een intensieve cursusopzet maakt het onthouden van woorden, in tegenstelling tot wat men zou denken, eerder makkelijker dan moeilijker. Recent opgeslagen woorden dienen zich namelijk sneller aan als aanknopingspunt voor verwante nieuwe woorden die geleerd moeten worden: hoe recenter *woon* verworven is, des te gemakkelijker is *woning* te onthouden. Bovendien zijn bij een intensieve opzet de vorderingen van de cursisten spectaculairder, ook doordat zij het geleerde steeds direct toepassen in de lessen. Dit alles bevordert de motivatie om de vereiste leerinspanning te blijven leveren: het sneeuwbaaleffect van de motiverende vooruitgang. Maar of een intensieve cursusopzet mogelijk is, hangt af van de leersituatie van uw cursisten. Als zij al hun tijd beschikbaar hebben is een intensieve opzet met twee keer per dag en vier of vijf dagen per week les mogelijk, maar als zij de cursus combineren met andere werkzaamheden of de zorg voor kinderen, dan kiest u voor een extensievere cursusopzet. Maak vooraf strikte afspraken met de cursisten over het aantal uren per dag/week dat ze in staat zijn in de cursus te steken, en baseer uw cursusprogramma daarop (App. 3 en 4). Voor de voorbe-

App3,4

V27 Hoeveel contacturen moet ik inplannen?

Aangenomen dat uw cursisten zich goed voorbereid hebben kunt u in één uur de inhoud van een tekst uitputtend bespreken, in een enkel geval kunt u in één uur twee teksten afwerken. Als u voor of na elke les maximaal een half uur uitrekt voor de toets en eventueel een schrijfopdracht, dan komt u op 1 uur lestijd per tekst, oftewel gemiddeld 65 contacturen voor het hele boek. De lessen 11, 15, 23, 27, 31, 34, 38, 40 en 42 bieden extra (spreek)stof, daar kunt u zo mogelijk wat extra lestijd voor uittrekken. Als uw cursisten zich in lestijd voorbereiden, of u extra tijd inroostert voor aanvullende oefentaken en opdrachten, dan komt u op 3 à 4 uur lestijd per tekst, oftewel gemiddeld 165 contacturen voor het hele boek. Hier komt dan één uur voor de introductiebijeenkomst bij, en één uur voor de afsluitende toets.

📌 V34-

V37

📌 V16-

V29

📌 V34

📌 V30

V28 Hoe verdeel ik de leerstof, hoe groot is de studielast?

Bij een intensieve cursusopzet, waarbij u bijvoorbeeld twee teksten per dag behandelt, met één contactuur per tekst, spreidt u de contacturen over een ochtend- en een middagles – spreiding van de contacturen is altijd beter dan samenvoeging tot één sessie, zowel voor de concentratie van uw cursisten als voor die van u. Met vier lesdagen per week neemt u bij voorkeur de woensdag als tussendag. U komt op een totale cursusduur van 5 1/2 week; de studielast voor uw cursisten wordt, inclusief de contacturen, gemiddeld 36 uur per week. Als u kiest voor een minder intensieve cursusopzet met één tekst per dag en vier lesdagen per week komt u op een cursusduur van ruim 10 weken en een studielast van 18 uur per week; met extra lange lessen wordt die 26 uur per week.

Bij een cursusopzet met bijvoorbeeld twee lesdagen of avonden per week spreidt u de lessen zoveel mogelijk: maandag + donderdag of dinsdag + vrijdag. U komt dan op een cursusduur van 22 weken, en de studielast voor uw cursisten wordt inclusief contacturen gemiddeld 9 uur per week; met extra lange lessen wordt de studielast ongeveer 13 uur per week. In schema:

cursus-opzet	teksten/dag	contact u/tekst	lesdagen/wk	studielast u/wk	docent uren	cursus-duur
intensief	2	1½	4	36	12	± 5½ wk
minder int	1	1½	4	18	6	± 10½ wk
extra lestijd	1	3½	4	26	14	± 10½ wk
extensief	1	1½	2	9	3	± 22 wk
extra lestijd	1	3½	2	13	7	± 22 wk

Voor twee voorbeelden van volledige huiswerkroosters zie app. 3 en 4.

V29 Continue toetsing: vlijttoets, herhalingstoets, taalvaardigheidstoets?

Voor of na elke les neemt u een korte toets af die u snel in elkaar zet en die ook makkelijk na te kijken is. Het zijn vlijttoetsen: ze laten alleen maar zien of het huiswerk goed gemaakt is. Er zijn verschillende mogelijkheden:

V16

- 1 U neemt u een papieren gatentoets af gedurende een speciaal hiervoor ingeroosterde toetssessie. Met behulp van het toetsprogramma voor docenten kunt u gatentoetsen maken van elke gewenste lengte over elke tekst, maar 20 of 25 items is voldoende om u een indruk te geven van de kennis van uw cursisten. Zij maken hem in een minuut of 15, zodat u ze meteen kunt nakijken en teruggeven. De toets is voldoende bij 75 of 80% van de woorden correct ingevuld. Zie app. 2 voor een voorbeeld van de scoreberekening.

V17-
V68

- 2 Makkelijker is een luistertoets over de geleerde tekst, als u de online-versie van *Nederlands voor buitenlanders* gebruikt en over een computerruimte met voldoende pc's beschikt, of als uw cursisten hun laptops bij zich hebben. U laat uw cursisten inloggen en een luistertoets maken van ± tien zinnen met stap 5 van het programma. Ze maken hem binnen 10 minuten, de cesuur stelt u op 75 of 80% correct getypte woorden; u loopt rond, en noteert de scores.

V17

- 3 Nog makkelijker wordt het als u over de netwerkversie van de cd-rom kunt beschikken. U kunt de minimumscore dan zelf instellen, zodat uw cursisten automatisch geblokkeerd worden als ze onder die score zitten. Pas als ze over de tekst een voldoende behaald hebben, kunnen ze verder naar een vol-

V17

gende tekst. Dit is een uiterst krachtig middel om de druk op de ketel te houden bij uw cursisten, en dat zonder uw mondelinge tussenkomst: *Dit is heus onvoldoende! Je moet deze tekst eerst goed leren!*, met alle eventuele discussies van dien.

- 4 U kunt ook een dictee afnemen over een tekstfragment van 20 of 25 woorden. U leest het fragment één keer in z'n geheel voor, daarna één keer – u bent onvermurwbaar! – zin voor zin, met korte schrijfpauzes daartussen. De cesuur ligt bij 75 of 80% correct geschreven woorden, in de juiste volgorde.

Bij onvoldoende resultaat voor deze vlijttoetsen moeten uw cursisten dezelfde stof opnieuw leren en een nieuwe toets maken. Meestal zal dit niet mogelijk zijn binnen dezelfde toetsessie, en werken ze die toets in de volgende sessie af. U moet hen hiervoor van te voren waarschuwen.

📌 V38

Zo om de 8 à 10 teksten last u, bij voorkeur na een vrije tussendag of na het weekend, een **herhalingstoets** in: een papieren gatentoets, vier of vijf blokjes gatentekst gespreid over de te herhalen stof. Deze toets kunt u langer maken, 30 à 40 items, maar het blijft een vlijttoets, bedoeld om de cursisten het belang van herhaling duidelijk te maken. In het oefenboek vindt u na de lessen 8, 17, 25, 35 en 42 een lijst met uitdrukkingen die in de voorafgaande 8 lessen gebruikt zijn, met twee op deze uitdrukkingen gerichte oefeningen.

Niveautoetsen voorafgaand aan de cursus en **eindtoetsen** na afloop van de cursus zijn van een iets andere opzet.

📌 V20-V30

V30 De eindtoets: een leerstofafhankelijke taalvaardigheidstoets?

U sluit uw cursus af met een toets over de gehele stof. Ook nu is de gatentoets het gemakkelijkst en het goedkoopst. Onderzoek heeft uitgewezen dat er een correlatie is tussen scores op de zo veel bewerkelijker viervaardighedentoetsen en op gatentoetsen, mits deze laatste een omvang hebben van minstens 75 items en nagekeken worden op aanvaardbaarheid, zodat de invullingen niet tekstconform hoeven te zijn. Wie onder de 75% zit krijgt na minimaal een week studietijd een herkansing; met resultaten ver onder die grens moet de cursus misschien opnieuw gevolgd worden? U kunt protesten verwachten: ze zijn toch bijna geslaagd, ze begrijpen immers alles, u doet geen recht aan hun spreekvaardigheid. U legt dan uit dat het hier om basiskennis gaat, en dat de basis goed moet zijn: van een te coulante beoordeling krijgen zij en u later geheid spijt.

De gatentoets bestaat uit stukjes geleerde tekst, is leerstofafhankelijk. Dit bespaart u de gewetensconflicten waar leerstofonafhankelijke toetsen u voor kunnen plaatsen, met items of vragen die u ‘zelf eigenlijk ook wel verdraaid lastig’ vindt. Een mogelijk bezwaar is dat cursisten met een fotografisch geheugen een voordeel hebben. Dit risico kunt u alleen verkleinen door ook een gesprekje te voeren, per definitie minder leerstofafhankelijk. Op grond daarvan kunt u de toegang tot een vervolgcursus blokkeren. Let u op de fraudegevoeligheid van dit soort toetsen: staat er op die snippertjes papier soms een sterk verkleinde afdruk van een van de te overhoren teksten? Scherpe surveillance is geboden!

V31 Hoe moet ik het leslokaal inrichten?

Een opstelling met de tafels in carré is noodzakelijk: iedereen moet elkaar in de ogen kunnen kijken, stil spel en gebaren moeten tot hun recht kunnen komen. U moet het bord achter uw rug hebben, zodat iedereen kan zien wat u schrijft. Het boek bevat op de voor- en achterflap twee kaarten, maar landkaarten aan de muur zijn soms erg handig. Als u huiswerk in lestijd wilt laten maken, is een ruimte met pc's nodig, tenzij uw cursisten hun laptops bij zich hebben. Ook voor de toetsen kan een ruimte met pc's nodig zijn.

🔗 V24-

App1

🔗 V29

V32 Is één docent per groep het beste?

Het is niet nodig om één docent per groep te hebben. Elke les wordt besteed aan de tekst die op het programma staat, alles wat gezegd wordt heeft betrekking op die tekst. De volgende les gaat over een andere tekst, heeft dus ook een andere inhoud, zodat er eigenlijk niets over te dragen valt aan de collega die de volgende les geeft. En afwisseling van docenten heeft voordelen: variatie in uitspraak, wijze van feedback en manier van uitleggen, de cursisten varen er wel bij. Natuurlijk moet de docent de cursisten kennen en weten hoe de persoonlijkheden in de groep het beste aan te spreken. Maar met twee docenten per groep is dat goed te realiseren.

V33 Hoe weten mijn cursisten wat er van ze verwacht wordt?

In een introductiebijeenkomst van een uur spreekt u het rooster met uw cursisten door en vertelt u wat er in de lessen gebeurt, zodat ze weten hoe ze zich daarop moeten voorbereiden, te beginnen met de allereerste les. Zie afdeling III.

III Hoe bereid ik mijn cursisten voor op de cursus?

V34 De introductiebijeenkomst

Het is essentieel dat u uw cursisten vóórdat de cursus begint, duidelijk maakt wat er van hun verwacht wordt. Hiervoor belegt u een introductiebijeenkomst van ca. een uur, waarin u vertelt wat ze moeten aanschaffen, hoe de lessen verlopen, hoe ze zich moeten voorbereiden, en hoe ze het materiaal moeten gebruiken. U zet ook de vervolgmogelijkheden na deze cursus uiteen. U zult dit alles in een andere taal, waarschijnlijk in het Engels, moeten doen: als er cursisten zijn die die taal niet machtig zijn, moet u voor een vertaler zorgen. Maar dit is dan ook de enige keer dat dit nodig is: voortaan gaat alle communicatie in het Nederlands.

🔗 V39-

V42

V35 Wat moeten mijn cursisten aanschaffen?

Uw cursisten hebben ófwel het tekstboek met audio-cd's en cd-rom nodig, ófwel ze kopen van u een account voor de online-versie van het *Nederlands voor buitenlanders*. Van een pc zullen ze veel voordeel hebben, en als u het oefenboek voorschrijft moeten ze dat natuurlijk ook kopen. Woordenboeken en grammatica's zijn overbodig. De vertalingen vinden ze in het katern in het tekstboek, op de cd-rom of op een van de lijsten met vertalingen in 20 andere talen. De grammatica krijgen ze geïntegreerd aangeboden in de teksten. Bovendien is achter in het tekstboek een beknopt overzicht van de grammatica opgenomen (pp. 204-233).

🔗 V17-

V68

🔗 V23

🔗 V25

🔗 V68

🔗 V15

V36 Hoe groot is de studielast?

U hebt uw cursusprogramma afgesteld op vooraf verkregen informatie over de tijd die uw cursisten kunnen vrijmaken, nu moet u dat nog in duidelijke afspraken vastleggen. Een taalcursus volgens de Delftse methode is niet iets waarbij je achterover geleund kunt zitten luisteren naar een docent die alles uitlegt: u moet uw cursisten duidelijk maken dat ze per tekst 2 à 3 uur nodig hebben aan voorbereiding. Bij een intensieve vierdaagse cursus betekent dat ca. 36 uur per week, een voltijdse baan! Wijst u uw cursisten op het belang van presentie bij de lessen, en op de consequenties voor de verdere planning van hun activiteiten. Maar na al deze waarschuwingen meet u de voordelen ook breed uit: ze maken snelle vorderingen, en nemen vanaf het begin deel aan interessante en afwisselende conversatielessen: in het Nederlands!

🔗 V28

V37 Luistertraining, uitspraaktraining: vijf stappen

U verzekert uw cursisten dat u al in les 1 verwacht dat ze u verstaan en dat ze kunnen terugpraten. U legt uit hoe ze dit kunnen bereiken, en neemt hun voorbereiding in vijf stappen met ze door. Als uw cursisten met een pc werken, maakt u hen wegwijs op de cd-rom, waar ze die vijf stappen voorgeschoteld krijgen; werken ze zonder pc, dan moeten ze dezelfde stappen nemen met behulp van boek en cd. De instructie staat ook in het Engels in het tekstboek: pp. 12/13 en in de online-versie; op www.dm.tudelft.nl vindt u onder 'studiehelper' een uitleg over het gebruik in diverse talen. De vijf stappen zijn: V17

- Stap 1** lezen + luisteren (met de tekst erbij), na elke zin stoppen om woorden op te zoeken en om de zin na te zeggen, net zo lang totdat ze alles direct verstaan en begrijpen en vlot kunnen nazeggen;
- Stap 2** lezen + luisteren (idem) maar nu zonder pauzes;
- Stap 3** luisteren (zonder tekst); na elke zin stoppen om de zin na te zeggen;
- Stap 4** luisteren (idem), de hele tekst achter elkaar;
- Stap 5** luistertest: luisteren zonder tekst, opschrijven wat ze horen.

Tenslotte kunnen uw cursisten zichzelf testen met de gatentekst in het tekstboek, en ze kunnen de invuloefeningen maken op de oefenpagina van het boek of via stap 6 op de cd-rom, met feedback op fouten. U drukt uw cursisten op het hart dat ze zich over de grammatica geen zorgen hoeven te maken, die leren ze via de teksten. V39

V38 Continue toetsing: constante leerinspanning noodzakelijk

U bereidt uw cursisten voor op de toets voor of na elke les, en op de eindtoets. U legt uit dat de toetsen bij onvoldoende resultaat opnieuw gemaakt moeten worden, en u waarschuwt voor het 'spagaatprobleem': als ze de toets over de vorige tekst moeten maken in de toetssessie bij de volgende les, hopen de werkzaamheden zich op. Ze moeten die vorige tekst leren, maar ook die voor de volgende les – anders heeft hun aanwezigheid daar immers geen enkele zin. V29-
V30

V39 Wat moeten mijn cursisten doen met gatentekst, vragen en oefeningen?

U vertelt uw cursisten dat de gatentekst geen leermiddel is, maar bedoeld is als zelftest: kunnen ze die vlot oplezen, dan kennen ze de tekst, zo niet, dan moeten ze een of meer stappen terug. Voor de oefeningen (in het tekstboek of stap 6 op

de cd-rom) geldt hetzelfde: ze werken die door *nadat ze de tekst geleerd hebben*. En ook de vragen bij de tekst zijn om zich voor te bereiden op een conversatie over de tekst *die ze al geleerd hebben*. En u vertelt ze dat u erop zult toezien dat er geen vertalingen of antwoorden in het boek ingevuld zijn, noch in de tekst, noch in de oefeningen. Alles moet in hun hoofd terecht komen, niet in hun boek, en bovendien wordt door al die invullingen het materiaal onbruikbaar voor herhalingsrondes.

V40 Hoe kunnen Nederlandstalige partners of familieleden helpen?

Een vraag die u bij de introductie wellicht voorgelegd krijgt is hoe Nederlands-talige partners of familieleden de cursisten kunnen helpen. Een waarschuwing is op z'n plaats voor wrijvingen, als de hulpverleners te veel willen uitleggen of allerlei nieuwe woorden willen aanleren. U legt uit dat dat ten strengste verboden is, en dat het beste wat ze kunnen doen is als *sparringpartner* fungeren in gesprekjes op basis van de geleerde tekst. Ze lezen bijvoorbeeld de vragen in of bij de tekst op, en proberen vervolgens een gesprekje daarover van de grond te krijgen. Maar net als u, moeten ook zij op hun woorden letten, en zoveel mogelijk alleen bekende woorden proberen te gebruiken.

V41 Moeten mijn cursisten tv kijken en kranten en boeken lezen?

Cursisten die het direct groots aan willen pakken en vragen naar welke Nederlandse tv-programma's ze het beste kunnen gaan kijken of welke kranten of boeken u hun adviseert, remt u af. In het begin is dit alles veel te moeilijk, door de spreek snelheid en door alle vooronderstellingen waarvoor het interpretatiekader ontbreekt. Raadt u ze dus met klem aan om alle beschikbare tijd te besteden aan het leren van de teksten!

V42 Wat uw cursisten NIET

- direct met het moeilijkste beginnen, en de tekst beluisteren zonder pauzes, of meteen de oefeningen gaan maken;
- losse woorden leren van een lijst;

en wat zij WEL moeten doen...

- de leertaken stap voor stap afwerken: de tekst begrijpen komt eerst, daarna lezen + luisteren + naspreken, dan pas oefeningen en luistertoetsen maken;
- de woorden via de tekst leren, in de context waarin ze worden aangeboden;

- woordvertalingen in de tekst schrijven;
- naar de tekst luisteren en hem, om hem te leren, helemaal uitschrijven;
- gatentekst en oefeningen met potlood invullen, zodat ze onbruikbaar worden voor een herhalingsronde.

- de 5 stappen van de leertaak herhalen, totdat ze alles begrijpen zonder de vertalingen erbij te hoeven hebben;
- de 5 stappen van de leertaak herhalen, en daarna een luistertoets maken, als zelftest;
- gatentekst en oefeningen gebruiken als zelftest: niet voor niets staat erboven: 'Lees hardop!'

IV Hoe bereid ik me voor op de conversatielessen?

V43 Hoe bereid ik me voor op het voeren van een afwisselend gesprek?

Dit is het belangrijkste, maar ook het moeilijkste onderdeel van uw voorbereidingen. De onderwerpen vloeien direct voort uit de tekst of uit de vragen bij de tekst, en ook de oefeningen dragen gespreksstof aan. Uitwerkingen van enkele onderwerpen vindt u bij de lessen 1-10 in het eerste deel van dit boek. De uitwerkingen van de lessen 11 - 43 kunt u vinden op www.delftsemethode.nl/docenten. Nog meer gespreksstof vindt u in het oefenboek; voor uitwerkingen daarvan zie www.delftsemethode.nl.

Hoe maakt u daar een afwisselend gesprek van waarmee u een hele les kunt vullen? Om dit te oefenen gaat u bij elk onderwerp een lijst vragen aanleggen: vervolgvragen, doorvraagvragen, vragen om nadere uitleg, vragen naar de bekende weg, vragen vanuit (gespeeld) onbegrip of (dito) verbazing, provocerende vragen. Vat u dit niet te licht op, aan één A-viertje hebt u niet genoeg, u hebt er minstens drie nodig! U denkt dat dat niet kan, zoveel vragen naar aanleiding van één tekst? Op de volgende pagina staat een voorbeeld: 10 vragen naar aanleiding van de eerste drie minizinnen van tekst 15 van *Nederlanders voor buitenlanders*.

Les 15 Een druk weekend

Hoi, Julia, hoe is 't ermee?

Alles goed?

Leuk weekend gehad?

- 1 Wie stelt deze vragen?
- 2 Kennen Julia en Carmen elkaar? Hoe?
- 3 Wanneer hebben ze elkaar voor 't laatst gezien? Lang geleden?
- 4 Vraag jij vaak aan iemand: 'Leuk weekend gehad?' Wanneer?
- 5 Hoe lang duurt een weekend? Verschilt dat van land tot land?
- 6 Is er verschil tussen zaterdag en zondag? Wat is dat verschil?
- 7 Is dat in alle landen zo? Vertel.
- 8 Wanneer begint het weekend? Is dat in alle landen zo? Vertel.
- 9 Heb jij een leuk weekend gehad? Vertel.
- 10 Wie heeft geen leuk weekend gehad? Vertel.

Wat gaat u nu doen met deze batterij vragen? Als u die op schoolse wijze één voor één op uw cursisten afvuurt, dan bent u snel door uw vragen heen, hoeveel u er ook hebt verzameld. De functie van al deze vragen is een andere. Door het bedenken van al die vragen verkent u de vele mogelijkheden van uw onderwerpen, en leert u hoe u ermee kunt spelen in de les, zijpaden in kunt slaan, ze kunt verbreden tot algemenere kwesties of juist versmallen tot de situatie van die ene cursist die aan het woord is. U oefent zich zo ook in het overstappen van het ene onderwerp naar het andere: een onderwerp kan te ver voeren, het kan doodlopen, of een reactie van een cursist kan perspectief bieden op een interessantere gedachtenwisseling waar u soepel op in moet kunnen springen. En bij dit alles moet u op uw woorden letten!

🔗 V51A

pp6-8

🔗 V44

V44 Hoe blijf ik binnen de woordenschat van de cursisten? De index.

Alles wat u zegt of vraagt gedurende de les moet zich binnen de woordenschat van uw cursisten bevinden, en zij moeten er ook op kunnen reageren met woorden die ze kennen. U moet zich bij elke vraag die u bedenkt afvragen of er geen nieuwe woorden in voorkomen, en of uw cursisten geen nieuwe woorden nodig zullen hebben bij hun antwoord. De index achter in het tekstboek kan daarbij van pas komen. Van elk woord is daar immers aangegeven in welke les

het voor het eerst gebruikt is. Als een woord pas verderop in het boek geïntroduceerd wordt, kunt u het niet gebruiken, tenzij u een simpele uitleg paraat hebt. Ook op dit punt moet u zich dus goed voorbereiden.

V45 Mag ik de conversatie niet een beetje afwisselen? Andere werkvormen.

Vooraf bij langere lessen wilt u misschien wel even van uw rol als spelverdeler af, en is het handig om een paar andere werkvormen achter de hand te hebben. Ook dit moet u goed voorbereiden. Als u uw cursisten onderlinge gesprekken wilt laten voeren, moet de vraagstelling glashelder zijn, zodat ze direct weten waar ze het over moeten hebben. Als u spreekbeurten wilt laten verzorgen moet het onderwerp helder en scherp afgebakend zijn. Als u een debat wilt organiseren moet u twee simpele, duidelijk tegengestelde standpunten paraat hebben waarmee uw teams tegen elkaar in het strijdperk kunnen treden. Ook schrijfoopdrachten moeten kort en helder zijn, dicht bij de tekst blijven en op één A-viertje uit te schrijven zijn, zodat u ze direct kunt nakijken en teruggeven: als u te lang wacht met de teruggave, komen uw correcties niet meer binnen bij uw cursisten.

Niet elke tekst leent zich voor elke werkvorm: in tekstboek en oefenboek vindt u suggesties onder de kopjes Spreken, Spreekopdrachten, Debat of Schrijven, en in deel I van dit boek worden bij elke les suggesties gedaan; lesindelingen bij elke tekst vindt u op www.delftsemethode.nl. Maar bedenk dat te veel afwisseling ook verwarrend kan werken, uw cursisten zijn gebaat bij werkvormen die ze goed kennen, zodat ze meteen aan de slag kunnen ermee. En hoedt u voor extra taken die geen duidelijk leereffect hebben! De werkvormen zijn nooit een doel op zichzelf, omdat ze zo 'leuk' zijn voor uw cursisten, maar altijd gericht op het uitdiepen van hun woordkennis.

App8

V46 Moet ik de uitspraak niet bijspijkeren? Uitspraakrondjes.

De uitspraak leren uw cursisten thuis, met behulp van de audio-cd's en de cd-rom, daar hebben ze u niet voor nodig. Wel kunt u hen zo nu en dan met de neus op de feiten drukken door voor of na de conversatie onverwachts een uitspraakrondje in te lassen: de cursisten doen hun boek dicht, u leest één zin uit de tekst op, wijst *daarna, en niet op de rij af*, iemand aan die de zin moet nazeggen. U bereidt dit voor door hier en daar een zin aan te strepen die niet al te lang of te moeilijk is, of juist wel, als u een uitblinker eens extra wilt laten schitteren. U kunt de zinnen ook zo kiezen dat u hardnekkige uitspraakfouten aan de orde kunt stellen.

V46

V47 Hoe bereid ik detailvragen over de tekst voor? De tekst onder de loep

In de laatste vijf à tien minuten van de les kunt u een stukje tekst nader onder de loep nemen. U vestigt kort de aandacht op vormaspecten, woordcombinaties V15 en syntactische kwesties. In het eerste deel van dit boek en op www.delftse-methode.nl worden bij elke les enkele voorbeelden gegeven; zie ook app. 6, met een deel van tekst 4, zin voor zin onder de loep genomen. U kunt ook her en der in de tekst woorden of woordgroepen aanstrepen die u nadere aandacht waard acht. Uw vraagstelling is voornamelijk impliciet, bijvoorbeeld in de vorm van zinnestelsels die aangevuld moeten worden.

Uw cursisten kunnen ook zelf met vragen komen over de tekst. U doet er goed aan om in de tekst woord(groep)en aan te strepen waar u vragen over verwacht, en eenvoudige antwoorden hierop te bedenken, in de vorm van meer voorbeelden van hetzelfde uit bekend tekstmateriaal (zie: Blom & Wesdijk V69 2007). Legt u zich erbij neer dat er op veel vragen domweg geen antwoord mogelijk is: wat betekent *het* in *Ik ben **het** niet met je eens*? Wie het weet mag het zeggen!

V48 Heb ik geen extra oefenmateriaal nodig?

Oefenen is niet hetzelfde als *leren*: oefenen met de leerstof heeft alleen zin als die stof eerst *geleerd* is: (zie: Meijer & Sciarone 1995). De stof leren doen de cursisten met de teksten en de geluidsopnames daarvan: daar gaat het leeuwen-deel van hun voorbereidingstijd in zitten. Als ze nog tijd over hebben, kunnen ze – bij voorkeur met de cd-rom – de oefeningen A en B gaan maken; in het oefenboek vindt u nog wat extra oefenmateriaal bij elke les. Wilt u nog meer oefenmateriaal aanmaken? Wat kan het extra leereffect daarvan nou nog zijn?

V49 Heb ik geen extra lesmateriaal nodig?

Aansluiten op de actualiteit met extra kranten- of videomateriaal: welke docent wil dat niet? Maar dat materiaal bevat noodzakelijkerwijs nieuwe woorden, die dus uitgelegd moeten worden. De cursisten leren al genoeg nieuwe woorden per tekst, het wordt wat veel als u daar nog een schep onbekende woorden aan toevoegt. Bovendien: de tijd die u besteedt aan het zoeken van dat extra lesmateriaal, een tijdrovende klus, gaat af van de tijd die u hebt voor uw voorbereiding van de conversatieles, en het uitleggen van nieuw woordmateriaal gaat af van uw conversatietijd. En waarom al die moeite? De tekst bevat genoeg informatie voor interessante gesprekken met uw cursisten. Dan maar zonder de actualiteit!

V50 Hoeveel tijd kost de voorbereiding van een les mij?

De voorbereiding van een les op z'n Delfts is geen sinecure: trekt u er gerust één uur voor uit, als deze lesmethode nieuw is voor u, twee uur. En die tijd gaat dan niet zitten in knippen, plakken en kopiëren van extra lesmateriaal, maar in het uitspitten van de tekst op gespreksonderwerpen, het oefenen van vragen met alleen bekend woordmateriaal, het bedenken van vervolgvragen en te bewandelen zijpaden. Voorbeelden van lesindelingen vindt u op de website: www.deltsemethode.nl.

V43-V55

App6-8

V Wat is mijn rol tijdens de les?**V51 Aangever, vraagal, discussieleider, ...**

Uw rol tijdens een Delftse les lijkt niet erg op die van de klassieke docent. U draagt geen kennis over: die hebben uw cursisten op eigen gelegenheid verworven, u legt geen woordbetekenissen uit: die hebben uw cursisten zelf opgezocht. U hebt een sturende rol: een in eerste instantie wellicht wat stroeve beurtwisseling verandert u zo snel mogelijk in een natuurlijk aandoende uitwisseling van wetenswaardigheden, waarbij u uw cursisten de vrije hand geeft om zelf met dingen te komen. Zo geeft u hun de mogelijkheid om het geleerde toe te passen en te ervaren dat al dat werken ergens toe leidt: ze kunnen interessante gesprekken voeren met u en elkaar. Vooral dat, en de continue toetsing, zal hen gaande houden. Zie app. 6-8 voor fragmenten uit lesbeoordelingen van docenten die dit alles nog niet helemaal onder de knie hadden. We sommen het nog even voor u op:

V38

Wat u NIET moet doen

- Veel aan het woord zijn;
- Engels praten;
- schools op de rij af vragen afvuren op uw cursisten;
- strak vasthouden aan uw vooraf bedachte gespreksonderwerpen;
- college geven met extra informatie bij de tekst;
- de oefeningen klassikaal laten invullen;
- op elke fout ingaan, alles uitleggen, met uw rug naar uw cursisten toe van alles op het bord schrijven.

en wat u WEL moet doen...

- Uw cursisten aan het woord laten;
- Nederlands praten;
- spanning erin houden door onverwachts beurten te geven;
- inspelen op wat uw cursisten aandragen of wat ter plekke bij u opkomt aan interessante onderwerpen
- de informatie in de tekst uitbuiten om met uw cursisten in gesprek te gaan
- de oefeningen gebruiken als basis voor een gesprek;
- selectief en onnadrukkelijk corrigeren, veel prijzen.

V52 ... en ook nog docent!

Maar bij dit alles blijft u docent! Als de interactie zich teveel beperkt tot enkele cursisten, dan stopt u hen vriendelijk af, en spreekt anderen aan, die nodig eens van zich moeten doen horen. U toont zich een kritische luisteraar naar woorden en zinnen uit de tekst: als woordkeus, woordvorm of uitspraak te wensen overlaten, het huiswerk niet goed is gemaakt, of spreekt u ze erop aan. In uw vragen verwerkt u regelmatig voorafgaand tekstmateriaal, zodat u druk blijft uitoefenen op uw cursisten om oude teksten te herhalen. Aan de hand van de toetsen houdt u hun vorderingen scherp in de gaten, en confronteert u hen zo nodig met een verslapping in hun leerdiscipline. En zeker bij een snelle, intensieve cursus grijpt u in als het met een cursist fout dreigt te lopen.

V64

V53 Cursisten hebben hun huiswerk niet gemaakt: wat te doen?

Als cursisten u niet begrijpen en/of u niet te woord kunnen staan, terwijl u zich strikt aan de grenzen van hun woordenschat houdt, hebben zij hun huiswerk niet gemaakt. Dit levert altijd een confronterende situatie op: het gesprek stakt. U gaat deze confrontatie niet uit de weg, maar meet het probleem breed uit: hij of zij kan u niet verstaan, en u spreekt geen andere taal dan Nederlands, dus u

kunt niet verder, wat nu? U laat de betrokkene zelf met oplossingen komen: het huiswerk nu elders gaan maken, of in de les blijven maar er dan voor spek en bonen bij zitten – dit laatste op voorwaarde dat dit voortaan niet meer zal gebeuren. Als meer cursisten het huiswerk niet gemaakt hebben, breekt u de les af en zet u de hele groep aan de zelfstudie: tot straks allemaal!

V54 Hoe handhaaf ik het Nederlands als voertaal?

De verleiding is groot om gedurende de conversatie even op een andere taal over te gaan, meestal het Engels. Als u daaraan toegeeft doet u de cursisten die geen Engels spreken tekort, maar veel belangrijker is natuurlijk dat uw cursisten er geen Nederlands van leren. U houdt dus koppig vast aan het Nederlands: *Wat zeg je? Kun je het ook in het Nederlands zeggen? Ik begrijp je niet! Wat betekent dat woord in het Nederlands?* Als u of uw cursisten een andere taal nodig hebben, dan betekent dat meestal dat het gesprek te ver afgedwaald is van de inhoud van de tekst. Hoe interessant het ingeslagen zijpad ook is, u zult weer terug moeten naar bekend terrein: *Maak het niet te moeilijk! De anderen begrijpen je niet!* Ook bij het onderdeel 'Tekst onder de loep' gebruikt u alleen Nederlands.

V55 Alle cursisten op het puntje van hun stoel: hoe krijg ik dat gedaan?

De cursisten te laten praten is waarschijnlijk het lastigste probleem voor een beginnende docent, en toch is dat de manier om uw cursisten alert en bij de les te houden. U blijft niet bij uw voorbereide vragen, maar waagt de sprong in het diepe, en gaat in op wat uw cursisten zeggen: zie app. 6-8 met stukjes uit lesbeoordelingen van docenten die dit nog niet onder de knie hadden. Als u bang bent dat zij niet verstaanbaar zijn, herhaalt u wat ze zeggen, zelf spreekt u niet te snel, maar ook weer niet onnatuurlijk langzaam. U houdt het tempo erin door wel eventjes maar niet te lang te wachten op een antwoord dat niet direct komt, en u betreft de hele groep bij het gesprek: *Wat bedoelt hij/zij nou, wie helpt mij even? Dit begrijp ik niet! Wie vraagt even hoe het zit?*

V56 Gedurende de conversatie uitspraakfouten corrigeren, kan dat?

Ja, dat kan, maar onnadrukkelijk, in terzijdes, om het gesprek niet te onderbreken, en niet meer dan één fout per beurt. U zult merken dat uw cursisten die correcties vaak oppikken, die soms zelfs herhalen voordat ze doorgaan met wat ze aan het zeggen zijn. U schaaft de uitspraak zo een beetje bij, maar als u er in

de les een wat serieuzer punt van wilt maken, kunt u dat beter doen met een ‘uitspraakrondje’ na de conversatie. Maar bedenk: een uitspraakfout is niet in één keer recht te zetten, die verdwijnt pas na (heel) veel oefenen. Geeft u uw cursisten dus de kans (heel) veel te oefenen!

 V46

Cursisten met ernstige, hardnekkige uitspraakproblemen drukt u zo nu en dan in een gesprek met de neus op de feiten – waarbij u natuurlijk moet vermijden dat fouten een obsessie worden, zoals de r bij sommige Chinese cursisten. Die fouten kunt u beter even laten zitten, en u richten op fouten die ze wel kunnen corrigeren. Maar bij echt onverstaanbare sprekers moet u ingrijpen: u blokkeert de toegang tot de vervolgcursus, en verplicht hen tot een tussentraject dat speciaal op de uitspraak gericht is. De online-versie van *Nederlands voor buitenlanders* bevat een luisteroefening ‘Stap voor stap’ die hierbij zou kunnen helpen.

 V64

 V68

V57 Gedurende de conversatie grammaticafouten corrigeren, kan dat?

Ja, dat kan, maar terloops, zodat u het gesprek niet te veel onderbreekt. Als u vooral corrigeert op verschijnselen die ze kennen uit het lesmateriaal, en speciaal die, die in het blokje aan de orde zijn, dan kunnen uw cursisten uw correcties beter plaatsen. Let u erop dat uw correctie als zodanig herkenbaar is, dus niet ingebed in een langere zin. U streeft niet naar perfectie, maar schaaft hier en daar wat bij, bij de een meer dan bij de ander, bij een fout die u storend vindt wat nadrukkelijker dan bij een fout waar u makkelijker overheen stapt. Als u eenmaal een bepaalde fout op deze manier aangestipt hebt, wil dat niet zeggen dat u vanaf dat moment elke fout op dat punt moet corrigeren: zo gauw gaat de knop niet om bij grammaticale verschijnselen.

De teksten zijn niet in elkaar gezet met het doel grammaticale verschijnselen één voor één te presenteren. Uw cursisten leren de teksten zonder dat ze zich een grammaticale visie daarop eigen hoeven te maken. Brokjes grammatica worden op de oefenpagina gepresenteerd, en u kunt daar in de laatste 5 à 10 minuten van uw les nog even de aandacht op vestigen. Ook kunt u ze opmerkelijk maken op de beknopte grammatica achter in het tekstboek (pp. 206-233; inhoudsopgave pp. 202-205). Maar u bewijst uw cursisten geen dienst met diepgravende uiteenzettingen over de grammatica. Zij moeten er vooral heel veel mee oefenen: in gesprekken.

 V47

 V15

V58 Doe ik ook nog wat aan het schrijven, en zo ja, hoe corrigeer ik?

De toetsen, of dat nu luistertoetsen, gatentoetsen of dictees zijn, houden al een flinke schrijftraining in, vooral op de spelling van woorden. Als u uw cursisten ook zelf zinnen op papier wilt laten zetten, kunt u gedurende de toetsessie ook een schrijfofdracht laten maken. Bij de lessen 15, 31, 38, 40 en 42 is in het tekstboek een schrijfofdracht opgenomen, het oefenboek bevat een schrijfofdracht bij elke les. Een alternatief is uw cursisten te laten opschrijven wat ze nog weten van de tekst; u kijkt over hun schouders mee, en corrigeert zo mogelijk direct, en selectief. Plenair kunt u de aandacht vestigen op bepaalde vormaspecten die veel fouten opleveren.

Omdat u de schrijfofdrachten niet bezaaid met rode strepen wilt teruggeven, moet u kiezen: sommige fouten streept u aan, andere laat u vooralsnog zitten. Deze (moeilijke!) keuze kunt u laten bepalen door wat uw cursisten net in de laatste lessen geleerd hebben. Afgezien van spelfouten in woorden die uw cursisten moeten kennen, kunt u vanaf les 2 corrigeren op de vormen van de werkwoorden zijn, *hebben* en *wonen*, vanaf les 3 op de volgorde in *omdat*-zinnen, vanaf les 4 op inversie, en vanaf les 5 op de plaats van het scheidbare deel van *opstaan*, *aankleden*, *overstappen*, *aankomen*, *ophouden* en *weggaan*.

Zet u de correcte vorm boven de fout, of onderstreept u alleen? Als u de kans klein acht dat de cursist zelf kan bedenken wat er fout is, dan doet u het eerste, anders doet u het tweede. Iemand die steeds zondigt op dezelfde punten, krijgt een gericht advies van u: *Let vooral op de spelling van de woorden/Maak korte zinnen!*

V59 Hoe reageer ik op vragen van cursisten over details van de tekst?

Uw cursisten kunnen, eventueel naar aanleiding van uw correcties, met onverwachte vragen komen, waar vaak geen pasklaar antwoord op mogelijk is. (*Wat betekent er in 'Dat ziet er lekker uit'?*). U zegt dan dat u het ook niet weet, maar dat u wel weet wat de zin in z'n geheel betekent – misschien weet u nog een voorbeeld uit bekend tekstmateriaal (*Dan doe ik er langer over*)? Als u wel een antwoord weet, beperkt u zich dan tot het geven van meer voorbeelden van hetzelfde, bij voorkeur uit bekend tekstmateriaal, en een simpele betekenisbeschrijving van de constructie als geheel. Dit kunt u voorbereiden: zie: Blom & Wesdijk 2007.

👉 V47-

V69

V60 De dip in de tweede week: hoe reageer ik op klachten over de studielast?

Het is niet gering wat u van uw cursisten vraagt: twee uur voorbereiding per tekst, dat wil wel oplopen als u meer dan één tekst per dag behandelt. In een intensieve cursus is de tweede week de tijd voor een dip: uw cursisten hebben nergens anders meer tijd voor, doen 's nachts geen oog dicht van al die zinnen die in hun hoofd rondspoken, ze vergeten meer dan ze onthouden met zo'n moordend tempo. U kunt het alleen maar beamen: de studielast is zwaar. Maar dan hebben ze ook wat: ze spreken heel acceptabel Nederlands, zojuist hebben ze dat nog gedemonstreerd. En u stelt ze gerust: dat ze woorden vergeten is normaal, daarom worden de teksten ook herhaald. Het kan verhelderend zijn om vervolgens met uw cursisten te spreken over wat ze precies zouden doen met de extra tijd die ze bij een minder intensieve cursus zouden hebben: zouden ze werkelijk meer tijd aan de *teksten* besteden?

V61 Hoe ga ik om met niveauverschillen tussen de cursisten?

Geen enkele groep is echt homogeen: er zijn altijd niveauverschillen. Als die niet al te groot zijn kunt u ze gebruiken: *Kun jij haar dit misschien even uitleggen?, Kun jij hem even helpen?* Aan de betere praters stelt u moeilijkere vragen, cursisten die er meer moeite mee hebben krijgen makkelijkere vragen van u. Maar als u groepen hebt waarin de verschillen erg groot zijn, met name wat betreft woordkennis, dan zou u ze eigenlijk op grond van een niveautest moeten splitsen in groepen van verschillend niveau met een eigen lesrooster. Als dat om organisatorische redenen niet kan en u gedwongen bent om die verschillende niveaus tegelijk les te geven, dan moet u een list bedenken. U verdeelt uw groep in twee of drie homogenere subgroepjes, die afwisselend conversatieles van u krijgen en aan de zelfstudie gaan of onderling over een opgegeven onderwerp praten. Het is niet ideaal: u geeft dan aan meerdere groepen tegelijk les, als een simultaan schaker, en voor de cursisten vermindert de hoeveelheid contacttijd. Zijn uw superieuren werkelijk niet te overtuigen van de noodzaak van splitsing in meer groepen?

V20

V62 Veelpraters: hoe rem ik ze af?

Bij cursisten die u de oren van het hoofd kletsen, vaak over de grenzen van de gemeenschappelijke woordenschat heen, bent u scheutig met correcties. Het zijn vaak ervaren sprekers met ingesleten fouten: door die consequent te lijf te gaan, verlaagt u in elk geval het tempo van hun gespreksbijdragen. Maar weest

u niet bang om ze af te stoppen: *Dit is heel interessant, maar ik wil nu eigenlijk iemand anders aan het woord laten, oké?* Het is wel zo eerlijk tegenover die andere cursisten, zij hebben ook recht op spreektijd. Het is natuurlijk ook mogelijk dat een cursist bij nader inzien te goed is voor uw groep. Dan organiseert u een overplaatsing naar een hoger niveau. De cursist is erbij gebaat, en uw groep functioneert beter.

V63 Zwijgers: hoe krijg ik ze aan de praat?

De meeste cursisten hebben het spel dat u met ze wilt spelen, gauw door, en spelen mee. Maar sommige cursisten doen er het zwijgen toe: die zult u extra moeten aanspreken. Een vraag die in eerste instantie te moeilijk was, vereenvoudigt u, zodat de cursist kan terugvallen op kennis van de letterlijke tekst. Of: u stelt de vraag eerst aan een ander, en keert dan, met diezelfde vraag, terug naar de zwijger. Als angst om fouten te maken de cursist parten speelt, bent u extra voorzichtig met correcties en royaal met uw loftuitingen. Als een cursist zich naar uw idee geïntimideerd voelt door een ander, dan laat u deze twee natuurlijk niet samen een gesprek voeren of een andere opdracht uitvoeren. Als u de indruk hebt dat een cursist zwijgt uit pure desinteresse (is uw indruk wel juist?!), kunt u daarnaar vragen: *Vind je dit geen interessant onderwerp? Waar moeten we wel over praten, volgens jou?* Of u geeft de cursist een of andere verantwoordelijkheid: *Kun jij misschien even uitleggen hoe ...?*

Een cursist kan er ook het zwijgen toe doen omdat het tempo van de groep domweg te hoog is. Dat concludeert u natuurlijk niet alleen uit de respons in de les, maar ook op basis van de toetsresultaten. Dan moet u ingrijpen!

📌 V64

V64 En die éne cursist bij wie het maar niet wil lukken?

Een cursist die 'dag en nacht studeert op de teksten' en 'alles doet wat u gezegd had', maar bij wie het maar niet wil lukken, neemt u apart. *Wat is 'dag en nacht studeren' precies? Hoe luister je naar de tekst? Zeg dit eens na: ...? Hoeveel keer heb je naar de tekst geluisterd? Drie keer? Maar dat is niet genoeg! Hoe leer je de woorden? Met woordkaartjes?? Maar losse woorden leren, dan maak je 't jezelf wel heel moeilijk! Je schrijft de hele tekst over? Maar dat helpt niet, je kunt beter vrij schrijven naar aanleiding van de tekst. Mag ik even in je boek kijken? Overal vertalingen bijgeschreven, zie ik ... maar zo leer je de tekst nooit! Lees eens even een stukje gatentekst als je wilt? Oei ... ben je misschien te snel naar de oefeningen gegaan? O, omdat je die interessanter vond? Ja, maar dan leer je de tekst*

niet! Streng zijn voor jezelf! Wat peptalk kan geen kwaad: Je uitspraak is goed, hoor! Je bent vooruitgegaan, echt! En misschien bespeurt u enige weerstand tegen het domweg leren van teksten? Dan gaat de psycholoog in u aan het werk: Ja, dat vind je dom, ik begrijp het, het is ook een beetje dom werk. Maar die gesprekken die we voeren, vind je die ook dom? Nou dan? Heus, er is geen kortere weg!

Het kan ook zijn dat de cursist het tempo domweg niet bij kan benen. Dan moet u een ander traject voorstellen: niemand heeft er wat aan als u hem of haar, uit vrees te kwetsen, in een te moeilijke cursus laat meedobberen. Drie mogelijkheden:

- a De groep verlaten en het boek in eigen tempo via zelfstudie doorwerken; u maakt een schema, en trekt een paar keer per week 10 minuten uit voor een bliksemoverhoring;
- b Zich bij een andere groep voegen die een lager niveau/een trager tempo heeft;
- c De groep verlaten, het boek in eigen tempo via zelfstudie doorwerken tot de volgende cursus begint, en daar dan met een voorsprong aan gaan deelnemen.

VI Praktische informatie en verder lezen

V65 Kan ik demonstratielessen bijwonen?

Uitgeverij Boom organiseert regelmatig docentendagen waarop u demonstratielessen kunt bijwonen en ervaren hoe de Delftse methode in de praktijk werkt; een bezoek aan uw instelling is ook mogelijk, om de Delftse methode (online) te demonstreren. Wilt u zich aanmelden voor een docentendag of wilt u een advies op maat, neemt u dan contact op met of stuur een e-mail de klantenservice van Uitgeverij Boom, nt2@uitgeverijboom.nl.

V66 Kan ik lessen aan de TU Delft bijwonen?

Ook buiten de docentendagen om kunt u lessen bijwonen in Delft. U belt het secretariaat 015 278 4124, vermeldt het cursusniveau waar u in geïnteresseerd bent en maakt een afspraak voor een lesbezoek. Een van de docenten ontvangt u dan, begeleidt u naar de les die u wilt bijwonen en geeft u extra informatie en uitleg.

Appendix 1

Huiswerk maken in lestijd: 2 1/2 uur

1 begrijpen en luisteren: ± 40 minuten

- De docent leest de tekst zin voor zin op, de cursisten lezen mee, zoeken de woorden op in het katern met woordvertalingen of op de laptop, leggen desgewenst elkaar de woorden uit.

2 luisteren en nazeggen: ± 40 minuten

- De docent leest de tekst zin voor zin op, de cursisten hebben de tekst erbij, zeggen alles na;
- de cursisten lezen om de beurt een zin uit het boek; de docent corrigeert de uitspraak;
- de docent leest de tekst zin voor zin op, de cursisten hebben hun boek dicht, zeggen alles na;
- de docent leest de tekst zin voor zin op, de cursisten hebben hun boek dicht, docent wijst bij elke zin onverwacht een cursist aan, die die zin na moet zeggen;
- de cursisten vertellen om de beurt de inhoud van een stukje tekst na.

3 schrijven: ± 40 minuten

- Dictée: de docent leest een alinea zin voor zin op, de cursisten schrijven die zinnen op;
- terwijl de docent de dictees corrigeert en scoort, schrijven de cursisten uit het hoofd op wat zij zich nog herinneren van de tekst, en vergelijken dit vervolgens met de tekst.

4 zelfstudie: ± 30 minuten

- De cursisten lezen de tekst nog eens goed door, beluisteren hem met de cd, bekijken de vragen bij de tekst, en proberen antwoorden te formuleren.

Hierna: conversatieles en vlijttoets.

Appendix 2

Voorbeeld van een scoreberekening

De score van een gatentoets met 20 items berekent u door 100 te verminderen met 5 maal het aantal gemaakte fouten; met 25 items trekt u 4 maal het aantal fouten af van de 100. In onderstaand voorbeeld met 20 items zijn spelfouten meegerekend, en is goed Nederlands maar ongelijk aan de oorspronkelijke tekst goed gerekend.

Otto, hoe laat sta je meestal op? Ik **sta** meestal om 6 uur wakker. Dan sta ik meteen op. Ik **go** en kleeed me aan. Daarna eet ik wat brood en drink ik thee. **Wan** ben je zo vroeg wakker? Moet je zo vroeg van **hous**? Ik moet **op** half negen op mijn werk zijn. En het is **ook** lange reis. Ik moet drie keer overstappen. **Ik** neem ik de bus, dan de trein. **Naam** weer de bus. Dus moet ik om half zeven van huis. Twee keer overstappen? Hoe reis je? Ik ga eerst met de bus van kwart voor zeven naar het station.

7 fouten: $100 - (5 \times 7) = 65\%$: onvoldoende!

Appendix 3

Huiswerkrooster intensief dag

Introductory meeting:

Course period:

Test:

Location:

Schedule / lestijden:

09.00 – 10.00 hrs conversation lesson			10.00 – 10.30 hrs computer test	
13.00 – 14.00 uur conversatie les			14.00 – 14.30 uur computer test	
Day	Date	Text	Extra	Room
Monday	9/11	1,2,3		
Tuesday	10/11	4,5		
Thursday	12/11	6,7	Schrijfopdracht 1	
Friday	13/11	8,9		
Maandag	16/11	10,11	Herhaling 1-9	
Dinsdag	17/11	12,13		
Donderdag	19/11	14,15,16	Schrijfopdracht 2	
Vrijdag	20/11	17,18		
Maandag	23/11	19,20	Herhaling 10-18	
Dinsdag	24/11	21,22		
Donderdag	26/11	23,24,25	Schrijfopdracht 3	
Vrijdag	27/11	26,27		
Maandag	30/11	28,29	Herhaling 19-27	
Dinsdag	1/12	30,31		
Donderdag	3/12	32,33	Schrijfopdracht 4	
Vrijdag	4/12	34,35		
Maandag	7/12	36,37	Herhaling 28-43	
Dinsdag	8/12	38,39		
Donderdag	10/12	40,41	Schrijfopdracht 5	
Vrijdag	11/12	42,43		
Donderdag	17/12 09.45-10.45	TOETS hoofdstuk 1-43		

Appendix 4

Huiswerkrooster minder intensief dag/avond

Introductory meeting:

Course period:

Test:

Location:

Schedule group A		Room
Monday/maandag	16.30-17.30 hrs conversation	See schedule
	17.45-18.15 hrs computer test	Computer room
Thursday/donderdag	17.00-18.00 hrs conversation	See schedule
	18.00-18.30 hrs computer test	Computer room

Homework for the first lesson: chapter 1 and 2 of *Nederlands voor buitenlanders*.

Day	Date	Homework <i>Nederlands voor buitenlanders</i>	Room
Monday	26/10	1,2	
Thursday	29/10	3,4	
Maandag	2/11	5,6	
Donderdag	5/11	7 *Test 1 - 1 t/m 6	
Maandag	9/11	8,9	
Donderdag	12/11	10 **Schrijfpdracht 1	
Maandag	16/11	11,12	
Donderdag	19/11	13 *Test 2 - 7 t/m 12	
Maandag	23/11	14,15	
Donderdag	26/11	16 **Schrijfpdracht 2	
Maandag	30/11	17,18	
Donderdag	3/12	19,20 *Test 3 - 13 t/m 18	
Maandag	7/12	21,22	
Donderdag	10/12	23	
Date will given by th teacher		Final test: GB 1 t/m 23	

* **Test** = written (paper) test during conversation hour

** **Schrijfpdracht** = writing assignment (approx.15 minutes), during computer practicum.

Appendix 5

Zin voor zin onder de loep: het begin van tekst 4

Wanneer begint je cursus?

Jij leert Nederlands: wanneer begint **je** cursus?

Ik leer Nederlands: wanneer begint ... ?

Hij leert Nederlands: wanneer begint ... ?

Zij leert Nederlands: wanneer begint ... ?

Wanneer is hij afgelopen?

Hij = de cursus.

De les begint om 9 uur. Hoe laat is **hij** afgelopen? **Hij** =

Het boek is groen. **Het** heeft een groene kleur. **Het** =

Het woord is moeilijk. **Het** is niet makkelijk. **Het** =

Wanneer heb je les?

En **hij**? Wanneer ... ?

En **ik**? Wanneer ... ?

En **jullie**? Wanneer ... ?

De cursus begint op maandag 6 mei.

Maandag is de eerste lesdag. De cursus begint

Negen uur is het begin van de les. De les begint

We hebben vier dagen per week les.

1 dag, 4 dagen; 1 taal, alle t... (één a of dubbel aa?);

1 les, 2 l... (één s of dubbel s?).

Elke dag, behalve woensdag.

Elke dag, maar niet

We hebben twee maal per dag les.

Twee **maal**: je kunt ook zeggen: twee

Eén keer 's ochtends en één keer 's middags

= één keer in de ochtend en één keer

Elke dag twee lessen, dat is acht lessen per week.

Hoe laat beginnen de lessen?

Hoe laat begint ... ?

Wat is je rooster?

Jij hebt een rooster. Wat is **je** rooster?

Zij heeft een rooster. Wat is ... ?

Hij heeft een rooster. Wat is ... ?

Er is een groep A en een groep B.

Is er één groep? Nee,

Ik zit in groep A.

En jij? Jij

En hij? Hij

En jullie? Jullie

Groep A begint 's morgens om 9 uur en 's middags om 1 uur. We beginnen op tijd.

We beginnen op tijd: de docent ... op tijd, ik ... , jij ... , iedereen

Appendix 6

Laat de schooljuf thuis: uit een lesbeoordeling tekst 20

Goede punten:

- 1 Duidelijke uitspraak, uitstekende verstaanbaarheid, goede spreek snelheid.
- 2 Je zorgt voor een vriendelijke ontspannen sfeer.
- 3 Door dicht bij de tekst te blijven, komt het nieuwe woordmateriaal goed aan de orde.

Zwakke punten

- 1 Start 17:06, 10% van de lestijd verloren. Je studenten komen om te praten. Geef ze waar voor hun geld, er zijn mensen die zelf betalen! Laatkomen neemt toe als je het tolereert en heb je deels aan jezelf te danken.
- 2 Tekstbespreking. De studenten krijgen de een na de ander in vaste volgorde een vraag gericht op reproductie van de inhoud van de tekst. Zo ga je driemaal het rondje af. Resultaat; ouderwets schools patroon, geen interactie tussen studenten, alles verloopt via docent.
- 3 Je houdt erg vast aan je vragenprogramma en laat kansen liggen om verder op bepaalde elementen in te gaan. Het resultaat is een schools interactiepatroon, er ontstaat geen gesprek. Voorbeeld: een cursist meldt ineens dat hij met zijn vrouw naar de film is geweest. Je vraagt welke, en laat het daarbij. Je had kunnen vragen: *Was het een goede film? Waar ging hij over? Waarom gingen jullie naar die film? Op welke dag zijn jullie geweest? Hoe laat begon de film? Hoe laat eindigde de film? Hoeveel kostte hij? Gaan jullie vaak naar de film?* En vervolgens had je soortgelijke vragen aan anderen kunnen stellen, waarna je weer terugkomt bij je eigen programma. Dezelfde cursist meldde later Nederlandse restaurants duur te vinden. Je doet er nauwelijks iets mee, terwijl dit een uitstekend onderwerp is om verder uit te diepen: *Wat noem jij duur, vind je 30 euro duur, of 60 euro? Ga je alleen naar dure restaurants? Welke restaurants zijn niet duur? Is MacDonalds ook duur?* Als je dat niet doet, houd je je cursisten 'klein': praat gewoon met hen zoals je normaal met volwassenen doet. Bovendien: je was na 20 minuten (17:25 u.) door de tekst heen.
- 4 Na een half uur begint een nieuw lesdeel van ca. 10 minuten: je stelt de studenten de vragen die in het oefenboek staan. Die worden op dezelfde manier afgehandeld, vraag voor vraag, zonder wat langer op antwoorden in te gaan. Maar die vragen

zijn hier nadrukkelijk niet voor bedoeld, ze zijn het *skelet* van een gesprek, je moet er zelf vlees en bloed aan geven.

- 5 Je geeft nauwelijks feedback. Als je die geeft is het een lange zin, op zich al moeilijk te interpreteren voor je cursisten, laat staan dat ze er de fout in hun incorrecte zin in ontdekken. Geef af en toe een korte correcte parafrase.
- 6 Je herhaalt vaak een correcte zin van een cursist, maar dan in iets andere bewoordingen. De neiging om een beetje te variëren is ingebakken bij ons, maar heeft in deze situatie een funest resultaat: die cursist denkt dan dat er een fout zat in de oorspronkelijke zin. Dus: als je een correcte zin herhaalt, *altijd letterlijk herhalen!*
- 7 Het beurt-voor-beurt, vraag-na-vraag-patroon, de afwezigheid van een echt gesprek, resulteerde in een te laag interactietempo, waardoor de totale spreektijd per deelnemer te laag lag, en de oefenmogelijkheid die je in je les biedt krap was. Meer interactie zal een groter leereffect hebben.

Eindoordeel: als les nog onvoldoende. Laat de schooljuf thuis, PRAAT met je studenten, daag ze uit, stel eisen, maak het spannender en leuker.

Appendix 7

Zwemmen zonder zwembandjes: uit een lesbeoordeling tekst 26

Nog één advies: gooi die knellende zwembandjes af – ik bedoel de thuis voorbereide vragen: je weet nu wel dat je kunt zwemmen. Gebruik ze alleen als basis, als het frame van je les, en laat je meevoeren door wat de studenten inbrengen, ga er op in, zwem. Drie voorbeelden:

N.a.v.r. 17 over het uniform vroeg je: “Wie had een uniform op school vroeger?” Na enkele bevestigingen vroeg je: “Werd jouw juffrouw ook kwaad als je uniform niet schoon was?” Je cursisten glimlachten wat, en daarmee was het onderwerp ten einde – jammer, waarom vroeg je hun er niet over door? *Wat voor kleuren had je uniform? Had je maar één uniform? Heeft elke school dezelfde kleuren? Hadden jongens en meisjes hetzelfde uniform? Was het uniform gratis? Wat is het voordeel van een uniform en wat is het nadeel? Is het prettig voor je moeder/vader? Waarom?*

N.a.v.r. 22 over de betrokkenheid van ouders bij de school merkt een cursist op: ‘Ouders helpen bijvoorbeeld bij excursies.’ Niet iedereen weet misschien wat dat zijn, laat dat even uitleggen, en ga er dan op door: *O ja? Ben jij ook op excursie geweest? Waar gingen jullie heen? Ging je met de fiets? Hoe lang duurde die excursie? Gingen alle kinderen van de school? Was het gratis? Deed de school dat vaak?*

N.a.v.r. 23 over de ouderavonden ben je erg kort. Dat woord kun je nog even laten uitleggen, en daarna kun je doorgaan met vragen aan verschillende cursisten: *Waren er op jouw school ook ouderavonden? Hoe vaak? Ging je altijd met je vader en je moeder? Waarover praten ze dan? Vind je dat goed, dat er ouderavonden zijn? Waarom? Moeten ouders daar naartoe, volgens jou? Waarom (niet)?*

Als je ingaat op wat je cursisten antwoorden

- honoreer je hun inbreng en moedig je ze aan meer te zeggen,
- wordt je les meer een echt gesprek, vergeten ze bijna dat het een les is met een leidende docent, ook dat moedigt initiatief van de cursisten aan,
- wordt je les dynamischer, krijg je veel meer beurtwisselingen en
- verhoog je de totale hoeveelheid spreektijd per individu.

Appendix 8

Het leereffect van werkvormen: uit een lesbeoordeling tekst 18

Als alternatieve werkvorm heb je opgegeven het maken van een stamboom, die vervolgens in groepjes besproken moest worden. De opdracht past zeker bij de tekst, maar:

- 1 Het woord *stamboom* was niet bekend, moest dus eerst worden uitgelegd: zonde van de tijd!
- 2 Bij het tekenen van de stamboom, dat veel tijd kostte, waren de cursisten vooral bezig met het opschrijven van namen van familieleden: wat leren ze daarvan?
- 3 Met de familie van één van de cursisten was allerlei naars gebeurd, waardoor het een emotioneel gesprek werd; daar had je je duidelijk niet op voorbereid.

